

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

לפני כבוד השופט גלעד הס

התובע מנחם נפתלי

נגד

הנתבעים

1. ניר חפץ - נמחק
2. דוד נפתלי שמרון
3. שולמית אשבול
4. יוסי כהן
5. הליכוד- תנועה לאומית ליברלית
6. אמנון זכאי
7. עופרה שמעוני

התובע על ידי - עו"ד גונן בן יצחק
 הנתבע 2 על ידי - עו"ד מיכאל ראבילו
 הנתבעת 3 על ידי - עו"ד רון אביב
 הנתבעים 4, 6 ו- 7 על ידי - עו"ד ד"ר יוסי כהן
 הנתבעת 5 על ידי - עו"ד אבי הלוי ועו"ד ניבה הלוי

פסק דין

רקע

1. התובע מר מנחם (מני) נפתלי (להלן: "התובע" או "מר נפתלי") היה אב הבית במעון הרשמי של ראש ממשלת ישראל (להלן: "המעון הרשמי"), מר בנימין נתניהו, וזאת מיום 22.2.2011 ועד להתפטרותו ביום 7.11.2012.

התפטרותו של התובע מתפקיד אב הבית לוותה בטונים צורמים, כאשר בסופם של דברים התובע אף הגיש תביעה כנגד מדינת ישראל וזאת בתיק סע"ש 38335-03-14 נפתלי נ. מדינת ישראל (להלן ולשם הנוחות: "תיק העבודה").

2. ביום 17.2.2015, התפרסם דוח מבקר המדינה (להלן: "דוח המבקר") הנוגע להוצאות המעון הרשמי של ראש הממשלה, הדוח כלל ממצאים חמורים לגבי ניהול ההוצאות של המעון הרשמי.

3. לאחר פרסום דוח המבקר הגיבו הנתבעים בכלי תקשורת שונים על הדוח וממצאיו, תגובות אלו עומדות בליבה של המחלוקת בתיק זה, ולמעשה תגובות אלו הם הפרסומים אשר נטען לגביהם כי הם מהווים פרסומי לשון הרע כנגד התובע.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

4. תגובות הנתבעים נחלקות באופן גס לשלוש דרגות חומרה. בדרגה הראשונה קיימים פרסומים אשר רק מציינים את עצם העובדה כי בתקופת כהונתו של מר מני נפתלי כאב הבית במעון הרשמי עלו ההוצאות במעון, לרבות המחשה של עליה זאת בגרפים. בדרגה השנייה, קיימים פרסומים אשר במסגרתם נטען באופן מפורש כי מר נפתלי אחראי לאותה עלייה בהוצאות. כך למשל, פורסם באחד הפרסומים כי מר נפתלי הזמין על דעת עצמו כמויות מזון גדולות מאשר אלו שנדרשו בפועל. בדרגה השלישית של הפרסומים, אנו מוצאים אמירות חמורות יותר כנגד מר נפתלי, המציגות אותו כאדם "כזבן, בלתי אמין, פרובוקטיבי" וכדומה.
5. התובע סבור כי כלל הפרסומים הינם פרסומים אסורים לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה - 1965 (להלן: "**חוק איסור לשון הרע**") ולכן הגיש תביעה במסגרתה תבע, ביחד ולחוד, מכלל הנתבעים סך של 500,000 ₪.
6. הנתבעים סבורים כי בפרסומים, או לכל הפחות, בחלקם, אין משום לשון הרע כנגד התובע. לחלופין, טוענים הנתבעים לחסיונות מכוח סעיף 13 לחוק איסור לשון הרע, להגנת אמת בפרסום מכוח סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע וכן להגנת תום הלב מכוח סעיף 15 לחוק.
7. מכאן, בפסק דין זה אבחן את הפרסומים השונים, וזאת לאור הניתוח המקובל בפסיקה של עוולת לשון הרע, ואכריע האם יש בפרסומים אלו על מנת לזכות את התובע בפיצוי, ואם כן מהו הפיצוי הראוי.

ההליכים בתיק

8. כתב התביעה המקורי בתיק זה הוגש ביום 24.2.2015.
9. ביום 17.2.2016, התקיים קדם המשפט הראשון בתיק. במסגרת קדם המשפט התייחס בית המשפט לכך שלא צורפו לכתב התביעה המקורי הפרסומים בגינם הוגשה התביעה וכן לכך שקיים ערפול מסוים ביחס לעילות התביעה כנגד הנתבעים 1 עד 3. לאור זאת, פנה התובע בצווים לקבלת מלוא החומרים מגופי השידור.
10. ביום 15.6.2016 הגיש התובע בקשה לתיקון כתב התביעה וזאת לאור חומרים שקיבל מגופי השידור.
- ביום 4.8.2016 נעתר בית המשפט לבקשה לתיקון כתב התביעה, כך שכתב התביעה המתוקן הוגש לתיק.
11. ביום 22.11.2016 התקיים דיון קדם משפט נוסף, אשר בסופו קבע בית המשפט מועדים להגשת תצהיר עדות ראשית בכתב מטעם הצדדים.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

12. ביום 22.3.2017, הגיש התובע את התצהירים מטעמו, אשר הינם תצהיר עדות ראשית שלו עצמו וכן של מר ערן רבי. בנוסף, ביקש התובע לזמן לעדות את מר עזרא סיידוף, סמנכ"ל מבצעים ונכסים במשרד ראש הממשלה (להלן: "מר סיידוף") ואת מר נהוראי טויוזר עובד במשרד ראש הממשלה.
13. ביום 1.6.2017 הגישו הנתבעים 1, 4, 6 ו-7 את תצהירי העדות הראשית מטעמם, כאשר הוגשו תצהירי עדות ראשית של הנתבע 1, הנתבע 4, הנתבע 6, הנתבעת 7 וכן של מר יעקב בורובסקי. כמו כן, ביקשו נתבעים אלו לזמן את העדים הבאים:
- פלוגי (מפקדו של התובע בצה"ל), הגב' סוויטלנה בוגולובסקי, מר אפי אזולאי, קצין התגמולים במשרד הביטחון, האחראי על סניף עמידר בעפולה, מנהל מתקן הכליאה בו שהה אביו של התובע, הגב' ליאת דבש, ספק המשקאות של המעון הרשמי והגב' שרה נתניהו.
- כמו כן, הוגשו תצהירי עדות ראשית של הנתבע 2 ושל הנתבעת 3. מטעם הנתבעת 5 הוגש תצהירו של מר ניר חפץ, הנתבע 1.
- אציין כי התובע לא הגיש תצהירי הזמה.
14. ביום 11.6.2017 התקיים קדם משפט נוסף במסגרתו דן בית המשפט בבקשות השונות לזימון עדים, כאשר בסופו של הדיון החליט בית המשפט בהחלטה מנומקת להורות על זימון העדים מטעם התביעה - מר עזרא סיידוף ומר נהוראי טויוזר.
- לגבי העדים מטעם ההגנה קבע בית המשפט, כי העדים שזימונם התבקש יזומנו בכפוף למסירת פרטים מלאים יותר. לגבי הבקשה הנוגעת לאחראי על סניף עמידר בעפולה, הוחלט, בשלב מאוחר יותר, על זימון מר בוזגלו, רכז השטח בעמידר עפולה.
15. ביום 20.12.2017 התקיים דיון ההוכחות הראשון במסגרתו נחקר עד התביעה מר ערן רבי.
- ביום 26.12.2017 התקיים דיון הוכחות נוסף במסגרתו נחקר מר עזרא סיידוף וכן החלה החקירה הנגדית של התובע, מר מני נפתלי, כאשר חקירתו של זה הסתיימה ביום 27.12.2017.
- המשך דיון ההוכחות נקבע ליום 28.12.2017.
16. אלא שביום 28.12.2017 בבוקר, הוגשה בקשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה לעכב את ההליכים בתיק זה, וזאת לאור הליך פלילי המתנהל, בין היתר, כנגד מר עזרא סיידוף (אשר כאמור בשלב בו הוגשה הבקשה כבר העיד בתיק זה) וכן כנגד הגב' שרה נתניהו אשר עמדה להעיד בתיק שלפניי.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

בית המשפט, לאחר ששמע את הצדדים, החליט בשלב הראשון להיעתר לבקשה לעיכוב ההליכים לפרק זמן קצר וזאת על מנת שיתאפשר לצדדים ללמוד את הבקשה ולהגיב עליה בכתב.

הצדדים לא התנגדו לעיכוב ההליכים, ומכאן, ולאור הודעות עדכון מטעם היועץ המשפטי לממשלה, עוכב מעת לעת הדיון בתיק עד להשלמת ההליך הפלילי.

17. ביום 4.7.2018 עדכן היועץ המשפטי כי הוגש כתב אישום כנגד מר סיידוף והגב' שרה נתניהו במסגרת ת"פ (ירושלים) 52605-06-18 **מדינת ישראל נ. שרה נתניהו ואח' (להלן: "התיק הפלילי")**, ולאור הודעה זו בית המשפט החליט על המשך עיכוב ההליכים.

ביום 25.11.2018 לאור התנגדות חלק מהצדדים להמשך עיכוב ההליכים ולאור הודעת היועץ המשפטי לממשלה כי התיק הפלילי נמצא בהליכי פישור, קבע בית המשפט כי עיכוב ההליכים יימשך, עם זאת קבע בית המשפט גבול לתקופת העיכוב, כאשר קבע מועדי הוכחות לחודש ספטמבר 2019.

18. ביום 16.7.2019, כשנה וחצי לאחר ההחלטה על עיכוב ההליכים, הודיע היועץ המשפטי לממשלה כי אין עוד צורך בעיכוב ההליכים בתיק זה.

ביום 17.7.2019 התקיים קדם משפט נוסף וזאת כהערכות לדיוני ההוכחות הקבועים. במסגרת קדם המשפט הנתבעים 4, 6 ו-7 ויתרו על זימונה של הגב' נתניהו להעיד. כמו כן, הנתבעים ויתרו על חקירת נציג השב"ס, כאשר סוכם כי במקומו יעיד עו"ד שרייבר.

19. עוד אבהיר כי לאור חתימת הנתבע 1, מר ניר חפץ, על הסכם עד מדינה ביחס לפרשות שונות הנוגעות למר בנימין נתניהו, ראש הממשלה דאז, ואחרים, התפטר הנתבע 4, עו"ד ד"ר יוסי כהן, מייצוג הנתבע 1.

20. ביום 8.8.2019 הוגשה בקשה מטעם הנתבע 1 (באמצעות ב"כ החדש, עו"ד אילן סופר) לזמן את הגב' שרה נתניהו לעדות. ביום 24.9.2019 החליט בית המשפט בהחלטה מנומקת להורות על זימון הגב' נתניהו לעדות.

21. בדיון ההוכחות שנערך ביום 9.9.2019 העידו: הנתבע 6, מר אמנון זכאי, הנתבעת 7, גב' עופרה שמעוני וכן מר אפרים אזולאי.

22. ביום 22.10.2019 התקבלה החלטה של בית המשפט ביחס לתיק קצין התגמולים של התובע, במסגרתה קבע בית המשפט כי חלף זימון נציג קצין התגמולים לבית המשפט, יימסר מלוא התיק לעיון בית המשפט וזה יחליט אלו חלקים ממנו ניתן לחשוף לנתבעים.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

- אציין כי בשלב מאוחר יותר, ובהעדר התנגדות מטעם התובע, אפשרתי לנתבעים לעיין **במלוא** המסמכים המצויים בתיק קצין התגמולים.
23. בדיון ההוכחות שנערך ביום 5.11.2019 העידו מטעם ההגנה הגב' ליאת דבש והגב' סווטלנה בוגולובסקי. בדיון ההוכחות שנקבע ליום 18.11.2019 נחקרו הנתבע 2, עו"ד דן שמרון, הנתבעת 3, עו"ד שלומית אשכול וכן עו"ד בורובסקי.
- ביום 21.11.2019 אישר בית המשפט לנתבע 4 להגיש תצהיר משלים, ותצהיר זה נוסף לתיק.
24. ביום 26.11.2019 הוגשה בקשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה לעיכוב הליכים **נוסף** בתיק, ובפרט עיכוב הליכי חקירת הנתבע 1, מר ניר חפץ, וזאת לאור היותו עד מדינה ביחס לחשדות שעלו אז כנגד ראש הממשלה דאז, מר בנימין נתניהו.
- במסגרת דיון ההוכחות מיום 2.12.2019, הסכימו כלל הצדדים כי התביעה כנגד מר ניר חפץ תמחק, כי תצהירו יוצא מתיק בית המשפט וכי הוא לא יעיד בתיק זה. לאור הסכמה זו ניתן פסק דין חלקי המוחק את התביעה כנגד הנתבע 1.
- לאור מחיקת הנתבע 1 והוצאת תצהירו מהתיק התייתר הצורך בעיכוב ההליכים הנוסף בתיק.
25. ביום 2.12.2019 נחקרו בחקירה נגדית עו"ד נתן שרייבר וכן הגב' שרה נתניהו. בתאריך 9.12.2019 הסתיים שלב ההוכחות וזאת כאשר הנתבע 4, עו"ד יוסי כהן נחקר בחקירה נגדית.
26. כמו כן, חלף עדותו של מר יוסי בוזגלו מחברת עמידר, אישרתי הגשת חלק הארי מהתיק שהיה בחברת עמידר כראיה בתיק שלפניי. אציין כי בשלב הראשון הוגש התיק לעיון בית המשפט, בית המשפט עיין בתיק וקבע כי פרט לנספח ג' לתיק, נספח אשר עסק בפרטים הקשורים לצנעת הפרט של בת זוגו של התובע, יש לסרוק את כלל המסמכים שהוגשו מתיק עמידר לתיק בית המשפט ולאפשר עיון של הצדדים בהם.
27. מן האמור עד כאן עולה, כי בשלב ההוכחות העידו מטעם התביעה העדים הבאים: מר מני נפתלי (התובע), מר ערן רבי, מר עזרא סיידוף ומר נהוראי טויוזר.
- מטעם הנתבעים העידו העדים הבאים: מר דוד שמרון (הנתבע 2), הגב' שלומית אשכול (הנתבעת 3), מר יוסי כהן (הנתבע 4), מר אמנון זכאי (הנתבע 6), הגב' עופרה שמעוני (הנתבעת 7), מר אפרים אזולאי, הגב' סווטלנה בוגולובסקי, הגב' ליאת דבש והגב' שרה נתניהו.
- כמו כן, הוגשו כראיות: תיק התובע הנוגע לקצין התגמולים וכן התיק של חברת עמידר, סניף עפולה.
- הצדדים הגישו סיכומיהם בכתב.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

28. אתייחס לניתוח הראיות, העדויות וטענות הצדדים בסיכומיהם בפרק הדיון והכרעה.

דיון והכרעה

מסגרת הדיון - אופן ניתוח עוולת לשון הרע

29. כב' השופט יצחק עמית התווה בפסק הדין בעניין ע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דין-אורבך [פורסם בנבו] (08.02.2012) את תרשים הזרימה לבחינת תביעת לשון הרע:

"תרשים הזרימה בתביעות לשון הרע הוא כלהלן: בשלב הראשון נבחנת השאלה אם הביטוי מהווה לשון הרע על פי אחת מארבע החלופות בהגדרה שבסעיף 1 לחוק, והאם מתקיים יסוד הפרסום כמשמעותו בסעיף 2 לחוק. רק אם התשובה חיובית עוברים לשלב הבא ובוחנים אם הביטוי נהנה מאחת החסינויות המוחלטות (פרסומים מותרים) הקבועות בסעיף 13 לחוק. אם נכנס הפרסום לד' אמות אחת החסינויות - דין התביעה להידחות. אם לא כן, אנו עוברים לשלב הבא ובוחנים אם הפרסום מוגן על פי אמת המידה הקבועה בסעיף 14 לחוק על שתי רגליה - אמת בפרסום ועניין ציבורי. אם הפרסום אינו נהנה מהגנה זו, יש להמשיך ולבחון אם הפרסום מוגן בתום ליבו של המפרסם, בגדר אחת מהחלופות הקבועות בסעיף 15 לחוק במשולב עם חזקות תום הלב בסעיף 16. היה ונתברר כי הפרסום אינו נהנה מהגנת סעיף 14 או מהגנת סעיף 15, או-אז עוברים לשלב הרביעי של הסעדים."

למעשה ניתוח זה מהווה פיתוח של שלבי ניתוח העוולה כפי שנקבעו עוד בעניין ע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי [פורסם בנבו] (04.08.2008).

30. מכאן, אנתח את המחלוקות שלפניי בהתאם לתרשים זרימה זה. בשלב הראשון אבחן האם הפרסומים מהווים לשון הרע; בשלב השני אבדוק האם הנתבעים נהנים מחסינות כלשהי ובשלב השלישי אבחן האם קיימת לנתבעים הגנת תום הלב.

היה ואגיע למסקנה כי הנתבעים, או חלק מהם, פרסמו פרסום לשון הרע אודות התובע ולא עומדת להם חסינות או הגנה, אבחן את הפיצוי הראוי.

השלב הראשון - האם הפרסומים הינם פרסומי לשון הרע?

סקירת הפרסומים

פרסומי הנתבע 2

31. התובע מייחס לנתבע 2 פרסומים בשני ארועים, מסיבת עיתונאים מיום 17.02.2015 וראיון באולפן שישי ביום 20.02.2015.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

32. התובע טוען כי במסגרת מסיבת העיתונאים מיום 17.02.2015, הנתבע 2 הציג אותו כאחראי לגידול בהוצאות מעון בית ראש הממשלה. וזאת, בין היתר, באמירה הכללית, שלוותה בהצגת גרפים, במסגרתה הסביר הנתבע 2 :

**"בשנים 2011-2012 אנחנו רואים עליה גדולה. בשתי השנים האלה מי שכיחן
כאב בבית ראש הממשלה היה מני נפתלי..."**

33. כאשר הנתבע 2 אף הציג באופן מפורש וישיר את התובע כמי שאחראי לגידול בהוצאות, וזאת כאשר טען כי **"מני נפתלי הזמין על דעת עצמו כמויות מזון גדולות..."**.

34. בראיון באולפן שישי מיום 20.2.2015 צוטט הנתבע 2 כאומר, בין היתר :

**"מני נפתלי הגיש תצהיר סותר לבית הדין לעבודה. אמינותו של מני נפתלי
צריכה להתברר על ידי רשויות החוק ואני מניח שהמשרה תעשה זאת..."**

לעניין זה אציין, כי התובע טוען בכתב התביעה ובתצהיר מטעמו, כי הנתבע 2 אמר : **"אמינותו של מני נפתלי צריכה להתברר על ידי רשויות החוק ואני מקווה שהמשרה תעשה זאת"**, אולם האזנה לראיון מגלה, כי גרסת הנתבע 2 היא הנכונה והמילה שנאמרה הינה "מניח" ולא "מקווה".

35. להשלמת התמונה אציין, כי במסיבת העיתונאים מיום 17.02.15 קיימות אמירות נוספות של הנתבע 2 ביחס לתובע, אמירות אשר ניתן היה לסבור כי אלו מהוות לשון הרע, אולם כאשר אלו לא נזכרו בכתב התביעה, לא מצאתי לנכון להתייחס אליהן.

פרסומי הנתבעת 3

36. טענות התובע כנגד הנתבעת 3 הינן לעניין פרסומים שנעשו על ידי הנתבעת 3 בשני ראיונות שנערכו עימה. הראשון ביום 17.2.2015 ברדיו, במסגרתו אמרה זו :

**"יש כאן שנתיים שהן באמת בעייתיות, שבהן ההוצאות תפחו מאוד, וכאשר
מסתכלים ומנתחים את השנתיים האלה, מתברר שיש התאמה מלאה לתקופת
העסקתו של אב בית מסוים ששמו מני נפתלי..."**

37. הראיון השני מיום 18.2.015, במסגרתו מתבטאת הנתבעת 3 באופן דומה ואומרת לגבי הגידול בהוצאות : **"...מתברר שיש התאמה מלאה לתקופת העסקתו של אב בית מסוים ששמו מני נפתלי"**, וכן : **"יש התאמה מלאה בין העלייה בהוצאות והירידה שלהם לאחר מכן, לתקופת
העסקה של אב הבית מני נפתלי..."**.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

פרסומי הנתבע 4

38. לעניין פרסומי עו"ד יוסי כהן, הנתבע 4, התובע מתרכז בראיון שהנתבע 4 נתן ביום 18.02.2015 לחדשות ערוץ 2. בין יתר דברי הנתבע 4, אמר הנתבע 4 לגבי התובע באופן כללי:

"...והציבו בידי ראיות חותכות שמדובר באדם כזבן, בלתי אמין, פרובוקטיבי"

וכן:

"אני באתי לומר לכל עם ישראל שמדובר באדם שאסור להאמין לו..."

39. כמו כן, התייחס הנתבע 4 לנושא ההוצאות במעון ראש הממשלה:

"בתקופתו, הוצאות כל מזון כמעט הוכפלו, בגלל שהוא נהג בצורה לא מאוזנת".

וכן:

"הוא הוציא, והוא עשה זאת בכוונה"

פרסומי הנתבעת 5

40. התובע טוען כי גם מפלגת הליכוד - תנועה לאומית ליברלית, הנתבעת 5, הוציאה דיבתו רעה. לעניין זה התובע מפנה לפוסט שפורסם בעמוד הפייסבוק של התנועה ואשר לטענתו פורסם בנוסף גם בכלי תקשורת שונים.

במסגרת הפוסט נרשם, בין היתר:

"ההוצאות גדלו משמעותית בתקופה מסויימת, שבה ניהל את המעון הרשמי מני נפתלי - עובד ממורמר לשעבר, המוביל מסע השמצות והכפשות נגד ראש הממשלה, על מנת להוציא כספים שלא כדין מקופת המדינה ולפגוע בראש הממשלה ובליכוד בתקופת בחירות. הוצאות המעון הרשמי ירדו ופחתו משמעותית לאחר עזיבתו של נפתלי את התפקיד".

41. ניתן לראות כי פוסט זה כולל שני סוגים של אמירות שניתן לראות בהן לכאורה לשון הרע. הסוג הראשון, בדומה ליתר הנתבעים, הינו הטלת אחריות על התובע לגידול בהוצאות המעון הרשמי של ראש הממשלה. אלא שהנתבעת 5 לא הסתפקה בכך, ופרסמה בנוסף כי התובע מנסה להוציא כספים שלא כדין מקופת המדינה.

פרסומי הנתבע 6

42. בעניין מר אמנון זכאי, הנתבע 6, מתרכזת תביעת התובע במכתב שפרסם זה ביום 9.2.2015. אין מחלוקת כי המכתב הופץ לכלי התקשורת.

43. המכתב כולל אמירות קשות בדבר התובע ואישיותו באופן כללי, בין היתר:

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

"...מדובר באדם בלתי אמין, בלתי יציב, מחרחר מריבות סידרתי, מתנכל לעובדים, מסתכסך עמם ונוהג בחוסר יושר בכספי המדינה"

וכן :

"באחת הפעמים הוא שפך מים על רצפת המטבח ואמר לי ולעובדים: "אני מקווה שהגב' נתניהו תיכנס למטבח ותחליק""

44. כמו כן, המכתב כולל אמירות בדבר אחריות התובע להוצאות המעון הרשמי :

"מר נפתלי נהג להזמין מצרכי מזון מרובים ומיותרים, בעיקר שתייה"

45. המכתב כולל פרסומים נוספים בגנות התובע, בין היתר, כי התובע נהג לתת את רכב העבודה שלו לרעייתו וכן כי התובע עשה מניפולציות ופעילות בלתי חוקית ברישום שעות העבודה של עובדים במעון.

פרסומי הנתבעת 7

46. גב' עפרה שמעוני, הנתבעת 7, פרסמה אף היא ביום 09.02.2015 מכתב פתוח לכלי התקשורת בענין התובע. התובע טוען כי מכתב זה מכיל דברי לשון הרע רבים כנגדו וזאת הן במישור האישי והן לעניין התנהלות התובע במעון הרשמי ובפרט בנושא ההוצאות.

47. בעניין האישי כותבת הנתבעת 7 במכתבה בין היתר :

"מני אדם אגרסיבי, מניפולטור ושקרן גדול"

ובעניין תיפקודו במעון ראש הממשלה :

"מני נהג בעובדים בזלזול, בהתנשאות, נהג כל הזמן להכניס 'בוקסים' לדחוף בידיו ולנהוג בוולגריות"

ולעניין ההוצאות, כתבה הנתבעת 7 :

"מני רכש מוצרים בהיקף גדול ממה שביקשתי"

48. כמו כן, הנתבעת 7 מציינת כי התובע עשה מניפולציות ופעילות בלתי חוקית ברישום שעות העבודה של עובדים במעון ואף חוזרת על אירוע שפיכת המים שמתאר הנתבע 6.

האם הפרסומים מהווים לשון הרע?

49. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע קובע מהו "לשון הרע" :

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול-

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם ;

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם במשרה ציבורית ואם במשרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או מקצועו;

(4) לבזות אדם בשל גזעו, בשל מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;"

50. המבחן לקיומו של לשון הרע הוא מבחן אובייקטיבי, כך שעל בית המשפט לבחון איזו משמעות היה מייחס אדם סביר לפרסום שנעשה. מכאן, אין צורך כי האדם יושפל או יבזזה בפועל, אלא די בכך שהפרסום היה עלול להביא לתוצאה שכזו. יחד עם זאת, מישור הפגיעה הסובייקטיבי יכול להוות אינדיקציה של ממש לקביעת פגיעה במישור האובייקטיבי, ר' רע"א 10520/03 **בן גביר נ' דנקנר** [פורסם במאגר נבו] (12.11.2016).

51. עוד ראוי לציין כי בהתאם לסעיף 3 לחוק איסור לשון הרע, גם לשון הרע **במשתמע** מהווה לשון הרע, ואצטט:

"אין נפקא מינה אם לשון הרע הובעה במישרין ובשלמות, או אם היא והתייחסותה לאדם הטוען שנפגע בה משתמעות מן הפרסום או מנסיבות חיצוניות, או מקצתן מזה ומקצתן מזה."

52. הפסיקה הכירה בכך שגם לשון הרע שמבוצעת ברמיזה (בלעז: "אינדואנדו") נכללת בגדר האיסור בחוק איסור לשון הרע, ר', למשל, עמ"ש (ת"א) 47311-10-13 **פלוני נ' פלונית** [פורסם בנבו] (19.05.2014).

53. על רקע עקרונות אלו אבחן, האם הפרסומים שלפני מהווים לשון הרע כמובנו בחוק.

לצורך ניתוח זה ניתן לחלק באופן גס את פרסומי הנתבעים לשני סוגים של פרסומים, הראשון, פרסומים הנוגעים לאחריות הנתבעת של התובע לעליה בהוצאות המעון הרשמי בתקופת כהונתו כאב הבית והסוג השני, פרסומים הנוגעים לאישיותו של התובע.

54. לגבי הפרסומים הנוגעים לאישיות התובע, הרי פשיטא כי מדובר בביטויים המהווים לשון הרע, ואף לשון הרע במדרג גבוה. לפיכך אני קובע כי הפרסומים הבאים מהווים לשון הרע:

א. פרסום הנתבע 2 כי התובע הגיש תצהיר סותר לבית הדין לעבודה;

ב. פרסום הנתבע 4 כי התובע הינו "אדם כזבן, בלתי אמין, פרובוקטיבי";

ג. פרסומי הנתבעת 5 כי התובע הינו "עובד ממורמר לשעבר, המוביל מסע השמצות והכפשות נגד ראש הממשלה, על מנת להוציא כספים שלא כדין מקופת המדינה";

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

- ד. פרסומי הנתבע 6 כי התובע הינו, בין היתר, **"...אדם בלתי אמין, בלתי יציב..."**; וכן הפרסום כי התובע בכוונה שפך מים על מנת לגרום לנפילת הגב' שרה נתניהו;
- ה. פרסומי הנתבעת 7 כי **"מני אדם אגרסיבי, מניפולטור ושקרן גדול"**; וכן הפרסום כי התובע נהג בזלזול ובאלימות כלפי עובדים. כמו כן, גם הנתבעת 7 ציינה כי התובע שפך מים בכוונה לגרום לנפילת הגב' שרה נתניהו. אציין כי מכתבה של הנתבעת 7 רווי בעוד תיאורי לשון הרע חמורים כנגד התובע.
55. עיון בפרסומים אלו מגלה, כי יש בהם בכדי לבזות את התובע ולפגוע בו, ואין עוררין כי מדובר בדברי לשון הרע.
56. הסוג השני של הפרסומים הינו, כאמור, אותם פרסומים העוסקים בהוצאות המעון הרשמי ובפרט בגידול בהוצאות בשנים 2011 ו-2012, גידול אשר זכה לביקורת נוקבת בדוח מבקר המדינה.
- גם סוג זה נחלק לשני סוגי משנה: הסוג הראשון הינן אמירות ברורות כי התובע הוא זה שאחראי לגידול בהוצאות המעון הרשמי, והסוג השני הינן אמירות המציניות באופן כללי כי בתקופת כהונתו של התובע כאב הבית במעון הרשמי עלו ההוצאות.
57. לגבי הסוג הראשון, כלומר אותן אמירות ברורות כי התובע אחראי לגידול בהוצאות המעון הרשמי, אני סבור כי מדובר בלשון הרע כמובנו בחוק איסור לשון הרע.
- כמבואר לעיל בחלק הכללי, על מנת להכריע האם מדובר בפרסום שיש בו לשון הרע, יש לבחון את הפרסום מבחינה אובייקטיבית על רקע הנסיבות בהן נאמרו דברים אלו. במקרה שלפני הרקע לכלל האמירות שנאמרו ביחס לתובע ולהוצאות המעון הרשמי, היה דוח מבקר המדינה. דוח זה כלל ביקורת חריפה על ההתנהלות הכספית במעון ראש הממשלה בכלל ועל שיעור ההוצאות המופרז של המעון בפרט.
- אחדד, דברי הנתבעים כולם נאמרו על רקע דוח מבקר המדינה וממצאיו החמורים ביחס להתנהלות הכספית במעון הרשמי. לפיכך, כאשר הנתבעים, או מי מהם, אומרים כי התובע הוא זה שאחראי לגידול בהוצאות המעון הרשמי של ראש הממשלה, הרי לאדם הסביר ברור כי טענת הנתבעים במישור זה הינה כי התובע הוא האחראי לאותם ליקויים עליהם הצביע המבקר בדוח מטעמו.
- מכאן, אמירות אלו של הנתבעים בעניין אחריות התובע לעלייה בהוצאות המעון הרשמי, לא רק שיש בהן לבזותו, אלא הן אמירות שיש בהן באופן מובהק **"לפגוע באדם במשרתו, אם במשרה ציבורית ואם במשרה אחרת..."**.
58. לאור האמור לעיל, אני קובע כי האמירות הבאות ביחס להוצאות המעון הרשמי יש בהן משום לשון הרע כלפי התובע:

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

- א. אמירת הנתבע 2: "מני נפתלי הזמין על דעת עצמו כמויות מזון גדולות....";
- ב. אמירת הנתבע 4: "בתקופתו, הוצאות כל מזון כמעט הוכפלו, בגלל שהוא נהג בצורה לא מאוזנת" וכן: "הוא הוציא, והוא עשה זאת בכוונה";
- ג. פרסום הנתבעת 6: "מר נפתלי נהג להזמין מצרכי מזון רבים ומיותרים, בעיקר שתייה";
- ד. פרסום הנתבעת 7, בין היתר: "מר נפתלי נהג להזמין מצרכי מזון רבים ומיותרים, בעיקר שתייה".
59. לטעמי, דין דומה יש להחיל גם על פרסומים בהם לא נאמר באופן מפורש כי התובע הוא האחראי לגידול בהוצאות המעון הרשמי וזאת כאשר משתמע מהם לאדם הסביר באופן מובהק כי הנתבעים מטילים את האחריות על התובע, ואנמק:
- צינתי לעיל, כי הן חוק איסור לשון הרע והן הפסיקה הכירו בלשון הרע באמצעות "רמז", מה שמכונה בעגה המקצועית "אינדואנדו".
- לפיכך, במקרה שלפני כאשר הנתבעת 3 אומרת בראיון: "יש כאן שנתיים שהן באמת בעייתיות, שבהן ההוצאות תפחו מאוד, וכאשר מסתכלים ומנתחים את השנתיים האלה, מתברר שיש התאמה מלאה לתקופת העסקתו של אב בית מסוים ששמו מני נפתלי", ברור שהיא אינה מציינת באופן מקרי שתי עובדות סתמיות ובלתי קשורות, הראשונה כי יש שנתיים בעיתיות בהן טפחו ההוצאות והשניה כי באותם שנים היה התובע אב הבית.
- כוונתה הברורה של הנתבעת 3 בציון שתי העובדות הללו האחת לאחר השניה הינה, כי השומע הסביר יבין ויסבור כי התובע, אב הבית באותן השנים, הוא זה שאחראי לאותן הוצאות בעייתיות.
- למעשה לא רק שזה המובן הסביר של דברי הנתבעת 3, אלא שאין דרך הגיונית אחרת לפרש את דבריה למעט הטלת אחריות על התובע לעלייה בהוצאות. אין מדובר ברמז רחוק או קלוש המצריך יכולת הסקה גבוהה של השומע, אלא רמז ברור, שקוף וקליט.
- ניתן להשוות אמירות אלא של הנתבעים, לפלוני שמפרסם: "ביום שני בלילה פרץ לחנות התכשיטים גבר לבוש חולצה אדומה ונעליים צהובות. מר ישראל ישראלי נראה בלילה ליד חנות התכשיטים כשהוא לובש חולצה אדומה ונעליים צהובות". ברור כי מדובר בפרסום לשון הרע על מר ישראל ישראלי ואותו מפרסם לא יוכל לטעון, כי אין מדובר בלשון הרע היות ולא האשים את ישראל ישראלי בדבר, אלא רק ציין עובדות.
- עוד על לשון הרע בדרך של "אינדואנדו", במצב דברים הדומה למקרה שלנו, ר' ת"א (מחוזי ת"א) 14264-11-14 גבריאל כנפו נ' סער גינזבורסקי [פורסם במאגר נבו] (20.12.2016) לגבי הפרסום המפורט בסעיף 9.4 לפסק הדין.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

60. דין דומה חל על פרסום הנתבעת 5, במסגרתו נכתב, בין היתר: **"ההוצאות גדלו משמעותית בתקופה מסויימת, שבה ניהל את המעון הרשמי מני נפתלי..."**, לטעמי אין דרך אחרת לתת משמעות ממשית למשפט זה, והפרשנות הסבירה היחידה הינה כי הנתבעת 5 טוענת כי התובע, מר מני נפתלי, הוא זה שגרם לגידול המשמעותי בהוצאות, וכך יבין כל קורא סביר.

61. כאמור, קבעתי לעיל, כי הטלת אחריות על התובע לגידול בהוצאות מעון ראש הממשלה, על רקע פירסום דוח מבקר המדינה, אשר קבע כי הגידול בהוצאות אינו תקין, מהווה לשון הרע. מכאן גם הטלת האחריות על התובע במשתמע, על ידי הציון העובדה כי הייתה עליה בהוצאות בתקופה מסויימת, ומיד לאחר מכן ציון העובדה כי התובע היה אב הבית באותה התקופה, מהווה לשון הרע.

62. **לאור האמור לעיל, אני קובע כי כלל הפרסומים המפורטים בכתב התביעה מהווים לשון הרע כמובנו בחוק איסור לשון הרע.**

למען הסר ספק אבהיר, כי עצם הקביעה כי אמירה או פרסום מסויים מהווים לשון הרע, אין הדבר אומר כי דרגתו של פרסום זה שווה לפירסום אחר המהווה אף הוא לשון הרע. כך, לשם הדוגמא, ברור כי במקרה שלפני, דברי הנתבעת 3 המרמזים על אחריות התובע לעלייה בהוצאות המעון הרשמי, חמורים הרבה פחות מדברי הנתבע 4, אשר מטיל על התובע אחריות ישירה לגידול בהוצאות ואף טוען כי עשה זו בכוונה.

63. היות והצדדים אינם חלוקים לגבי כלל הפרסומים, כי אלו אכן פורסמו לאדם מלבד התובע, הרי מתקיים גם יסוד הפרסום הנדרש לשם גיבוש העוולה.

64. מכאן, לאחר שקבעתי כי הפרסומים הינם פרסומי לשון הרע שפורסמו לאדם מלבד התובע, יש לבחון האם לנתבעים יש חסינות או הגנה מכוח הדין.

השלב השני - האם קיימת חסינות לנתבעים

חסינות מכוח סעיף 13(3) לחוק איסור לשון הרע

65. טענת החסינות מכוח סעיף 13(3) לחוק איסור לשון הרע נטענה ידי הנתבע 2 בלבד. סעיף 13(3) לחוק איסור לשון הרע, קובע:

"(3) פרסום על ידי הממשלה, או חבר ממשלה בתוקף תפקידו, או פרסום על פי הוראת הממשלה או הוראת חבר ממשלה בתוקף תפקידו;"

66. פסק הדין המנחה בעניין החסינות מכוח סעיף 13 לחוק איסור לשון הרע קבע, כי החסינות מכוח סעיף זה הינה חסינות מוחלטת, ובשל כך יש לתת לסעיפים השונים בו פרשנות מצמצמת שאינה חורגת מלשון הסעיף, ר' ע"א 211/82 **לאה ננס נ' ד"ר סוזי פלורו** [פורסם במאגר נבו] (20.02.1986):

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

"אין גם לומר, כי ניתן למשיבה היתר לפרסומים האמורים על-ידי הפסיכיאטר המחוזי (גם אם נראה אותו כרשות המוסמכת לכך כדין), כשיש לפרש את סעיף 13 לחוק, אשר בא להעניק זכייה מוחלטת, באופן דווקני (ראה, c. Duncan and b. Neille, on (nd ed., by 2,london, 1938, b. Neille and r. Rampton defamation 88(1938, b. Neille and r. Rampton מקום להרחיב את תחולתו מעבר למתבקש מלשוננו."

67. במקרה שלפני, אין חולק כי אין מדובר בפרסום של הממשלה או של חבר ממשלה, היות ואין מדובר בפרסום של הממשלה וכאשר הנתבע 2 אינו חבר ממשלה.
68. מכאן, על מנת לזכות בחסינות מכוח סעיף 13(3) היה על הנתבע 2 להראות כי האמירות שלו אכן נאמרו מכוח הוראת הממשלה או מכוח הוראת חבר ממשלה. יוטעם, מטרת סעיף 13(3) זה הינה להקנות חסינות לממשלה ולחבריה לגבי דברים אשר נאמרים מכוח תפקידם, כאשר הסעיף הורחב גם למעגל נוסף והוא אלו המפרסמים **מכוח** הוראת הממשלה או אחד מחבריה. מכאן, החסינות **למעגל הנוסף** של המפרסמים מותנית בכך כי קיימת הוראה ברורה של הממשלה או מי חבריה לבצע את הפרסום, כך שלמעשה יש צורך במעין זהות בין המפרסם את לשון הרע לבין הממשלה או מי מחבריה על מנת להקנות חסינות. יובהר, אין די בכך שהמפרסם סבור שהוא פועל בשירות הממשלה או חבריה, אלא יש צורך בהוראה ברורה מטעם הממשלה או אחד מחבריה לבצע את הפרסום האמור.
69. מכאן, על מנת שפרסום יהנה מחסיון סעיף 13(3) יש צורך להוכיח שהפרסום שנעשה דומה באופן ממשי להוראה שניתנה על ידי הממשלה או אחד מחבריה לפרסם את הפרסום האמור. אבהיר, איני סבור שנדרשת זהות מלאה בין ההוראה שניתנה למפרסם לבין הפרסום שנעשה בפועל על ידו, אולם חייב להיות קשר מהותי ודמיון רב.
- כך, במקרה שלנו ולשם הדוגמא, אין די שהנתבע 2 יוכיח כי ראש הממשלה הורה לו "להגן" עליו לאור פרסום דוח מבקר המדינה, אלא על הנתבע 2 להוכיח כי ראש הממשלה הורה לו לפרסם באופן ספציפי, כי התובע הגיש תצהיר סותר לבית הדין לעבודה וכי הוא אינו אמין.
70. לאחר עיון בראיות שלפני, אני קובע כי הנתבע 2 לא הוכיח כי הפרסום שעשה בנושא הגשת התצהיר הסותר ואי אמירות התובע נעשו בהוראת הממשלה או מי מחבריה. למעשה, עיון בתצהירו של הנתבע 2 עצמו מגלה, כי אין בו כלל טענה כי ראש הממשלה, או מי מחברי הממשלה, הורה לו לתקוף את אמירותו של התובע. כל שיש בתצהיר הנתבע 2 הינה רק טענה כללית, כי דבריו נעשו לאור בקשת ראש הממשלה לשם מתן תגובה לממצאי דוח מבקר המדינה שפורסמו זמן קצר לפני כן.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

71. לפיכך, גם אם אניח לטובת הנתבע 2 כי ראש הממשלה, או חבר ממשלה אחר, נתן לו הוראה להשיב לממצאי מבקר המדינה, הרי ברור כי הוראה זו אינה מהווה הגנה מוחלטת לכל מה שיחליט הנתבע 2 להגיד באותה מסיבת עיתונאים כתגובה לדוח מבקר המדינה. בפרט, ההוראה **אינה** נותנת לנתבע 2 'צ'ק פתוח' להשמיץ את התובע, או אחרים, ואז לטעון לחיסיון מכוח סעיף 13(3). חסיון מכוח סעיף 13(3) בנסיבות אלו יחול רק על פרסומים שניתנה לגביהם הוראה מפורשת לפרסום וזאת מכוח התפקיד של נותן ההוראה, נסיבות שכאלו לא התקיימו במקרה זה.

72. לאור האמור לעיל, כאשר הנתבע 2 לא רק שלא הוכיח, אלא למעשה כלל לא טען, כי קיבל הוראה לפרסם כי התובע הגיש תצהיר סותר לבית הדין לעבודה או כי התובע אינו אמין, הרי אין הוא זכאי לחיסיון מכוח סעיף 13(3) לחוק.

חסינות מכוח סעיף 13(5) לחוק איסור לשון הרע

כללי

73. הנתבעים 2, 3, ו-4, ובמידה מסוימת גם יתר הנתבעים, טוענים כי חלה על הפרסומים מטעמם חסינות מלאה מכוח סעיף 13(5) לחוק איסור לשון הרע. לטעמי, בנסיבות ובעובדות תיק זה ולאור הפסיקה החד משמעית בעניין, לא מוקנית לנתבעים חסינות מכוח סעיף 13(5) לחוק. ואנמק:

74. סעיף 13(5) לחוק איסור לשון הרע מקנה הגנה מוחלטת לפרסום שנעשה בנסיבות הבאות:

"(5) פרסום ע"י שופט, חבר של בית דין דתי, בורר, או אדם אחר בעל סמכות שיפוטית או מעין שיפוטית על פי דין, שנעשה תוך כדי דיון בפניהם או בהחלטתם, או פרסום על ידי בעל דין, בא כוחו של בעל דין או עד, שנעשה תוך כדי דיון כאמור;"

75. הפסיקה קבעה כי על מנת לקבל הגנה מכוח סעיף זה, על הפרסום לעמוד בשלושה תנאים **מצטברים**: ראשית, כי הפרסום נעשה על ידי מי מהמנויים בסעיף, שנית כי הפרסום נעשה לצד למשפט, ושלישית כי הפרסום נעשה תוך כדי הדיון האמור. ר' פסק הדין המנחה לעניין סעיף זה, רע"א 1104/07 עו"ד פואד חיר נ' עו"ד עודד גיל [פורסם במאגר נבו] (19.8.2009) (להלן: **"ענין חיר"**).

עוד אציין, כי בעניין **חיר** דנא בית המשפט קבע בנוסף את ההלכה כי גם אמירה שמבחינה טכנית **אינה** נדרשת להליך המשפטי תהיה מוגנת, ובלבד כי **נעשתה תוך כדי הדיון**.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

76. במקרה שלפני, הנתבעים הצהירו כי בעת הרלוונטית שימשו כבאי כוח של ראש הממשלה דאז מר בנימין נתניהו, או של רעייתו הגב' שרה נתניהו, ומכאן מדובר בפרסום של "בא כוחו של בעל דין". הצהרות אלו לא נסתרו על ידי התובע או בחקירות הנתבעים הללו, ומכאן אני יוצא מנקודת הנחה כי אכן הנתבעים 2, 3, ו-4 היו באי כוח של בעל דין, ובפרט של ראש הממשלה או רעייתו.

77. אלא, שאף אם היו הנתבעים הרלוונטיים באי כוח של 'בעל דין', הרי לא מתקיימים בענייננו התנאים הנוספים הנדרשים להקמת החסינות, ובפרט התנאים - כי הפרסום נעשה לצד במשפט ובמהלך המשפט, ואנמק:

האם הפרסום נעשה לצד במשפט?

78. כפי שציינתי לעיל, על מנת לקבל חסינות מכוח סעיף 13(5) על המפרסם להראות כי הפרסום נעשה ישירות לבית המשפט או לצד למשפט. ר', למשל, להבחנה זו ר' רע"א 453/14 תמיר מדר נ' שלום אורן [פורסם במאגר נבו] (1.6.2014) (להלן: "עניין מדר"), בו נפסק:

"ודוק: הגנת סעיף 13(5) חלה רק על פרסום שנעשה במסגרת הליך שיפוטי והמכוון כלפי מי שהוא צד למשפט כאשר "תנאי לחיסוי שהפרסום אינו נעשה לזרים, כלומר לאנשים שמחוץ למשפט" (עניין זיידמן; אורי שנהר, דיני לשון הרע 199 (1997)). בענייננו המבקש שלח מכתבים לנמענים שאין להם קשר לסכסוך, ועל-כן אין הוא זכאי לחסות בצלה של ההגנה האמורה". (הדגשה שלי - ג.ה.).

79. הלכה זו, כי החסינות מכוח סעיף 13(5) לחוק חלה רק על פרסום לצד במשפט מקובלת גם על ידי המלומדים, ר', למשל, א. שנהר 'דיני לשון הרע' (1997) בעמ' 199-200 (להלן: "שנהר, לשון הרע"), ואף קיבלה ביטוי בפסקי דין רבים של הערכאות הדיוניות. ר', למשל, ע"א (ת"א) 7799-04-18 שי ויזל נ' ארצי ויין [פורסם במאגר נבו] (20.05.2019):

"הגנה זו חלה רק על פרסום המכוון כלפי מי שהוא צד למשפט ולא כלפי זרים שהינם אנשים מחוץ למשפט".

וכן ר' ת"א (ת"א) 57372-03-15 מיה דיין נ' ZHOU DANFENG [פורסם במאגר נבו] (24.01.2019):

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

"טענה זו יש לדחות מאחר וההגנה הקבועה בסעיף 13(5) לחוק אינה חלה על פרסום למי שאינו צד למשפט (שנהר, דיני לשון הרע, עמ' 200). בענייננו הנתבעת פרסמה את הדברים בעמוד הפייסבוק והם פתוחים לכל מי שיש לו גישה לעמוד זה, על כן אין היא יכולה לטעון לפטור על דברים שנאמרו תוך כדי דיון משפטי."

80. במקרה שלפניי הפרסומים נעשו במסיבות עיתונאים, או בראיון ברדיו, ופורסמו לקהל הרחב, לפיכך, מדובר בפרסום שנעשה באופן מובהק למי שאינו צד למשפט, ולכן לא חוסה תחת חיסיון סעיף 13(5) לחוק איסור לשון הרע.

81. למען שלמות התמונה אציין, כי גם מבחינת הרציונל של סעיף 13(5) והחסינות המוענקת במסגרתו, אין מקום לתת חיסיון על דברים שאומר בא כוח של צד למשפט במסגרת מסיבת עיתונאים לציבור הרחב.

סעיף 13(5) לחוק מעניק חיסיון יוצא דופן בהיותו מהותי ומוחלט, חיסיון אשר למעשה חל גם על אמירות לשון הרע שנאמרו בזדון. המטרה והתכלית של סעיף זה הינה לאפשר קיום הליך משפטי ללא חשש מתביעות לשון הרע בגין התבטאויות הצדדים במסגרת ההליך, ר' בהלכת חיר לעיל:

"סעיף-קטן (5) נועד למנוע מצב שבו ירחף מעל מי מהגורמים הנזכרים בסעיף, תוך כדי דיון משפטי, האיום של תביעת לשון הרע. הסעיף נועד למנוע מצב שבו העילה לפי חוק איסור לשון הרע תהווה גורם מצנן על התבטאויות בגדרי הליך משפטי ותמנע מהגורמים השונים המעורבים בהליך המשפטי להתבטא באופן חופשי." (הדגשה שלי – ג.ה.).

82. מסיבת עיתונאים, או ראיון ברדיו, אינם חלק מההליך המשפטי ולטעמי אין כל חשש "לצנן התבטאויות" של עורכי דין בראיונות לציבור הרחב.

מכאן, אני סבור, כי אין כל פגיעה בהליך המשפטי, ובאפשרות לנהלו בצורה חופשית, בכך שצדדים או באי כוחם יזהרו בעת שאלו מעבירים מידע לצד שלישי שאינו קשור לדיון, או כאשר הם מתראיינים בכלי התקשורת, ואין בהירות זו בכדי לפגוע בהליך המשפטי.

83. הנתבע 2 הפנה בסיכומיו לפסק הדין בעניין ע"א (ת"א) 56920-01-20 ניר מעוז נ' עו"ד דוד ברהום [פורסם במאגר נבו] (25.8.2020) (להלן: "עניין ברהום") וטען כי בפסק דין זה הוכרה חסינות מכוח סעיף 13(5) לחוק לגבי התבטאות עורך דין באמצעי התקשורת. אין בידי לקבל טענה זו, ואבאר:

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

פסק הדין בעניין **ברהום** לא עסק במתן חסינות לפי סעיף 5(13) ובפרט לא שינה או הרחיב את ההלכה שנקבעה בעניין **מדור** לעיל. ענייננו של פסק הדין בעניין **ברהום** דנא, הינו בחסינות לפי סעיף 7(13) לחוק איסור לשון הרע, חסינות שעניינה דין וחשבון נכון והוגן על מה שנאמר או אירע בהליך משפטי, כאשר באותו העניין נדחתה תביעת הדיבה כנגד עורך הדין לאור טענתו כי הפרסום שעשה באמצעי התקשורת היה דיווח הוגן על ההליך המשפטי.

לפיכך, אכן בפסק דין **ברהום** יש הכרה בכך שראיון של עורך דין לאמצעי התקשורת יכול לזכות בחיסיון מכוח סעיף 7(13) לחוק, כל עוד מדובר בדיווח הוגן על הליך משפטי, אולם **אין בו** ביטול של התנאים להחלת חיסיון מכוח סעיף 5(13), ופרט התנאי הדורש כי הפרסום יהיה לצד למשפט.

84. מהאמור לעיל עולה, כי כאשר הפרסום נעשה לצד שאינו צד למשפט, אלא לציבור הרחב, אין עומדת למפרסם חסינות מכוח סעיף 5(13) לחוק איסור לשון הרע וזהו הדין בעניין שלפניי לכלל הפרסומים ולכלל הנתבעים.

85. למעלה מן הצורך אבהיר בקצרה, כי לטעמי לאור הפסיקה בנושא, הפרסום אף לא נעשה במסגרת הליך משפטי.

התנאי כי הפרסום נעשה "תוך כדי הדיון"

86. הנתבעים הרלוונטיים טענו כי הפרסום שנעשה על ידם במסיבת העיתונאים או בראיון נעשה תוך כדי הדיון המשפטי, ומכאן קיימת תחולה לחסינות סעיף 5(13) לחוק. איני מקבל את טענתם זו, ואנמק:

87. הפסיקה אכן הגדירה בהרחבה את המונח "תוך כדי דיון", כך שזה כולל גם פרסומים שנעשו קודם שהיה הליך משפטי ממשי ולצורך הכנה לאותו הדיון, ר' פסק הדין המנחה בעניין ע"פ 364/73 שלמה זיידמן נ' מדינת ישראל [פורסם במאגר נבו] (15.07.1974):

"ואכן, האסמכתאות מראות שהחיסוי משתרע על כל צעד הננקט בקשר עם ההליך בכל שלב משלביו השונים, לרבות כל פניה בכתב ומסמך הנדרש במהלך הרגיל של המשפט והמשמשו כהלכה. הנה-כי-כן, גם צעד מוקדם של סיפור המעשה לעורך-הדין לשם הכנת עדות שתוגש במשפט העתיד לבוא הוא במסגרת החיסוי. על כך נאמר בהולסבריי, מהדורה שלישית, כרך 24, ע' 49, סעיף 89:

"הזכיה משתרעת לא רק על מילות דיבור אלא גם על מסמכים המשמשים כהלכה והמוכנים בדרך הראלמונית לשימוש בהליך המשפטי".

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

- הפסיקה אף הרחיבה חסינות זו גם לגבי הליכים שנעשו **לקראת משפט**, ר', למשל, ת"א (י-ם) 54734-05-11 **אחמד ח'ליל נ' עזאת נטור** [פורסם במאגר נבו] (11.11.12).
88. אולם, וזה העיקר לענייננו, גם כאשר הפסיקה הכירה בפעולות קודמות להליך המשפטי כחוסות תחת חסיון סעיף 13(5) לחוק איסור לשון הרע, עדיין דובר בפעולות **הקשורות** להליך המשפטי הצפוי או הקיים, כגון הצגת סיפור המעשה לעורך הדין, עריכת ראיונות ותצהירים לעדים פוטנציאליים, מפגש עם מומחה לצורך הכנת חוות דעת וכדומה.
- הפסיקה לא הכירה, ולשיטתי אין גם מקום להכיר, בחסיון לפעולות **שאינן** קשורות להליך המשפטי הצפוי בקשר ישיר, כגון מסיבת עיתונאים או ראיון לתקשורת.
89. בפרט, במקרה שלפניי, לא מצאתי כל קשר ממשי בין דברי הנתבע 2 במסיבת העיתונאים, דברי הנתבעת 3 בראיון ברדיו, או דברי הנתבע 4 מעל גלי האתר, לבין הליך משפטי **ספציפי** זה או אחר במסגרתו ייצגו את ראש הממשלה או את הגב' נתניהו. אמירות אלו אינן משרתות את ההליך המשפטי בדרך כלשהי ואינן מהוות חלק מההליך המשפטי.
90. כפי שהבהרתי לעיל, לשיטתי אין גם תכלית במתן חסינות לפרסומים של צד למשפט, או בא כוחו, שהינם ראיונות בכלי התקשורת, ואין חשש לפגיעה בהליך המשפטי, או באינטרס גילוי האמת, בכך שעורכי דין, או בעלי דין, ישמרו בדברם בעת מסיבות עיתונאים או ראיונות לתקשורת.
91. חשוב לציין, בין היתר על רקע פסק הדין בעניין **ברהום** לעיל, כי במסגרת ראיונות אלו לתקשורת עומדת למתראיינים קשת ההגנות של חוק איסור לשון הרע, כגון טענת אמת דיברתי וטענת תום הלב, וכן עומדת להם החסינות מכוח סעיף 13(7) לחוק, העוסק בדיווח הוגן על פרסום שנעשה במסגרת ההליך המשפטי. אולם, לטעמי, אין כל מקום להעניק לדברים אלו חסינות נוספת ומהותית מכוח סעיף 13(5) לחוק, חסינות המיועדת להגן על ההליך המשפטי ולא על ההליך התקשורתי.
- מכאן, כאשר עורך דין מתראיין לתקשורת על הליך בו הוא מייצג, ובמסגרת הריאיון הוא מפרסם דברי לשון הרע, אשר אינם אמת, אינם בתום לב ואינם דיווח הוגן על ההליך, אין תכלית להעניק לו חסינות.
92. לאור האמור לעיל, אני דוחה את טענת הנתבעים לחסינות מכוח סעיף 13(5) לחוק.
- חסינות מכוח סעיף 13(7) או סעיף 13(11) לחוק איסור לשון הרע**
93. הנתבעים באופן כללי טענו גם לקיומה של חסינות מכוח סעיף 13(7) לחוק איסור לשון הרע, הקובע:

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

"(7) דין וחשבון נכון והוגן על מה שנאמר או אירע כאמור בפסקאות (5) או (6)

בישיבה פומבית, ובלבד שהפרסום לא נאסר לפי סעיף 21;"

או מכוח סעיף 13(11) לחוק איסור לשון הרע, הקובע:

"פרסום נכון והוגן – מלא, חלקי או תמציתי – של מה שפורסם קודם לכן

בנסיבות האמורות בפסקאות (1), (3), (4), (7), (8), (9) או (10), ופרסום חוזר

כאמור של מה שפורסם בישיבת הממשלה והממשלה התירה לפרסמו."

הנתבעים טוענים בעניין סעיפים אלו, כי הפרסומים שלהם מהווים דין וחשבון נכון והוגן של האמור בדוח מבקר המדינה.

94. איני מקבל טענה זו לגבי מי מהנתבעים, ואנמק:

95. ראשית אבהיר, כי לגבי דוח מבקר המדינה, הרי הוא אינו נכלל בגדר חיסיון סעיף 13(7) לחוק איסור לשון הרע היות והגנה זו חלה רק על פרסומים כמפורט בס"ק (5) ו-(6) שעניינם דיווח על הליך שיפוטי או ועדת חקירה, כך שחיסיון זה אינו חל על פרסום של דוח מבקר המדינה.

96. לגבי החיסיון הנטען מכוח סעיף 13(11) לחוק, הרי עקרונית ככל שהדיווח היה דיווח נכון והוגן של האמור בדוח מבקר המדינה, הרי קיימת תחולה לחיסיון זה.

אלא שבמקרה שלפנינו, דוח מבקר המדינה אינו כולל התייחסות כלשהי לתובע, כאשר שמו של התובע אינו נזכר בדוח מבקר המדינה.

מכאן, לגבי הנתבעים אשר הפרסומים מטעמם מבקשים להטיל באופן מפורש את האחריות לגידול בהוצאות המעון על התובע, הרי שנתבעים אלו אינם יכולים לטעון כי מדובר בדין וחשבון הוגן ונכון על שפורסם בדוח המבקר המדינה וזאת כאשר בדוח זה לא נרשם ואף לא נרמז, כי התובע אחרי לגידול בהוצאות.

כך, למשל, חלק מהנתבעים טוען כי התובע זרק ארוחות מוכנות והזמין ארוחות שף במקום, אלא שאין בדוח מבקר המדינה כל טענה שכזו כנגד התובע.

97. לטעמי, גם הנתבעים אשר רק רמזו על אחריות התובע לגידול בהוצאות, אינם יכולים להסתמך על חסינות זו, ואנמק:

עיון מעמיק בדוח מבקר המדינה מגלה כי זו אינו עוסק באופן פרסונאלי בתובע, ולמעשה שמו של התובע כלל אינו מוזכר בדוח מבקר המדינה. יתרה מזו, דוח מבקר המדינה אינו מטיל את האחריות על העלייה בהוצאות המעון הרשמי על נושא משרת 'אב הבית'.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

מכאן, הנתבעים אמנם היו רשאים לפרסם כי דוח מבקר המדינה מצביע על גידול בהוצאות בשנים ספציפיות ומדובר בדיווח הוגן, אולם כאשר הוסיפו לפרסום זה כי באותם שנים ספציפיות היה התובע אב הבית, כאשר נושא זה כלל אינו נזכר ואינו עולה מהדוח, לא עומדת להם חסינות מכוח סעיף 13(11) לחוק איסור לשון הרע.

98. הנתבע 2 טען במסגרת סיכומיו כי הוא זכאי לחיסיון מכוח סעיף 13(7) גם לאור כך שמדובר בדיווח הוגן על ההליך שהתנהל במסגרת 'משפט העבודה'. איני מקבל טענה זו, ואפרט:

עיינתי במסמכים שהוגשו מתוך הליך העבודה ולא מצאתי שנדונה שאלת אחריות התובע לעלייה בהוצאות המעון הרשמי. לכן, הפרסום של הנתבע 2 המייחס את העלייה בהוצאות בשנים מסוימות דווקא לתובע אינה מהווה דיווח הוגן של הליך העבודה, בפרט אין בהליך העבודה כל טענה, דיון או קביעה כי התובע הזמין מזון מעבר לנדרש כפי שפרסם הנתבע 2 כאן.

הדברים נכונים גם לגבי פרסום הנתבע 2 כי התובע הגיש תצהיר סותר לבית הדין לעבודה. אכן פרסום זה מתייחס להליך העבודה, אלא שהוא לא מהווה דיווח הוגן על ההליך שהתנהל בפני בית הדין לעבודה, וזאת כאשר הנתבע 2 ציין בפרסום את הגשת "התצהיר הסותר" כעובדה ולא כטענה שעלתה בהליך אחר. אציין כי אין בהליך העבודה כל קביעה, או אף רמז, כי התובע הגיש לבית הדין תצהיר סותר.

מכאן, כאשר מפרסם הנתבע 2 כעובדה כי התובע הגיש תצהיר סותר לבית הדין לעבודה, הוא אינו מדווח דיווח הוגן על ההליך שהתנהל בבית הדין לעבודה.

99. לאור האמור לעיל, אני קובע כי לנתבעים אין חיסיון מכוח סעיף 13(7) או סעיף 13(11) לחוק איסור לשון הרע.

חסינות מכוח סעיף 13(9) לחוק איסור לשון הרע

100. טענה נוספת של הנתבעים הינה, כי קם להם חיסיון מכוח סעיף 13(9) לחוק איסור לשון הרע הקובע:

"פרסום שהמפרסם חייב לעשות על פי דין או על פי הוראה של רשות המוסמכת לכך כדין או שהוא רשאי לעשות על פי היתר של רשות כאמור;"

על הפרשנות של סעיף זה ר' ע"א 844/12 דניאל מולקנדוב נ' שרה פורוש [פורסם בנבו] (22.02.2017)

101. לא מצאתי כל ממש בטענות אלו. הפרסומים שפרסמו הנתבעים אינם פרסומים שהם חייבים לעשות מכוח הדין. לא מצאתי גם כל הוראה של רשות מוסמכת או היתר לפרסומים אלו.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

102. חלקם של הנתבעים, טענו לעניין סעיף זה כי מדובר בפרסום שהיו חייבים לעשות מכוח חוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961. איני מקבל טענה זו, כאשר חוק לשכת עורכי הדין אינו מחייב עורכי דין להתראיין לתקשורת, או לפרסם פוסטים בפייסבוק.

103. לא מצאתי גם כל ראיה כי ראש הממשלה הורה לנתבעים או מי מטעמם לבצע את הפרסומים האמורים. בכל מקרה, החסינות מכוח סעיף 13(9) לחוק מוענקת לפעולה של רשות מוסמכת במסגרת הפעלת סמכותה. כך, שאף אם היה ראש הממשלה מורה למי מהנתבעים לבצע את הפרסומים האמורים כנגד התובע, וכאמור הדבר לא הוכח, הרי עדיין אין מדובר בהוראה של ראש הממשלה במסגרת סמכותו כדין ואין היא מקנה חיסיון.

104. לאור האמור והמפורט לעיל, אני קובע כי לנתבעים אין חסינות מכוח סעיף 13, על סעיפיו הקטנים, לחוק איסור לשון הרע.

השלב השלישי - הגנת האמת בפרסום

סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע - הגנת אמת בפרסום

כללי - המסגרת הנורמטיבית

105. הטענה המרכזית של הנתבעים במקרה שלפני הינה כי עומדת להם הגנת האמת בפרסום המבוססת על סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע.

106. הגנת האמת בפרסום מחייבת את הנתבעים להוכיח שני תנאים מצטברים: (1) כי הפרסום היה אמת (2) כי היה בו עניין לציבור.

107. עוד בחלק הכללי אציין, כי הפסיקה קבעה כי לצורך הגנת אמת דיברתי אין לדרוש זהות מוחלטת בין הפרסום לבין המציאות העובדתית, ודי בכך שהפרסום ומשמעותו משקף את עיקרי הדברים שאירעו במציאות, ולעניין זה ר' א' שנהר, 'דיני לשון הרע', ע' 221:

"לצורך בחינת השאלה האם חלה הגנת אמת דיברתי על פרסום מסוים, יערוך בית-המשפט השוואה בין העובדות העולות מהפרסום, כפי שזה מתפרש על פי כללי הפרשנות, לבין המציאות העובדתית במועד הפרסום. ההגנה תעמוד למפרסם כאשר קיימת "זהות" בין המציאות האובייקטיבית לבין תיאורה בפרסום, וזאת, כמובן, בהנחה שהיה בפרסום "עניין ציבורי". אולם הזהות שבה מדובר אינה חייבת להיות מוחלטת (אם בכלל תיתכן זהות מוחלטת בין מציאות עובדתית לתיאור מילולי): לצורך החלת הגנת אמת דיברתי די בכך שהמשמעות והתוכן הכללי של הפרסום תואמים את המציאות, שכן מתן המשקל הראוי לחופש הביטוי מחייב 'שלא לדקדק בציציותיו של הפרסום הפוגע'." (הדגשה לא במקור – ג.ה.).

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

עוד לעניין הדרישה כי המשמעות הכללית תהיה תואמת את המציאות, ר' ע"א (מחוזי ת"א) 29415-06-12 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' עודד קאשי [פורסם בנבו] (22.01.2014).

108. כאמור לעיל, הפרסומים נשוא הליך זה נחלקים לשני סוגים עיקריים, פרסומים המטילים את האחריות על העלייה בהוצאות המעון הרשמי של ראש הממשלה על התובע ופרסומים בדבר אופיו של התובע.

אזכיר, כי גם בעניין הוצאות המעון הרשמי יש גרסאות שונות של פרסום, כך שהנתבעים 4, 6 ו-7 אינם מסתפקים בהטלת אחריות כללית על התובע, אלא מאשימים את התובע כי העלה את שיעור ההוצאות בכוונה.

לאור זאת אדון בשלב הראשון בשאלה **המשותפת** לכלל הנתבעים והיא - האם התובע אחראי לגידול בהוצאות המעון הרשמי בתקופת כהונתו. ולאחר מכן, בשלב השני, אדון ביתר הפרסומים.

אחריות התובע לעלייה בהוצאות המעון הרשמי

הוצאות המעון הרשמי - כללי

109. אין מחלוקת כי התובע שימש כאב הבית בשנים 2011 ו-2012 (אם כי יש לציין כי החל עבודתו בפברואר 2011 וסיים בנובמבר 2012).

110. לשיטתי נקודת המוצא לדיון בהוצאות המעון הרשמי הינה דוח מבקר המדינה, אשר הוגש וסומן כ/3. אציין כי בעת הגשתו נטען, בלשון רפה, כי דוח זה אינו קביל לאור סעיף 30 לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב].

אולם, איש מהצדדים לא חזר על טיעון זה במסגרת סיכומיו, וההלכה היא כי בהעדר התנגדות של הצדדים ניתן לקבל את דוח המבקר כראיה במשפט אזרחי על אף הקבוע בסעיף 30 דנא, ר', למשל, ת"א (חי') 12626-09-09 פלוני נ' מועצה מקומית משהד [פורסם במאגר נבו] (18.6.2013).

עוד אציין לעניין זה כי הדוח הוגש על ידי התובע (באמצעות העד מר סיידוף) והנתבעים כולם מסתמכים עליו בתצהירים מטעמם ואף מפנים אליו בסיכומים, כך שלא רק שקיימת הסכמה משתמעת להגשת הדוח כראיה, אלא הסכמה מפורשת הן של התובע אשר כאמור ביקש להגיש אותו והן של הנתבעים.

111. אציין כי בחקירתו בבית המשפט כפר התובע בנתונים המפורטים בדוח מבקר המדינה (ר' עמ' 125-126 לפרוטוקול הדיון מיום 27.12.2017). איני מקבל טענה זו של התובע, וזאת כאשר טענה שכזו לא נטענה בכתבי הטענות מטעמו ואף לא בתצהירו.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

- בכל מקרה, אציין כי הנתונים המפורטים בדוח המבקר מתבססים על נתונים שנתקבלו ממשרד ראש הממשלה ואושרו בעדותו של מר סיידוף, עדות אשר בעניין זה של נתוני ההוצאות הייתה אמינה לחלוטין בעיני.
112. לפיכך, אני סבור כי הן מבחינה ראייתית והן מבחינה מהותית ניתן להתבסס על הנתונים המפורטים בדוח מבקר המדינה לצורך ההכרעה בתיק שלפניי.
113. מדוח מבקר המדינה עולה כי בשנים 2009 ו-2010 עמד ממוצע ההוצאות השנתי של המעון הרשמי על סך של 2,130,000 ₪ ואילו בשנים 2011 - 2012 עמד ממוצע ההוצאות השנתי על סך של 2,989,000 ₪. כלומר עליה בשיעור של כ-40%.
- אציין כי בשנת 2013 עמד סך ההוצאות על סך של 2,410,000 ₪, כלומר ירידה של 20 אחוז ביחס לממוצע 2011-2012 (ועדיין גבוה בכ-20% מהממוצע לשנים 2009-2010).
114. העמקת הניתוח של העלייה בהוצאות בשנים הרלוונטיות, ובפרט ניתוח של לוח 1 בעמ' 19 לדוח מבקר המדינה, מגלה כי מרבית העלייה בהוצאות מקורה בעלייה במסגרת הסעיפים שעניינם הוצאות מזון ואירוח רשמי, כאשר בסעיפים אלו מדובר על עלייה שנתית בשיעורים ניכרים.
- ביתר הסעיפים אין מובהקות של ממש בגידול או בהקטנה של ההוצאות.
115. מכאן, כשאנו עוסקים בנושא 'גידול בהוצאות המעון הרשמי' ובאחריות לגידול בהוצאות אלו, אנו עוסקים בגידול בהוצאות המזון והאירוח והגידול בסעיף הניקיון.
116. עוד אציין, כי כפי שעולה מדוח מבקר המדינה, תקציב המעון הרשמי לשנים 2011-2012 עמד על 2,200,000 ₪ לשנה, כלומר, בפועל ההוצאות שהוצאו היו גדולות בכ-800,000 ₪ מהתקציב המאושר, כלומר מדובר בחריגה בשיעור של כ-35% מהתקציב.

המסגרת הנורמטיבית של הוצאות המעון הרשמי

117. המעון הרשמי נוהל בתקופה הרלוונטית על ידי משרד ראש הממשלה בהתאם להחלטת ועדת הכספים של הכנסת - "החלטת שכר שרים וסגני שרים, התשמ"ב-1992" (להלן: "החלטת השכר"). בהחלטה זו נקבע כי הוצאות המעון הרשמי של ראש הממשלה ימומנו מאוצר המדינה ועל ידי משרד ראש הממשלה.
- כפי שעולה מדוח מבקר המדינה, מימון ההוצאות נעשה בהתאם לנוהל פנימי של משרד ראש הממשלה (להלן: "הנוהל") אשר נקבע בשנת 2001 ואשר עודכן בשנת 2009.
118. הנוהל קבע לגבי הוצאות מסוימות (כגון- ביגוד, הוצאות מחוץ למעון ועוד) תקרה, אבל לגבי הוצאות אחרות לא נקבעו כל תקרות.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

שני סוגי ההוצאות שלגביהן לא נקבעו תקרות, והן למעשה ההוצאות עומדות במרכז המחלוקת בתיק זה, הינן: רכישת מוצרים בחנויות לממכר מזון והזמנת ארוחות בהיעדר מבשל/ת (לשם הנוחות בלבד להלן: "מבשלת"). במאמר מוסגר אציין, כי עוד בשנת 2008 הציעה היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה לקבוע תקרות להוצאות אלו, אולם הדבר לא נעשה.

119. לגבי רכישת מוצרים נכתב מפורשות:

"רכישת המוצרים בחנויות לממכר מזון, ללא הגבלה בסכום, באמצעות התקשרויות עם חנויות ו/או רכישות שימומנו באמצעות 'קופה קטנה', כפי שיאושרו על ידי הגורמים המוסמכים במשרד ראש הממשלה"

120. כלומר, רכישת המוצרים אכן הינה ללא הגבלה סכום, אבל הרכישה צריכה להיות מאושרת על ידי גורמים מוסמכים.

121. לגבי שירותי המזון נרשם:

"(2) שירותי בישול המזון במעון והגשתו - באמצעות עובדי בית ראש הממשלה.

3(א) כאשר לא מועסקת במעון הרשמי מבשלת, ניתן יהיה להזמין על פי הצורך מזון מבושל מוכן למעון הרשמי...כפי שיאושרו על ידי הגורמים המוסמכים במשרד ראש הממשלה.

(ב) עלות ארוחה כאמור לא תעלה על סך של 221 ₪ בתוספת מע"מ לאדם"

122. כלומר, בעיקרון, המזון אמור להיות מבושל על ידי הצוות במשרד ראש הממשלה. עם זאת, כאשר אין מבשלת במעון ניתן לרכוש מזון מבושל, בעלות של עד 221 ₪ לאדם ובאישור הגורמים המוסמכים.

123. עוד עולה מדוח המבקר, ולמעשה הצדדים אינם חולקים על כך, כי על אף שלכאורה נקבע תקציב להוצאות המעון רשמי, הרי בפועל תקציב זה היה בגדר המלצה בלבד ואיש לא התייחס אליו כתקציב מחייב. אחת הסיבות לכך הייתה כי לא נעשה, לפחות עד לשנת 2013, ניתוח צרכים והוצאות לצורך בניית תקציב מחייב.

העלייה בהוצאות בהתאם לדוח המבקר

124. כאמור אין מחלוקת כי בשנים 2011-2012 עלו הוצאות המעון הרשמי באופן משמעותי. עוד אין מחלוקת, כי מרבית העלייה נובעת מעליה בהוצאות המזון והוצאות הניקיון.

125. דוח המבקר מצביע על ארבעה גורמים לעליה האמורה:

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

הגורם הראשון, הסטת צריכה של ראש הממשלה מהמשרד למעון הרשמי. הסיבה לכך לעמדת המבקר הינה, כי בעוד שבמשרד ההוצאה המקסימאלית ליום עבור מזון הינה בסך של 60 ₪ הרי במעון הרשמי, וזאת כאשר אין מבשלת, מדובר על הוצאה בסך של 221 ₪. כך שנוצר תמריץ לראש הממשלה לצרוך ארוחות במעון הרשמי ולא במשרד.

הגורם השני, הינו עליה במספר הארוחות המוזמנות, בעיקר בשנת 2012. דוח המבקר קובע לעניין זה, כי למרות שאחת מעובדות הניקיון שימשה כמבשלת במעון הרשמי, הוזמנו ארוחות מבחוץ. המבקר מציין כי גם בשנת 2012, שנה בה לא הייתה מבשלת וניתן היה להזמין ארוחות מבחוץ, הזמנת הארוחות לא נעשתה באופן סביר, חסכוני ויעיל.

הגורם השלישי, הינו הוצאות על רכישת מצרכים. כאשר, בשנים 2011-2012 עלו הוצאות אלו בכמעט 75% בממוצע ביחס לשנת 2010 (כ- 344,000 ש"ח בממוצע בשנים 2011-2012 לעומת 196,000 ש"ח בשנת 2010). לעניין זה המבקר קובע, כי למרות שאין תקרה לשיעור ההוצאות, הרי גידול ההוצאות מגלם חוסר שיקול דעת באישור הוצאות אלו.

הגורם הרביעי, הוצאות הניקיון. בעניין זה ההוצאה הממוצעת בשנים 2011-2012 הייתה גבוהה בכ- 50% מאשר בשנת 2010 (1,044,000 ₪ בשנים 2011-2012 לעומת 691,000 ₪ בשנת 2010). לטעמו של המבקר ההוצאה החודשית לניקיון בשנים אלו היא גבוהה מאוד ויש בכך להטיל ספק בסבירותה.

126. כלומר מבקר המדינה מצביע על הגורמים הבאים כגורמים לעליה בהוצאות המעון הרשמי בשנים 2011 ו- 2012: הסטת הוצאות למעון הרשמי, הזמנת ארוחות מבושלות, רכישה מוגברת של מוצרים ועליה בהוצאות הניקיון.

עם זאת, המבקר **נמנע** מלקבוע מי הוא האחראי לעליה זו. המבקר אמנם מציין כי קיים כשל מערכתי של העדר תקציב מחייב, וכי קיימת מערכת בקרה תקציבית כושלת, אולם נמנע מלקבוע מי הגורמים, או הגורם, שניצל את הכשל במערכת להגדלת ההוצאות.

המחלוקת בתיק זה, הינה בדיוק במקום הזה בו המבקר נמנע מלעסוק, והיא - מיהו הגורם הפרסונאלי האחראי לאותה עליה בהוצאות בשנים 2011-2012.

127. למען שלמות התמונה אציין כי התובע טען, כי העלייה בהוצאות בשנים הרלוונטיות נבעה מהוצאות חריגות וחד פעמיות שאינן בשליטתו, כגון בניית בונקר לבידוק, שיפוץ שירותים ומקלחת בקומת המגורים (הקומה השנייה של המעון הרשמי) וכדומה (ר' סעיף 48 לתצהירו).

יש לדחות טענה זו בהקשר לעלייה הנטענת בהוצאות. דוח המבקר עורך הבחנה בין הוצאות תפעול ואחזקה להוצאות מזון וניקיון, כאשר דווקא בנושא התחזוקה והתפעול הדוח לא מוצא עלייה משמעותית בשנים 2011-2012, בעוד שבסעיפי המזון והניקיון אנו מוציאים עלייה שכזו, כפי שפורט לעיל.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

לפיכך, יש לבחון מי הם הגורמים האחראים לעלייה בהוצאות המזון והניקיון, עלייה שגרמה לעלייה הבעייתית בסך ההוצאות לשנים הרלוונטיות.

מי הם הגורמים האחראים לעלייה בהוצאות?

128. מהראיות שהוגשו בתיק זה ומטיעוני הצדדים, עולה כי קיימים שלושה אחראים אפשריים לעלייה בהוצאות בתקופה הרלוונטית: התובע, אשר היה אב הבית בתקופה הרלוונטית, מר עזרא סיידוף שהיה הגורם המאשר במשרד ראש הממשלה והגב' שרה נתניהו, אשת ראש הממשלה, אשר התגוררה בבית.

129. הצדדים בסיכומים מטעמם מבקשים להראות ולהוכיח כי רק גורם זה או אחר, הוא האחראי הבלעדי לגידול בהוצאות המעון הרשמי.

אלא, שהצדדים מתעלמים כי מלבד האפשרות כי קיים גורם אחד ויחיד לעלייה בהוצאות המעון הרשמי, קיימת אפשרות נוספת על פיה שלושת הגורמים גם יחד הם האחראים לעלייה בהוצאות, כך שלכל אחד ואחד מהם תרומה לעלייה הבלתי סבירה בהוצאות בשנים 2011-2012.

130. לטעמי ולשיטתי, לאחר שבחנתי את מכלול הראיות והעדויות שלפני ולאחר שעיינתי בטענות הצדדים בסיכומיהם, אני סבור כי האחריות לעלייה בהוצאות בתקופה הרלוונטית הינה אחריות משותפת של שלושה גורמים: התובע, אשר כאב הבית היה הממונה הישיר על נושא ההוצאות בתחום המזון והניקיון, מר סיידוף אשר היה הגורם המאשר את ההוצאות החורגות והגב' נתניהו אשר דרשה הוצאות שאינן סבירות ואשר אינן בהתאם לנהלים. ואנמק.

כללי - אי הסדרים בעניין הוצאות מזון וניקיון במעון הרשמי בתקופה הרלוונטית

131. ראשית אבהיר, כי מחומר הראיות שלפני עולה באופן ברור כי בתקופה הרלוונטית שררו אי סדרים מהותיים בנושא ההוצאות במעון הרשמי.

כך, התובע בעצמו מעיד כי בבית ראש הממשלה שרר "בלגן" (ר' עמ' 75 לפרוטוקול הדיון מיום 27.12.2017) ואף מצביע על אי סדרים ספציפיים עליהם ידע בנושא רישום שעות נוספות של עובדים או הזמנות משפים שונים.

כך, הן מר סיידוף, כאמור סמנכ"ל במשרד ראש הממשלה והן הגב' שרה נתניהו, רעיית ראש הממשלה, הורשעו בהליך פלילי עקב אי סדרים במעון הרשמי.

וכך, כאמור, עולה מדוח מבקר המדינה.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

132. על מנת לקבוע מי האחראי או האחראים לאי סדרים אלו, אבהיר כשלב הראשון, את דרך הוצאת כספים במעון הרשמי בתקופה הרלוונטית, כאשר עיון בראיות ובעדויות בתיק זה מגלה כי אין מחלוקת של ממש בדבר הדרך העקרונית בה נקבעו ההוצאות במעון הרשמי, ואפרט:

133. כאמור, אין מחלוקת כי נקבע תקציב **עקרוני** למעון הרשמי. אלא, שכלל העדים העידו כי תקציב זה היה בגדר 'אות מתה', היות ואין מגבלה בתקציב על הוצאות המזון או הניקיון, כך שלא הייתה כל מניעה להוציא סכומים גדולים יותר מאשר אלו הנקובים בתקציב, כפי שאכן נעשה בפועל.

134. לגבי השימוש בפועל בכספים שתוקצבו בתקציב, הרי שהיו שתי דרכים מקבילות להוציא הוצאות. הדרך הראשונה, הייתה קביעת מסגרת תקציב לספק מסוים או להוצאה מסוימת, כאשר במסגרת תקציב זה היה התובע, כאב הבית, אחראי לבצע את הרכישות. חשובה לעניין זה העובדה, כי כאשר נגמרה מסגרת תקציב זו, הייתה נקבעת מסגרת **נוספת**, ללא כל מגבלה, כאשר שוב בתוך המסגרת הנוספת היה זה תפקידו של התובע כאב הבית לבצע את הרכישות. ר' לדוגמא לעניין זה את עדותו של התובע בדבר שיטה זו, בעמ' 40-41 לפרוטוקול הדיון מיום 27.12.2017:

ש" : **היית אחראי על רכש מוצרי המזון?**

ת : **מה זה אחראי על רכש מוצרי, אמרתי לך יש מסגרת, יש בקשה מהבית מה לקנות, אנחנו הולכים לסופר וקונים חופשי, זה לא בן אדם אחד, זה אני גיא ונהוראי שהולכים ומביאים דברים שצריך כל יום.**

ש : **אתה כמנהל הבית היית אחראי על כל זה.**

ת : **אני הייתי אחראי לרכז את הקבלות ולשלוח למשרד ולשלם את זה מתוך המסגרת, אם נגמרת המסגרת אני עושה מסגרת חדשה.**
(הדגשה שלי – ג.ה.).

135. ור' גם עדותו של סיידוף התומכת בעדות התובע:

"עו"ד כהן : **בוא נסכם את האמת, מני נפתלי הזמין כמה שהוא רצה, מה שהוא רצה, אתה כל התפקיד שלך היה לדאוג להסכמי המסגרת, נכון?**

העד, מר סיידוף : **כן.**

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

ש: ולאשר את החשבוניות בדיעבד.

ת: החשבוניות הן בדיעבד."

(עמ' 43 לפרוטוקול מיום 26.12.2017)

והדברים ברורים, נקבעה מסגרת להוצאה מסוימת, בתוך מסגרת זו ביצע התובע רכישות לפי מיטב הבנתו ולשיקול דעתו. כאשר הסתיימה המסגרת, היה מר סיידוף, או מי מטעם משרד ראש הממשלה, מאשר מסגרת נוספת. את הרכישות בתוך המסגרת, המקורית או הנוספת, בחנו רק בדיעבד לאור חשבוניות שהציג התובע.

136. דרך נוספת להוצאת הוצאות הייתה בדרך של 'קופה קטנה'. בדרך זו היה התובע רשאי להוציא הוצאות עד 2,000 ₪ ללא כל תקציב או מסגרת. אלא, שלמרות שהקופה הקטנה מוגדרת להוצאות של עד 2,000 ₪ בלבד, הרי שכיום זה חודש מעת לעת ללא כל פיקוח. ר' עדותו של סיידוף בעניין:

ש" או קיי, בקופה קטנה שאמרנו שזה 2000 שקלים, הוא קנה, הוא לא ביקש ממך אישור.

ת: לא, קופה קטנה הוא יכול לקנות פעם ב-100 שקל ופעם לא לקנות בכלל, ופעם לסיים את הקופה הקטנה ביום אחד.

כב' הש' הס': אבל יש מעקב כמה קופות קטנות כאלה עושים בשנה? העד, מר סיידוף: בטוח שיש, יש ספר של קופה קטנה וכל קנייה נרשמת ומאושרת והולכים עם זה לחשב ומחליפים את הקופה הקטנה, זה מחזור."

(עמ' 41 לפרוטוקול מיום 26.12.2017)

ור' גם עדותו של התובע בעמ' 75 לפרוטוקול הדיון מיום 26.12.2017.

137. דרך התנהלות זו אפשרה הלכה למעשה התנהלות ללא מסגרת תקציב כוללת. בהעדר תקציב מחייב, שיטת העבודה אפשרה הוצאה ללא כל הגבלה, לא הגבלה על רכישה בתוך המסגרת ולא הגבלה על חידוש המסגרת. מכאן, דרך התנהלות זו, דרך אשר נתנה אפשרות לעשות שימוש בכספים ללא פיקוח מעשי, נוצלה על מנת להוציא כספי מדינה באופן בזבזני.

138. לטעמי, וכפי שאפרט להלן, קיימים שלושה אחראים להוצאת הכספים המוגזמת, ומכאן לעלייה בהוצאות, והאחראים הם: מר סיידוף, הגב' נתניהו והתובע. ואבאר:

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

אחריות מר סיידוף והגב' שרה נתניהו

139. מר סיידוף והגב' שרה נתניהו העידו בהליך שלפניי, כאשר במסגרת עדותם כפרו אלו בדרך זו או אחרת באחריותם לגידול בהוצאות המעון הרשמי בתקופה הרלוונטית.
- אלא, שלטעמי, בנושא זה, אין לתת לעדותם לפניי משקל של ממש וזאת כאשר במסגרת ההליך פלילי הם הודו באחריותם להגדלת ההוצאות במעון הרשמי, ואבאר:
140. כאמור, כנגד הגב' נתניהו וכנגד מר סיידוף הוגש כתב אישום במסגרת ת"פ (י-ם) 52605-06-18 מדינת ישראל נ' שרה נתניהו ואח'.
- הן הגב' שרה נתניהו והן מר סיידוף הודו במסגרת עסקת טיעון בכתב האישום המתוקן, הורשעו ונגזר דינם.
- עיון בכתב האישום המתוקן, כתב אישום כאמור בו הודו מר סיידוף והגב' נתניהו בהאשמות כנגדם, מגלה כי מדובר בהודאה ברורה ומפורשת בדבר האחריות לגידול בהוצאות נשוא הדיון שלפניי.
141. כך, לגבי הגב' שרה נתניהו, מתאר בית המשפט בפסק הדין בת"פ (י-ם) 52605-06-18 מדינת ישראל נ' שרה נתניהו [פורסם במאגר נבו] (16.6.2019) את עיקרי כתב האישום המתוקן (כתב אישום בו כאמור הודתה הגב' שרה נתניהו), כדלקמן:

"המעון התנהל בפקוחה של הנאשמת, אשר קבעה לעובדי המעון משימות ומטלות ועקבה אחר ביצוען. בין היתר, הנחתה הנאשמת את מר סיידוף ואת אבות הבית במעון באשר למצרכים ולשירותים שהיא מבקשת שיסופקו לה על ידי המשרד. לעיתים, כאשר המצרכים והשירותים לא סופקו או שלא סופקו לשביעות רצונה, הפצירה הנאשמת במר סיידוף שישגיג ויסדיר את אספקת השירות או המוצר המבוקש, זאת גם במקרים בהם ידעה שהדבר אינו כלול בהוצאות המאושרות על ידי המשרד ואף במקרים בהם מר סיידוף הסביר לנאשמת שאין הצדקה למימון אותו שירות או מוצר על ידי המשרד.

בפרק 'פרטי האישום' מסבירה המאשימה כי ועדת הכספים של הכנסת קבעה כבר בשנת 1982 שמעונו של ראש הממשלה ינוהל על חשבון אוצר המדינה. לצורך יישום החלטת ועדת הכספים קבעו גורמי המנהל הבכירים במשרד, חשב המשרד, משנה למנכ"ל והיועצת המשפטית, נהלי ביצוע בדבר הוצאות כלכלת ראש הממשלה, משפחתו ואורחיו במעון. הנוהל אושר על ידי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (להלן - "הנוהל").

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

בשנת 2009 תוקן הנוהל על ידי אותם גורמי מנהל, ונקבע שבמצב שבו לא מועסקת במעון מבשלת, ניתן להזמין על חשבון המשרד ארוחות מוכנות ממסעדות, במחיר של עד 200 ₪ לארוחה לאדם (בהמשך עודכן הסכום ל-218 ₪ בצירוף מע"מ).

החל מחודש ספטמבר 2010 ועד לחודש מרץ 2013 (להלן – "התקופה הרלוונטית") הוסדר מימון הוצאות ההסעדה במעון על ידי הנוהל.

לצורך זאת, הועסקו במעון מבשלות אשר שובצו על תקנים של "עובדות כלליות", באופן שיצר כלפי המשרד מצג לפיו מדובר ב"עובדות כלליות", ולא במבשלות.

חרף העובדה שבמעון הועסקו מבשלות, ועל אף ידיעת הנאשמת את הנהלים בעניין, הורתה הנאשמת לעובדי המעון כדבר שבשגרה, להזמין עבודה ועבור בני משפחה ואורחיהם, ארוחות מוכנות ממסעדות, תוך שהנאשמת נמנעת מלומר לגורמים הרלבנטיים, שבמעון מועסקת מבשלת. במספר מקרים, הורתה הנאשמת להזמין שפים ממסעדות, לצורך בישול ארוחות לאורחי המעון, כל זאת תוך ניצול מכוון של טעות אנשי החשבות במשרד.

הנאשמת ומר סיידוף פעלו בצוותא חדא לנצל במכוון את טעות הגורמים הרלוונטיים במשרד, שסברו כי במעון לא מועסקת מבשלת, ובעקבות זאת, נשא המשרד בתשלומים עבור ארוחות מוכנות ממסעדות ושפים שהוזמנו למעון, כמו גם בשכרן של העובדות שהועסקו כמבשלות.

על יסוד המתואר לעיל, החל מחודש ספטמבר 2010 ועד לחודש מרץ 2013, קיבלה הנאשמת, עבורה ועבור בני משפחה ואורחיהם ארוחות מוכנות ושירותי שפים בשווי של כ-175,000 ₪, בניצול מכוון של טעות הזולת. במעשיה ביצעה הנאשמת עבירה לפי סעיף 416 סיפא לחוק העונשין שעניינה קבלת דבר בניצול מכוון של טעות הזולת. (הדגשה שלי – ג.ה.).

142. כלומר מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי הגב' שרה נתניהו הואשמה והורשעה כדין באופן מפורש באחריות כללית לגידול בהוצאות המעון הרשמי. בין היתר, הואשמה והורשעה הגב' נתניהו בכך, כי כאשר מצרכים ושירותים אותם דרשה לא סופקו, או שלא סופקו לשביעות רצונה, חזרה ודרשה לקבלם גם במקרים בהם ידעה שהדבר אינו כלול בהוצאות המאושרות. הגב' נתניהו אף הואשמה והורשעה במסגרת כתב האישום המתוקן גם במקרים ספציפיים בהם התנהלותה גרמה להוצאות עודפות.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

143. חשוב לציין ולהדגיש כי הגב' שרה נתניהו הודתה בעובדות אלו במסגרת ההליך הפלילי, כאשר בית המשפט שם מציין מפורשות:

"בדיון שהתקיים לפניי היום, לאחר שווידאתי כי הנאשמת מבינה את מהות האשמה המיוחסת לה, הודתה הנאשמת בעובדות כתב האישום המתוקן"

144. אציין כי לא נעלם מעיני כי במסגרת הדיון שלפניי טענה הגב' שרה נתניהו כי האמור בהודאתה בתיק הפלילי אינו נכון וכי ההודאה נעשתה לאור הרצון לחסוך בהליכים שם ולמנוע הוצאות מהמדינה.

אלא, שאיני מקבל טענה זו של הגב' שרה נתניהו. אני סבור שיש להעדיף את הודאתה של הגב' שרה נתניהו כפי שנעשתה במסגרת ההליך פלילי, אל מול בית המשפט שם, לאחר שבית המשפט מבהיר בגזר הדין כמצוטט לעיל, כי הסביר לגב' נתניהו את מהות האשמה, על פני עדותה בהליך האזרחי שלפניי, הליך הנוגע לצדדים אחרים.

145. עיון בגזר הדין של מר סיידוף מגלה דברים דומים. בגזר הדין בת"פ (י-ם) 52605-06-18 מדינת ישראל נ' שרה נתניהו ואח' [פורסם במאגר נבו] (25.9.2019), נכתב כי מר סיידוף הואשם:

"הנאשם שימש עד לתאריך 1.10.2010 כראש אגף בכיר משאבים חומריים ומבצעיים במשרד ראש הממשלה (להלן – המשרד). החל מהתאריך האמור ובמהלך כל יתר התקופה הרלבנטית, שימש הנאשם כסמנכ"ל מבצעים ונכסים במשרד.

במסגרת תפקידיו האמורים היה הנאשם אחראי, בין היתר, על ניהול המעון ובכלל זה על עובדי המעון, תחזוקת המעון, וסיפוק כלל צרכיהם של ראש הממשלה ובני משפחתו במעון.

.

הזמנת הארוחות המוכנות והשפים, אשר עמדה על סך 175,000 ש"ח נעשתה בידיעת הנאשם, והוא פעל לאישורם ולמימוןם ע"י המשרד." (הדגשה שלי – ג.ה.).

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

וכן :

"בנוסף, במענה לבקשת הגב' נתניהו להעסקת מלצרים מסוימים במעון, הסדיר הנאשם את העסקת אותם מלצרים דרך חברת כוח אדם חיצונית, בלא ידיעת החשבות במשרד, כשהוא דואג לתשלום תעריף גבוה מהמקובל על ידי המשרד לאותם מלצרים. תשלום היתר ששולם עבור שכר המלצרים עמד במצטבר על סך 20,000 ₪.

הנאשם והגב' נתניהו פעלו בצוותא חדא לנצל במכוון את טעות הגורמים הרלוונטיים במשרד, שסברו כי במעון לא מועסקת מבשלת, ובעקבות זאת, נשא המשרד בתשלומים עבור ארוחות מוכנות ממסעדות ושפים שהוזמנו למעון, כמו גם בשכרן של העובדות שהועסקו כמבשלות, ובתשלומים עבור מלצרים שהוזמנו למעון לבקשת הגב' נתניהו.

על יסוד המתואר לעיל, קיבל הנאשם מהמדינה עבור הגב' נתניהו, בני משפחתה ואורחיהם ארוחות מוכנות ושירותי שפים בשווי של 175,000 ₪ ושירותי מלצרות בתשלום יתר בן 20,000 ₪. (הדגשה שלי – ג.ה.).

146. גם לגבי מר סיידוף אני מעדיף לקבל את הודאתו הברורה בפני בית המשפט בהליך המשפטי הפלילי, על פני הכחשתו הרפה בהליך שלפניי.

147. לאור הודאות הגב' נתניהו ומר סיידוף בכתב האישום המתוקן **והרשעתם** על סמך הודאות אלו במסגרת ההליך הפלילי, אני סבור כי קיימת להם אחריות ברורה לגידול בהוצאות בתקופה הרלוונטית.

148. עם זאת, עדיין נשאלת השאלה, האם העובדה כי הגב' נתניהו ומר סיידוף אחראים לגידול בהוצאות בשנים הרלוונטיות מסירה את האחריות מהתובע? לטעמי התשובה לכך הינה שלילית. לטעמי ולשיטתי גם לתובע אחריות של ממש לגידול בהוצאות בתקופתו כאב הבית במעון הרשמי, ואנמק :

אחריות התובע לעלייה בהוצאות המעון הרשמי

149. כאמור, אין חולק כי התובע כיהן כאב הבית בתקופה הרלוונטית. עם זאת, קיימת מחלוקת כפולה לעניין זה, ראשית, קיימת מחלוקת על מהות תפקיד 'אב הבית' במעון הרשמי ושנית על אחריות 'אב הבית' להוצאות המעון הרשמי.

150. לעניין מהות התפקיד, התובע בתצהירו מציג את התפקיד כ-'תפקיד זוטרי', אשר דומה "לתפקיד של שרת בכל ארגון אחר" (סעיף 6 לתצהירו), כאשר לטעמו, תפקידו היה לנקות שירותים, לשטוף כלים וכיוצא בזה.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

בכתב התביעה מטעמו אף השווה התובע את תפקידו במעון הרשמי לתפקיד 'השרת' בבית הספר אשר אחראי: **"לתחזוקת המבנה, עובדי הניקיון בו, נייר טואלט בשירותים ודברים דומים"** (סעיף 14 לכתב התביעה המתוקן).

התובע הצהיר מפורשות כי הוא אינו הגורם המוסמך להחליט על הוצאות כלשהן (סעיף 7 לתצהירו), כאשר הוא מצהיר כי כל פעולה שלו בנושא הכספים הייתה דרושה אישור של מר סיידוף.

עוד הצהיר התובע, כי כל נושא ההוצאות מתנהל בהתאם לדרישות בני הזוג נתניהו (סעיף 13 לתצהירו).

151. לעניין עצם האחריות לעלייה בהוצאות, התובע מודה כי הייתה התנהלות בלתי תקינה בנושא ההוצאות במעון הרשמי, ואף מפרט מקרים ספציפיים בהם הוצאו הוצאות שלא כדין.

כך, בנושא הוצאות המזון המבושל, התובע הוא זה אשר נתן דוגמא של הזמנת ארוחות פאר למרות שהייתה מבשלת (סעיפים 15 עד 26 לתצהירו). גם לגבי הוצאות אחרות נתן התובע דוגמאות להוצאות אשר לשיטתו לא היו תקינות. כך, למשל, טען התובע כי לשבעה של אביה ז"ל של הגב' שרה נתניהו נרכשו מוצרים בעלות גבוהה. כמו כן, מציין התובע כי נעשה שימוש בקופה הקטנה שלא למטרותיה וזאת לאור הוראות שקיבל מהגב' נתניהו לעניין זה.

כלומר התובע למעשה מודה בהתנהלות כספית קלוקלת במעון הרשמי, אלא שמטיל את האחריות על סיידוף והגב' נתניהו. עם זאת ראוי להדגיש, כי התובע אינו מכחיש בתצהירו, או בעדותו, כי בפועל מי שהוציא את אותן ההוצאות האסורות היה הוא בעצמו. ההסבר שנתן התובע לפעולות אלו שלו עצמו הינו, כי הוא עשה פעולות אלו רק לאור הוראות מפורשות שקיבל מהגב' נתניהו, ורק לאור אישור של מר סיידוף להוצאת אלו, ובלשונו בסעיף 43 לתצהירו:

"אני הייתי אחראי על ביצוען של ההוצאות אשר קיבלתי וברי כי לא יכולתי לסרב לבצע את המוטל עליי, על ידי הגב' נתניהו ומר סיידוף, שהיו הממונים הישירים והעקיפים עליי" (הדגשה שלי – ג.ה.).

כלומר, התובע מודה כי ביצע מעשים אסורים, אלא שלטעמו לא יכול היה לסרב לעשות זאת.

152. לאור הראיות שלפניי, ועל אף שכאמור אני סבור כי קיימת אחריות לגב' נתניהו ולמר סיידוף לעלייה הלא סבירה בהוצאות, איני מקבל את טענות התובע להעדר אחריות כלשהי שלו לעלייה בהוצאות וזאת לא במישור העקרוני של טענת התובע, לגבי מהות תפקיד אב הבית במעון הרשמי, ולא לגבי העדר כל אחריות ספציפית לעלייה בהוצאות, ואפרט:

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

153. לעניין תפקיד אב הבית במעון הרשמי של ראש הממשלה, הרי תפקיד זה רחוק מאוד מתפקיד 'השרת בבית הספר' כפי שטען התובע, וזאת מבלי לפגוע כמובן בכבודו של השרת האהוב בבית הספר. למעשה, ניתן לומר כי חלק משמעותי באחריות התובע לגידול בהוצאות, נובע מראייתו, השגויה לטעמי, של התובע את תפקיד אב הבית במעון הרשמי כתפקיד זוט, בעוד שבפועל מדובר בתפקיד **מהותי ומשמעותי**.

154. מהעדויות שלפניי, לרבות מעדות התובע בעצמו, עולה כי אב הבית אינו רק 'שרת', אלא ממונה **ומנהל** של כ- 4-5 עובדים קבועים וכן עובדים זמניים נוספים, בין היתר, מנקים, מבשלים, מלצרים, גננים ועוד.

אב הבית הוא **אחראי** על עובדים אלו, לרבות, מתן אישור שעות עבודה, הכנת סידור עבודה, אישור שעות נוספות וביצוע התשלום עבור שעות נוספות אלו. אב הבית לא רק אחראי עליהם הוא **המנהל** שלהם, על כל הכרוך בכך.

לעניין זה ראוי להפנות לתצהיר מר סיידוף שסומן כ-1, תצהיר שהוגש במסגרת 'תיק העבודה', במסגרתו מצהיר סיידוף:

"במסגרת תפקידו אחראי אב הבית על תפעולו השוטף של הבית ועל עובדים בבית ראש הממשלה. כך, בין היתר, אחראי אב הבית על תקינות המבנה, על הזמנת בעלי מקצוע ועל תקינותן של המערכות בבית. אב הבית אחראי על ביצוע הרכישות עבור הבית, על ביצוע ההזמנות ואישור החשבונות.

בנוסף אחראי אב הבית על העובדים בבית ראש הממשלה, ממונה על ביצוע סידורי העבודה, מאשר לעובדים היעדרויות, חופשות, מאשר את דוחות הנוכחות של העובדים..."

לתצהיר זה אף צורפו טבלאות סידורי עבודה שהוכנו על ידי התובע בעצמו.

הצהרות אלו של מר סיידוף לא נסתרו במהלך חקירתו, ולמעשה אף התובע עצמו, למרות שהגדיר את עצמו בתפקיד של 'שרת' בלבד, לא הכחיש את מהות תפקידו, לא לגבי העובדים שתחתיו ולא לגבי ביצוע הרכישות הכספיות.

155. לטעמי, עצם העובדה כי התובע אחראי על מספר עובדים ומנהל אותם, מחייבת את המסקנה, כי אין מדובר בתפקיד זוט, כפי שמציג זאת התובע.

156. יתרה מזו, לאב הבית יש תפקיד **משמעותי** בניהול התקציב וההוצאות. מעבר להצהרתו של מר סיידוף לעיל בעניין זה, קיימים מסמכים **אובייקטיביים** המוכיחים כי התובע לא היה רק חוליה טכנית ושולית בניהול התקציב ובאחריות להוצאות, אלא היה בעל תפקיד משמעותי בעניין, תפקיד הכולל אחריות ושיקול דעת, ואפרט:

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 15-02-56442 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

התובע, בהגנותו, הגיש שלושה מוצגים שסומנו כ- 16/ת, 17/ת ו- 18/ת אשר הינם פרוטוקולים של ועדת המכרזים של משרד ראש הממשלה מהימים - 12.4.2011, 11.7.2011, 10.10.2011. ועדת המכרזים הינה ועדה המונה 7 חברים לרבות מר סיידוף ויועצים משפטיים (להלן: "ועדת המכרזים").

בפרוטוקול מיום 11.7.2011 נדונה בקשה לאישור תקציב לרכישת שירותי הסעדה למשפחת ראש הממשלה. מהפרוטוקול עולה כי בפגישה בין חשב המשרד, מר שטראוס והתובע, סוכם שהתובע הוא האחראי על הגשת "בקשות להזמנת מסגרת מספקים שונים". באותו מקרה דובר על רכישה בסך של 50,000 ₪ מספק מסוים. הרכישה אושרה, כאשר בפרוטוקול הובהר באופן מפורש:

"יובהר כי רכישת השירותים מספק זה תיעשה בכפוף לנוהל הוצאות רוה"מ בביתו ובאחריות מנהל בית רוה"מ, מר מני נפתלי" (הדגשה שלי - ג.ה.).

כלומר, ועדת המכרזים של משרד ראש הממשלה מטילה באופן מפורש את האחריות כי הרכישה תעשה בכפוף לנוהל ההוצאות על מר מני נפתלי.

אין מדובר בתפקיד של 'שרת', אלא בהטלת אחריות מכוח החלטת ועדת המכרזים. נשים לב כי בהחלטה אין מדובר ב- 'אב בית', אלא במנהל בית ראש הממשלה, לטעמי הכינוי המתאים וההולם לתפקיד.

במאמר מוסגר אציין, כי עצם קיומה של פגישה בין התובע לבין פקיד ממשלתי בכיר כדוגמת חשב משרד ראש הממשלה, פגישה שעניינה נושאי כספים, מלמד כי תפקיד התובע לא היה בתפקיד טכני זוט.

ביום 10.10.2011, התקיימה שוב ישיבת ועדת מכרזים בעניינה של הוצאה זו. במסגרת ישיבה זו התבקשה ועדת המכרזים, לאור בקשת משפחת ראש הממשלה דאז, לאשר כי 20,000 ₪ מהתקציב שאושר יועברו לספק אחר וזאת כאשר הובהר: **"יצוין כי הבחירה בספק היא של המשפחה (משפחת ראש הממשלה - ג.ה.) ועל פי טעמה האישית"**.

ועדת המכרזים אישרה בקשה זו, ושוב קבעה כי יובהר **"כי רכישת השירותים מספק זה תיעשה בכפוף לנוהל הוצאות רוה"מ בביתו ובאחריות מנהל בית רוה"מ, מר מני נפתלי"**.

אציין כי כפי שעולה מפרוטוקול הישיבה מיום 12.4.2011, לא בכל אישור של הוצאה הוטלה האחריות דווקא על התובע. כך, בפרוטוקול ועדת המכרזים מיום 12.4.2011 דובר על אישור לרכישת תווי קניה בגובה של עד 50,000 ₪ וזאת **ללא** מעורבות של התובע וללא הטלת אחריות כלשהי עליו.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

157. מהאמור עד כה ניתן ללמוד על **שרשרת האחריות** לאי הסדרים במעון הרשמי ולסיבות לגידול בהוצאות, ואסכם :

בבסיס הדברים עומדת השיטה **הקלוקלת** על פיה התקציב השנתי שנקבע הינו חסר כל משמעות ולמעשה אין כל מגבלה תקציבית של ממש, כאשר ועדת המכרזים, או חשבות משרד ראש הממשלה, מאשרים מעת לעת תקציבים לרכישות שונות ללא כל מגבלה. מעל בסיס רעוע זה של העדר תקציב מחייב, מתנהל הליך, כדלקמן :

בשלב הראשון, יוצאת דרישה מהגב' נתניהו להוצאה מסוימת שאינה תקינה, דרישה זו מועברת לתובע. התובע, למרות שלעדוהו שלו הוא **יודע** כי הדרישה אינה תקינה, מאשר את הדרישה. זאת ועוד, ככל שמוצה התקציב בעניין אותה הדרישה, מבקש התובע לאשר חידוש התקציב להוצאה ממר סיידוף, וכן מבקש לאשר את ההתקשרות הספציפית בוועדת המכרזים.

ועדת המכרזים מאשרת את ההתקשרות עם הספק לצורך ההוצאה הנוספת ומטילה על התובע את **האחריות** לבחון כי ההוצאה נעשית בהתאם לנוהל.

אציין כי לוועדת המכרזים **אין** אפשרות לבחון, האם ההוצאה בפועל היא בהתאם או לא בהתאם לנהלים, היות ויש לבחון את ההוצאה על רקע הצרכים והקיים במעון הרשמי, למשל, קיומה או אי קיומה של מבשלת. לפיכך, הן מבחינה פורמאלית והן מבחינה מעשית, האחראי המרכזי לפקח כי ההוצאה עומדת בנוהל הוא התובע.

בשלב האחרון, מבצע התובע את ההוצאה בפועל. אציין כי בשלב זה יודע התובע כי מדובר בהוצאה שהיא לא תקינה, כפי שיודעים זאת גם הגב' נתניהו וגם מר סיידוף (כפי שהודו בהליך הפלילי).

158. מהאמור לעיל עולה כי אחריות התובע על העלייה בהוצאות המעון הרשמי נובעת הן מהעובדה כי האחריות לבחון את ההוצאות הוטלה על התובע באופן מפורש על ידי ועדת המכרזים, והן מעצם הגדרת תפקיד 'אב הבית' או ליתר דיוק "מנהל המעון הרשמי", תפקיד המחייב את הנושא בו לוודא כי ההוצאות הינם בהתאם לנהלים, כפי שמתאר זאת מר סיידוף בתצהירו, תיאור אשר מקובל עליי.

159. עוד חשוב להדגיש לעניין החלטת ועדת המכרזים, כי אין מדובר בהחלטה סתמית של ועדת המכרזים אשר מטילה את האחריות לבדיקת ההוצאה על התובע, אלא מהפרוטוקול של ועדה זו עולה כי קדמה להחלטה פגישה בין חשב משרד ראש הממשלה, מר יוסי שטראוס, לבין התובע, פגישה במסגרתה סוכמה אחריות התובע לביצוע הזמנות המסגרת והפיקוח עליהן.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

160. אציין כי תמונה דומה של 'שרשרת האחריות': דרישה של משפחת ראש הממשלה, אישור של משרד ראש הממשלה בכפוף לעמידה בנהלים תוך הטלת אחריות לעמידה בנהלים על התובע, ולבסוף ביצוע בפועל של התובע, עולה לא רק מהפרוטוקולים של ועדת המכרזים שהינם, כאמור, ראייה אובייקטיבית, אלא גם מהעדויות שנשמעו לפניי, ואתן מספר דוגמאות לכך.

161. ראשית, עדותו הברורה של מר סיידוף בדבר השיטה של רכישה על ידי התובע ואישור שלו:

"כב' הש' הס': אני רוצה לשאול שאלה, יש בתיק הזה שאלה שאומרת האם מר מני נפתלי יש לו איזושהי השפעה על ההוצאות של בית ראש הממשלה, לאב הבית לא למני נפתלי סליחה, אני מתקן את השאלה, לאב הבית בבית ראש הממשלה יש איזושהי השפעה על ההוצאות?

העד, מר סיידוף: כמובן.

כב' הש' הס': איך הוא משפיע על ההוצאות?

העד, מר סיידוף: הוא מחליט מה לעשות, הוא עם אנשי הבית, מה לקנות, מה להביא." (עמ' 36 לפרוטוקול מיום 26.12.2017).

כאשר, התובע בעצמו, למעשה מאשר כי זו השיטה:

"ש': יפה, זאת אומרת שאתה למעשה יכולת, עכשיו אני מדבר רק על מוצרי מזון מהמכולת וניקיון, אתה למעשה יכולת להזמין כמה שאתה רוצה ללא הגבלה מוצרים מסופרים, המגבלה היחידה הייתה כל פעם שזה הגיע ל-50 אלף היית צריך לבקש מסיידוף שיחתום על הסכם מסגרת חדש.

ת: כן, יש ביקורת אבל, ברגע שזה מגיע ל-100 אלף לדוגמה אתה לא יכול לעבוד עם אותו סופר."

(עמ' 54 לפרוטוקול הדיון מיום 27.12.2017).

162. זאת ועוד, מר סיידוף מעיד גם ביחס לאישור שעות נוספות לעובדים על ידי התובע:

"כב' הש' הס': זו הסמכות שלו לאשר שעות נוספות?

העד, מר סיידוף: אנשים שעובדים בבית הסמכות שלו להיות אחראי עליהם.

כב' הש' הס': אחראי עליהם זה ברור, אבל שעות נוספות, מעניין אותי הכסף, הוא יכול לחתום לעובד על שעות נוספות והחשב ישלם לו.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

העד, מר סיידוף: כן.

(עמ' 38 לפרוטוקול מיום 26.12.2017)

163. מר סיידוף אף מודה בכשלים שלו כאשר חתם כחותמת גומי על חשבוניות שהציג לו התובע:

ש: לא ראית ואני אומר לך שאין, אני אומר לך ואני עברתי על כל החשבוניות, אני אומר לך מי שהזמין 90 – 95 אחוז מהמזון המוכן אותן חמגשיות זה מני מיוזמתו, הוא חתם על החשבוניות, אתה חתמת על זה כחותמת גומי, נכון?

ת: כן.

ש: זאת אומרת שמני נפתלי יכול היה להזמין עד להסכם המסגרת לא היית יודע.

ת: לא.

(עמ' 42 לפרוטוקול מיום 26.12.2017).

וכן:

"עו"ד כהן: בוא נסכם את האמת, מני נפתלי הזמין כמה שהוא רצה, מה שהוא רצה, אתה כל התפקיד שלך היה לדאוג להסכמי המסגרת, נכון?

העד, מר סיידוף: כן.

ש: ולאשר את החשבוניות בדיעבד.

ת: החשבוניות הן בדיעבד.

(עמ' 43 לפרוטוקול מיום 26.12.2017)

דברים דומים לגבי אחריות התובע להוצאות הקופה הקטנה ר' עדות מר סיידוף בעמ' 63 לפרוטוקול מיום 26.12.2017.

164. אולם, לא רק הפרוטוקולים של ועדת המכרזים ועדות מר סיידוף מעידים על אחריות משותפת של התובע להוצאות העודפות, לכל הפחות 'בתוך המסגרת', אלא התובע בעצמו לכל אורך חקירתו מודה בהגינותו כי ביצע מעשים שאינם תקינים שגרמו לעלייה בהוצאות, ואפרט:

כך מעיד התובע על מעורבותו בהוצאות כספים שלא כדין בעניין ארוחות שף:

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

"העד, מר נפתלי : היו הזמנות שלא שילמו אותן לשף לאונרדו, השף קדוש, היינו צריכים לקחת את כל ההזמנות שהיו בעבר ופשוט לחלק אותן לארוחות, לחתום, לתת לסיידוף, סיידוף חתם וכך שילמו את זה אם לא שף לא היה מוכן לעבוד עם בית ראש הממשלה.

כב' הש' הס : אז מה שינית?

העד, מר נפתלי : הפכנו את כל הארוחה הגדולה לארוחות קטנות כי המשרד לא רצה לשלם את זה."

(עמ' 76 לפרוטוקול הדיון מיום 26.12.2017)

165. וכן :

"עו"ד כהן : רגע, אז אתה זייפת נכון? זייפת מסמכים לצורך קבלת כספים במשרד ראש הממשלה בהוראת סיידוף?

העד, מר נפתלי : לא לצורך כספים.

כב' הש' הס : הבנו, לצורך חילוק הבונים בהוראת סיידוף.

העד, מר נפתלי : כן."

(עמ' 78 לפרוטוקול הדיון מיום 26.12.2017)

166. כלומר, התובע מודה על דוכן העדים בבית משפט זה, כי היה שותף מלא לזיוף מסמכים וזאת על מנת להוציא כסף מחשבות משרד ראש הממשלה שלא כדין. אציין, כי אכן עולה מהעדות כי גם מר סיידוף היה אחראי לפעולות אסורות אלו וכן הגב' נתניהו, וייתכן כי מר סיידוף אף הנחה את התובע לפעול באופן לא תקין.

אולם, וזה העיקר לעניין שלפניי, התובע מודה כי ביצע בעצמו פעולות שגרמו להגדלת ההוצאות **בידיעה ובמודעות** כי פעולות אלו אסורות.

167. זאת ועוד, התובע בהגינתו אף מסביר מדוע שיתף פעולה עם מר סיידוף בביצוע פעולות אסורות על מנת להגדיל את ההוצאות :

"העד, מר נפתלי : מבחינתי עשיתי את כל הדברים מה שסיידוף

אמר לי, אני רציתי לקבל את התקן שלי, אני

באתי לעבוד בבית הזה על מנת להגיע ולקבל

תקן, כל מה שקרה בדרך לכן עזבתי, ראיתי מה

הולך שם." (הדגשה שלי – ג.ה.).

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

(עמ' 78 לפרוטוקול הדיון מיום 26.12.2017)

168. אולם, לא רק בנושא ארוחות השף עסק התובע בעיוות נתונים אשר גרמו להגדלת ההוצאות, אלא גם בנושאים נוספים, כגון דיווח שעות לא נכונות של עובדים, מודה התובע כי פעל שלא כדין, ואצטט:

"כב' הש' הס': הוא אמר אני לא מוכן לבוא לפחות מ-4 שעות.

העד, מר נפתלי: כן.

כב' הש' הס': ואז הוא עבד רק שעתיים.

העד, מר נפתלי: כן.

כב' הש' הס': ורשמו לו 4 שעות? מי רשם לו 4 שעות?

העד, מר נפתלי: אני באישור של סיידוף, אמרתי לו תשמע הוא לא רצה

להגיע, הייתה שם בעיה של כוח אדם מטורפת."

(עמ' 81 לפרוטוקול הדיון מיום 26.12.2017).

169. כלומר, התובע מודה כי רשם לעובד מסוים ארבע שעות עבודה כאשר זה עבד רק שעתיים. כלומר, באישור התובע וסיידוף, עובד קיבל משכורת עבור 4 שעות עבודה בעוד שבפועל עבד רק שעתיים.

אני מוכן לקבל את טענת התובע, כי מר סיידוף אישר לתובע לעשות כן, וכך גם עולה מהרשעת מר סיידוף בהליך הפלילי, ואני מוכן לקבל את הטענה כי התובע פעל לאור הוראת הגב' נתניהו, אשר הורשעה אף היא. אולם, לטעמי, אין בקבלת אישור ממר סיידוף או הוראה מהגב' נתניהו, כאשר התובע יודע כי הוא מזין מספר שעות שיקרי, בכדי לפטור את התובע מאחריות משותפת למעשה לא תקין זה.

170. אציין כי התובע הודה בהגינותו כי הבין שזה מעשה הוא "לא בסדר":

"כב' הש' הס': אתה מבין שזה לא בסדר?

העד, מר נפתלי: מה זאת אומרת?

כב' הש' הס': שבמקום שעתיים לרשום לו ארבע?

העד, מר נפתלי: כל הבית הזה מתנהל לא בסדר."

(עמ' 81 לפרוטוקול הדיון מיום 26.12.2017)

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

171. מעבר להודאות אלו במעשים שאינם כשירים, מודה התובע בעדותו כי בתוך המסגרת הוא היה זה שמבצע את רכש המזון, ר', למשל:

ש" היית אחראי על רכש מוצרי המזון?

ת: מה זה אחראי על רכש מוצרי, אמרתי לך יש מסגרת, יש בקשה מהבית מה לקנות, אנחנו הולכים לסופר וקונים חופשי, זה לא בן אדם אחד, זה אני גיא ונהוראי שהולכים ומביאים דברים שצריך כל יום.

ש: אתה כמנהל הבית היית אחראי על כל זה.

ת: אני הייתי אחראי לרכז את הקבלות ולשלוח למשרד ולשלם את זה מתוך המסגרת, אם נגמרת המסגרת אני עושה מסגרת חדשה."

(עמ' 40-41 לפרוטוקול הדיון מיום 27.12.2017)

172. אציין כי היותו של התובע שותף פעיל בהוצאות העודפות במעון הרשמי עולה מכלל עדותו מעבר לדוגמאות שנתתי לעיל, כאשר התובע חוזר ומאשר כי הוא זה שהיה אחראי לבצע את הרכישות מכל ספק וספק, והוא זה שביצע אותן בפועל, ר', למשל, עמ' 115, עמ' 143 ועמ' 151 לפרוטוקול.

173. התובע טוען בתצהירו, בעדותו ובסיכומיו כי האחריות אינה שלו היות והוא ביצע הוראות של הגב' שרה נתניהו ומר סיידוף. ר', למשל:

"העד, מר נפתלי : אם היא הזמינה משהו שלא התאים להם, לא בא להם לאכול את זה פתאום והיא רוצה פתאום להביא מנה ממקום מסוים היו כמה נקודות שכן יכולנו להביא מנות, השף לאונרדו וזה היה את מפגש האש, שהם רוצים מנה הם יודעים מה התפריט, הם אומרים לי מה אני הולך ומביא, או אני או מישהו אחר.

כב' הש' הס : לא הבנתי, גברת נתניהו מתקשרת אומרת מני אני רוצה עכשיו לאכול ממפגש האש?

העד, מר נפתלי : כן.

כב' הש' הס : אתה מביא לה? ככה זה עובד?

העד, מר נפתלי : כן.

.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

כב' הש' הס : אתה לא יכול להגיד לה תשמעי עברנו את התקציב?

העד, מר נפתלי : לא, לא.

כב' הש' הס : אי אפשר?

העד, מר נפתלי : לא, היא אומרת לך לדוגמה אני רוצה לאירוע שהשף לאונרדו יבוא, תשאלו גם את השף, השף אומר אין לי תקציב, לא שילמתם לי כבר כמה חודשים, אני צריך לדאוג שישלמו לו, שנוכל לעבוד אתו, ואני אומר לסיידוף. סיידוף אומר תביא נסתדר תביא, אני הולך, מביא, הם מסתדרים ביניהם, הם מדברים ביניהם אני צריך לשבור את הראש אחר כך."

(עמ' 42-43 לפרוטוקול הדיון מיום 27.12.2017)

174. לאור האמור לעיל בדבר הרשעת מר סיידוף והגב' נתניהו, אני סבור כי מבחינה עובדתית נכונים בעיקרם דברים אלו של התובע. עם זאת, לטעמי, אין בעובדה שניתנה לתובע הוראה לבצע מעשה בלתי תקין על מנת לפטור את התובע מאחריות לגידול בהוצאות שנבע מהוראה בלתי תקינה זו, וזאת משני טעמים עיקריים :

175. הטעם הראשון נעוץ בעובדה כי התובע הינו **עובד מדינה** ולא חייל בצה"ל. לטעמי, בתור עובד מדינה אסור לו לבצע עבירה פלילית וזאת אף אם האחראי עליו נותן לו הוראה לבצע עבירה שכזו.

בניגוד לחייל אשר מחויב למלא כל פקודה של מפקדו, אלא אם מדובר בפקודה שאינה חוקית בעליל, הרי עובד מדינה כאשר הוא מקבל הוראה לבצע פעולה שהוא **יודע** שהיא בלתי חוקית, הרי שהוא מחויב **שלא** לבצע אותה, ובמקרים רבים אף לדווח עליה.

176. הטעם השני, נעוץ ברכישות עצמן. על אף שאני מקבל את טענת התובע כי חלק מהמעשים הלא חוקיים נעשו לאור הוראות מר סיידוף או הגב' שרה נתניהו (ר' הודאתם בהליך הפלילי לעיל), הרי עדיין היו רכישות שהיו בשיקול דעתו המלא, ללא הנחיה של מר סיידוף או הגב' נתניהו, רכישות אשר אף הן תרמו לעליה הבלתי סבירה בהוצאות.

כך, למשל, התובע בעצמו מודה כי הייתה ביכולתו לשלוט בהוצאות. ר' לגבי הוצאות המזון :

"ש : אני רוצה להבין, בסעיף 47 כשאתה כתבת בפועל אני זה שעשה

סדר במעון וניסה להקטין את ההוצאות, תן לי דוגמאות איך ניסית להקטין את ההוצאות.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

ת: אחד מהם זה הירקן, דבר שני זה כל הסיפור זה של האוכל שלא כל אחד יהיה נגיד לזה, היינו רק שלושה אנשים שיכולנו להביא אוכל, דיווחים כמוכן לסיידוף."

(עמ' 151 לפרוטוקול מיום 27.12.2017).

לגבי אחריות התובע לרכש בנושאים אחרים, למשל בנושא הכביסה, ר' עדותה של הגב' שרה נתניהו בעמ' 59 לפרוטוקול הדיון מיום 2.12.2019.

177. למען הסר ספק, אני שולל מכל וכל את הטענה כי התובע בזבז **בכוונה** כספים, או כי השתמש בכספים או מוצרים שלא לצרכי המעון הרשמי, טענות שלא מצאתי להן כל תימוכין בחומר הראיות שלפניי, כך שהאחריות המשותפת של התובע לעלייה בהוצאות הינה עקב פעולה רשלנית שלו, אבל בוודאי שלא פעולה זדונית.

178. לפיכך, אני קובע, כי העלייה בהוצאות בתקופת היותו של התובע 'אב הבית' נובעת מאי סדרים חמורים במעון הרשמי.

כאמור לעיל, ממכלול העדויות שלפני עולה כי התובע היה שותף לאי סדרים אלו, וזאת בכך שמילא אחר הוראות שידע היטב כי הן אינן תקינות או אינן חוקיות. יתרה מזו שותפות התובע לאי הסדרים נובעת גם מ-'סתם' התנהלות לא מבוקרת של התובע במסגרת ביצוע הזמנות ורכש, וזאת כאשר הבית מתנהל ב-'בלגן' כלשונו של התובע בעצמו. אדגיש כי מצאתי שמדובר בהתנהלות שאינה מבוקרת של התובע, אך לא מצאתי התנהגות זדונית של התובע ולא מצאתי שימוש שלא כדין של התובע בכספים את מצרכים לצרכיו שלו.

179. אני מוכן להניח לטובת התובע, וכך אף עולה ממכלול הראיות, כי הרכישות המיותרות והבזבזניות יחסית (למשל שליחת ביגוד לכביסה חיצונית במקום כיבוס בבית) נעשו על מנת לרצות את הגב' נתניהו ומשפחתה, אני גם מוכן לקבל את טענת התובע כי חשש מזעמה של הגב' נתניהו. ברור גם כי תפקידו של התובע הינו לדאוג לצרכיה של משפחת ראש הממשלה המתגוררת במעון הרשמי.

אולם, ומצד שני, התפקיד הנוסף והלא פחות חשוב של התובע הינו תפקיד ניהולי ומהותי בשירות המדינה, אשר אחת ממטרותיו הינה דאגה לשמירה של רמת הוצאות סבירה למרות לחצים כאלו או אחרים, והתובע כשל בתפקיד זה.

סיכום ביניים - הגנת האמת בפירסום

180. מן האמור לעיל עולה, כי ההוצאות במעון הרשמי אכן עלו בתקופת כהונתו של התובע כאב הבית במעון הרשמי.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

עוד עולה כי ההוצאות עלו מהטעם שהמעון הרשמי התנהל בצורה שאינה תקינה, ולמעשה, לאור הרשעת מר סיידוף והגב' שרה נתניהו בעבירות הקשורות להוצאות אלו, המעון הרשמי התנהל באופן פלילי.

עם זאת, לטעמי, למרות קיומה של אחריות ברורה של מר סיידוף והגב' נתניהו לעלייה בהוצאות, גם לתובע יש חלק ואחריות בעלייה זה.

התובע שימש כאב בית בתקופה הרלוונטית. אב בית במעון הרשמי אינו 'שרת' ואינו 'מנקה שירותים', מבלי לפגוע בחשיבות של מקצועות אלו, אלא הדמות המנהלת את העובדים במעון הרשמי, קובעת את סידור העבודה, מאשרת שעות נוספת ואחראית על רכש מזון וחומרי ניקוי.

יתרה מזו, על אב הבית הוטל מכוח החלטות ועדת המכרזים להיות האחראי כי ההוצאות, או חלקן, עומדות בנהלים.

181. מובן כי לא נעלמה מעיני בית המשפט העובדה כי במשולש היחסים הגב' נתניהו-מר סיידוף-מני נפתלי, התובע הינו הצד החלש, כאשר מולו עומדת אשת ראש הממשלה ונושא משרה בכיר וותיק בשירות המדינה.

למרות זאת, הרי לאור הראיות שלפניי, אני סבור כי קיימת אחריות לתובע בגידול בהוצאות בשנים הרלוונטיות ואיני סבור שיש בעובדה שהתובע ביקש לרצות את אשת ראש הממשלה, או שהוא חשש מפניה, די על מנת להסיר מהתובע את האחריות לפעולות לא תקינות שביצע במודע.

182. על רקע קביעה זו אבחן אלו מהפרסומים המתייחסים להוצאות בית ראש הממשלה מהווים אמת בפרסום:

183. פרסומי הנתבע 2 -

לגבי האמירה: "בשנים 2011-2012 אנחנו רואים עליה גדולה. בשתי השנים האלה מי שכיהן כאב בבית ראש הממשלה היה מני נפתלי..."

אני סבור כי גם אם ניתן להבין את האמירה כמטילה אחריות על התובע לעלייה בהוצאות בשנים הללו, הרי מדובר באמת בפרסום, כאשר כאמור לטעמי לתובע יש חלק בכך שההוצאות אכן עלו בשנים הללו.

אציין כי אני דוחה את טענת התובע בסיכומיו כי יש לראות באמירה זו של הנתבע 2 פרסום שהתובע אחראי בלעדית לעלייה בהוצאות משרד ראש הממשלה, וזאת כאשר אין בפרסום אמירה שכזו ולא ניתן להסיק ממנו אמירה שכזו.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 15-02-56442 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

לעומת זאת, לגבי אמירת הנתבע 2 כי "מני נפתלי הזמין על דעת עצמו כמויות מזון גדולות....", אני קובע כי אמירה זו אינה אמת.

אכן, כאמור, הוכח כי התובע הזמין כמויות מזון גדולות, אולם הוא לא עשה זו על דעת עצמו, אלא לדרישת הגב' נתניהו ובאישור מר סיידוף.

184. פרסומי הנתבעת 3 -

לגבי האמירה: "יש כאן שנתיים שהן באמת בעייתיות, שבהן ההוצאות תפחו מאוד, וכאשר מסתכלים ומנתחים את השנתיים האלה, מתברר שיש התאמה מלאה לתקופת העסקתו של אב בית מסוים ששמו מני נפתלי", וכן האמירה: "...מתברר שיש התאמה מלאה לתקופת העסקתו של אב בית מסוים ששמו מני נפתלי" וכן: "יש התאמה מלאה בין העלייה בהוצאות והירידה שלהם לאחר מכן, לתקופת ההעסקה של אב הבית מני נפתלי", הרי לאור האמור לעיל, אני קובע כי מדובר באמת בפרסום.

אדגיש, אמירות אלו כלל אינן מטילות אחריות באופן מפורש על התובע לעלייה בהוצאות ובוודאי שלא באופן בלעדי. בכל מקרה, אף אם אראה באמירות אלו כמטילות ברמז אחריות על התובע לעלייה בהוצאות, הרי כפי שפסקתי לעיל, לתובע אכן קיימת אחריות משותפת לעלייה בהוצאות, והאמירה הינה אמת.

185. פרסומי הנתבע 4 -

לגבי הפרסום "בתקופתו, הוצאות כל מזון כמעט הוכפלו, בגלל שהוא נהג בצורה לא מאוזנת", אני סברו כי לאור קביעותי לעיל, האמירה מהווה אמת, כאשר התובע לא פעל בצורה מאוזנת בעניין ההוצאות.

לעומת זאת, לגבי הפרסום: "הוא הוציא, והוא עשה זאת בכוונה", אני סבור כי אין מדובר באמת בפרסום. אמנם, קיימת לתובע אחריות להוצאות, כפי שקבעתי לעיל, אולם לא מצאתי בחומר הראיות כל אינדיקציה, שלא לומר הוכחה, כי עשה זאת "בכוונה" וזאת כפי שניתן להבין את האמירה "בכוונה" באופן אובייקטיבי מהפרסום הזה.

186. פרסומי הנתבעת 5 -

כאמור הנתבעת 5 רשמה בפוסט: "ההוצאות גדלו משמעותית בתקופה מסויימת, שבה ניהל את המעון הרשמי מני נפתלי - עובד ממורמר לשעבר, המוביל מסע השמצות והכפשות נגד ראש הממשלה, על מנת להוציא כספים שלא כדין מקופת המדינה ולפגוע בראש הממשלה ובליכוד בתקופת בחירות. הוצאות המעון הרשמי ירדו ופחתו משמעותית לאחר עזיבתו של נפתלי את התפקיד".

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

187. לגבי פרסום זה, אני סבור כי החלקים בפרסום הנוגעים להוצאות המעון הרשמי, אשר כפי שנטען בפרסום עלו בתקופת כהונתו של התובע כאב בית וירדו לאחר מכן, מדובר בפרסום שהינו אמת, וזאת גם אם אראה בפרסום כהטלת האחריות לאותה עלייה בהוצאות על התובע, וזאת מהנימוקים המפורטים לעיל.

לגבי החלק השני של הפרסום, חלק העוסק בהיותו של התובע עובד ממורמר המנסה להוציא מהמדינה כספים שלא כדין, הרי הנתבעת 5 לא הוכיחה כי דברים אלו הינם אמת.

188. פרסומי הנתבע 6 והנתבעת 7 -

כמפורט לעיל, מכתבי הנתבע 6 והנתבעת 7 רוויים דברי לשון הרע כנגד התובע, כאשר החלק הנוגע להוצאות המעון הרשמי הינו שולי במכתבים אלו.

לפיכך, אציין רק באופן כללי, כי לגבי האמירות המפורטות במכתבים אלו הנוגעות רק לאחריות התובע לעלייה בהוצאות, אני מקבל את טענת האמת בפרסום. לגבי יתר דברי לשון הרע במכתבים אלו, אדון בהמשך.

189. מן האמור לעיל עולה, כי לעמדת חלק מהפרסומים נשוא כתב התביעה הינם פרסומי אמת. לאור קביעה זו, על מנת לגבש את הגנת האמת בפרסום, יש לבחון האם קיים "עניין לציבור" באותם פרסומים.

190. אני סבור כי מדובר במקרה מובהק בו קיים "עניין לציבור". נושא הוצאות המעון הרשמי של ראש הממשלה נמצא במרכז של מחלוקת ציבורי, מחלוקת אשר נתגלעה לאחר פרסום דוח מבקר המדינה. במסגרת הדיון הציבורי, היו הנתבעים רשאים להביע את עמדתם, כי גם לתובע אחריות לעלייה בהוצאות אלו, מדובר בדיון ציבורי ובנושא ציבורי, כך שקיים עניין ציבורי בפרסום.

191. לאור האמור והמנומק לעיל, אני דוחה את התביעה בגין הפרסומים שציננתי לעיל כי יש בהם אמת בפרסום.

פועל יוצא של דחייה זו, הינה דחיית התביעה כנגד הנתבעת 3 במלואה, היות ומצאתי כי כלל הפרסום שלה חוסה תחת הגנת "אמת דיברתי".

אמת בפרסום לגבי האמירות הנוספות

אמירות הנתבעים 2, 4, 6 ו-7 כי התובע הינו בלתי אמין

192. אבחן כעת את טענת האמת בפרסום לגבי האמירות הנוספות של הנתבעים השונים, אמירות אשר אינן נוגעות לנושא הגידול בהוצאות המעון הרשמי.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

193. הטענה המרכזית של התובע כנגד פרסומי הנתבעים בעניין שאינו הוצאות המעון הרשמי, הינה כי פרסומים אלו פגעו באמינותו והציגו אותו כאדם בלתי אמין.

כך הנתבע 2 מפרסם "אמינותו של מני נפתלי צריכה להתברר על ידי רשויות החוק", כך הנתבע 4 מפרסם "מדובר באדם כזבן, בלתי אמין, פרובוקטיבי", כך הנתבע 6 מפרסם: "מדובר באדם בלתי אמין" וכך הנתבעת 7 מפרסמת: "מני אדם אגרסיבי, מניפולטור ושקרן גדול".

194. יוטעם ויודגש, הנתבעים 2, 4, 6 ו-7 (להלן ולשם הנוחות בפרק זה יכונה אלו כ- "נתבעים"), אינם טוענים כי התובע שיקר בהזדמנות מסויימת או במקרה ספציפי, אלא מתייחסים לאישיותו ולאופי הכללי של התובע, כאשר הם טוענים כי הוא שקרן גדול, בלתי אמין, כזבן ועוד.

195. אקדים ואומר, כי מצאתי שלא רק שהנתבעים לא הוכיחו כי התובע הינו אדם בלתי אמין ושקרן גדול, אלא שמחומר הראיות שלפניי עולה כי התובע הינו אדם אמין.

אציין כי הנתבעים בניסיון להוכיח כי התובע הינו "אדם כזבן" או "שקרן גדול" בחנו את קורות חייו של התובע החל מבית הספר ועד ימנו אנו וניסו להציג לבית המשפט מקרים מהם עולה כי התובע הינו "שקרן גדול" או אדם "בלתי אמין".

כך, לדוגמא, בסעיף א' לכתב ההגנה מטעם הנתבע 4, וכן בתצהירו, מונו הנתבע 4 שורה של מקרים אשר מהם עולה לטענתו כי התובע הינו "כזבן מועד". בחינה של הראיות שהוצגו לגבי המקרים המפורטים מגלה כי לא עולה מהם כי התובע הינו אדם שקרן, ובוודאי שלא "כזבן מועד".

במאמר מוסגר אציין כי, הנתבע 4, וכן נתבעים אחרים, מייחסים לתובע במסגרת כתבי הטענות או התצהירים גם תכונות של אלימות, עבריינות כללית ואף תקיפה מינית, אולם כאשר אין טענות כאלו כלפי התובע בפרסומים, לא מצאתי לנכון לדון בנושאים וטענות אלו.

196. מכאן אבחן - האם מחומר הראיות שלפני עולה כי הנתבעים הוכיחו כי הפרסומים שלהם לגבי אי אמינותו של התובע הינם פרסומי אמת, וזאת לאור הטענות השונות של הנתבעים:

התנהלות התובע בכהונתו כאב הבית במעון הרשמי

197. אכן, מצאתי כי התובע היה שותף להתנהלות הקלוקלת של המעון הרשמי, כפי שתארתי בהרחבה לעיל. עם זאת, לא מצאתי כי ניתן ללמוד מהתנהלות התובע בהיותו אב בית כי מדובר באדם 'שקרן' או 'כזבן'.

198. פעולות התובע בהזמנת המזון, או בפעולות אחרות, נעשו שלא מתוך כוונה לרמות או לשקר, אלא מתוך כוונה של התובע לרצות את האחראים עליו ובפרט את הגב' נתניהו ומר סיידוף.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

לפיכך, אף שאני סבור כי התובע נהג שלא כשורה כאשר לא עמד מנגד ולא סרב לבצע פעולות שהיה ברור לו שהן אינן חוקיות, הרי לטעמי, אין בכך די על מנת לכנותו "אדם כזבן" או "שקרן גדול".

"התובע מציג עצמו כלוחם קרבי מצטיין אולם למעשה סולק מיחידת המילואים"

199. אין מחלוקת כי התובע אכן היה לוחם ביחידה קרבית, ולכן אין כל פגם באמינותו שהציג עצמו ככזה.

הנתבע 4, וכן נתבעים נוספים, טוענים כי ה-"כזב" של התובע טמון בכך שהתובע לא גילה כי סולק מהיחידה הקרבית עקב מעשי אלימות, לרבות ירי לא מבוקר על דודי שמש.

200. לא מצאתי כל ראיה תקפה לטענות קשות אלו בחומר הראיות שלפני. אכן, הנתבעים ביקשו לזמן קצין מיחידתו של התובע שיעיד על התנהגותו האלימה וסילוקו של התובע מהיחידה, ובית המשפט נעתר לבקשה.

אלא, שבסופם של דברים הנתבעים ויתרו על עדות זו, לטענתם לאור שהייתו של הקצין "הפלוגני" בארה"ב (ר' עמ' 150 לפרוטוקול הדיון מיום 18.11.2019), כך שלא הובאה לפניי בית המשפט כל ראיה על התנהלות אלימה של התובע או על סילוקו מהיחידה הקרבית.

201. אציין, כי מר ערן רבי, עד מטעם התובע, העיד לפניי, כי לא ידוע לו על אירוע שכזה, ר' עמ' 31 לפרוטוקול הדיון מיום 20.12.2017 :

"ת: מההיכרות שלי עם מני ב-3 שנים, לא, לא שמעתי או חוויתי איזה שהוא

משהו שיכול להוביל לכזה דבר."

202. אציין כי מר רבי נחקר על נושא זה ארוכות על ידי ב"כ מרבית הנתבעים, ושמר על גרסה ברורה וקוהרנטית ועדותו אמינה עליי.

התובע הסתיר מוועדת הקבלה כי סולק מעבודתו הקודמת בגין אלימות

203. טענה נוספת של הנתבעים המוכיחה לטענתם את היותו של התובע בלתי אמין ושקרן, הינה כי הוא הסתיר מוועדת קבלה לתפקיד בטחוני כי סולק מעבודתו כמאבטח בשירות הביטחון הכללי לאור אלימות פיזית ומילולית.

204. הנתבעים הסתמכו לעניין זה על תצהירים ופרוטוקולים שהוגשו בתיק בית הדין לעבודה וכן צורף לתצהיר הנתבע 4, כנספח 3, מכתב של מר אלון אפני, אשר לכאורה מוכיח נתון זה.

205. אני סבור כי אין בראיות שלפניי כל הוכחה כי התובע **סולק** מעבודתו הקודמת עקב אלימות.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

206. ראשית, בעניין מכתבו של מר אלון אפני, הרי שזה לא נתן תצהיר מטעם הנתבעים ואף לא זומן לעדות. כך שלא ניתן להסתמך על מכתבו, שמהווה עדות שמיעה מובהקת שאינה קבילה, לצורך קביעת ממצאים בתיק זה.

זאת ועוד, העובדה כי לרשות הנתבעים עמד עד, אשר לכאורה יכול לתמוך בעמדתם לגבי נסיבות "סילוק" התובע מעבודתו הקודמות, וזה לא זומן על ידם לעדות, יש בכדי לפגוע בגרסתם. ר' לעניין זה את ההלכה הברורה בדבר המשמעות של אי זימון עד רלוונטי, בין היתר בע"א 548/78 פלונית נ. פלוני [פורסם בנבו] (16.12.1980).

207. לעניין התצהירים והפרוטוקולים שעמדו לפני בית הדין האזורי לעבודה, לא מצאתי בהם כל עדות או ראיה, כי התובע כיזב לגבי נסיבות סיום עבודתו הקודמת.

208. מכאן, העדות המרכזית, בעניין זה הינה העדות של התובע עצמו, אשר הסביר בעדותו כי אכן הייתה לו תקרית עם עובד אחר ביחידה לאבטחת אישים (ר' עמ' 87 לפרוטוקול הדיון מיום 26.12.2017), אולם התובע המשיך והסביר כי הוא לא סולק מהיחידה אלא הועבר ליחידה אחרת, ר' עמ' 88 לפרוטוקול הדיון מיום 26.12.2017 :

"יחידת מגן קשורה למיקוד, ממיקוד לא פיטורתי, הייתי מאבטח של מיקוד מבחינתי לצורך העניין העבירו אותי מרוה"מ לעבוד עם כל השרים, לא פוטורתי, הועברתי".

אציין כי הסבר זה של התובע מקובל עליי והוא חזר עליו כאשר נשאל שוב על נושא זה.

209. זאת ועוד, ככל והנתבעים סברו כי מדובר באי אמירת אמת של התובע וכי זה אכן סולק מהיחידה ולא הועבר כטענתו, הרי ניתן היה להוכיח זאת בנקל, בין היתר, על ידי תעודת עובד ציבור לגבי העסקתו של התובע ביחידות הרלוונטיות, או כאמור בעדות של האחראים עליו. אלא שכאמור הנתבעים לא הציגו כל ראיה או עדות ישירה בעניין זה.

210. עוד אציין, כי אין טענה של הנתבעים כי התובע **נשאל** בוועדת הקבלה על נסיבות עזיבתו את עבודתו הקודמת כמאבטח אישים ואז ענה דבר שקר לגבי נסיבות העזיבה, אלא הטענה הינה כי בטופס הבקשה לא גילה **מיוזמתו** את נסיבות עזיבתו.

211. לאור האמור לעיל, איני סבור כי התובע "שיקר" או "כיזב" כאשר לא ציין בטופס הבקשה לקבלה לעבודתו כי הודח מהיחידה לאבטחת אישים לאור אירוע אלימות, וזאת כאשר הוא לא סולק או הודח מהיחידה, אלא הועבר למחלקה אחרת.

לטעמי, לא היה מקום לציין בטופס הבקשה עובדה זו, ובכל מקרה, אי ציון האירוע בגינו הועבר ליחידה אחרת, בנסיבות אלו, אינה הופכת את התובע לשקרן או כזבן.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

התובע "כזב והטעה" בטופס הקבלה לעבודה בעניין מספר שנות הלימוד שלו

212. טענה נוספת של הנתבעים הינה כי התובע כזב והטעה כאשר רשם בטופס הבקשה לעבודה כי יש לו 12 שנות לימוד ובעוד שבפועל אין לו השכלה תיכונית.

213. לא מצאתי כל כזב או הטעה ברישום התובע, וזאת לשיטת הנתבעים עצמם. הנתבע 4 בתצהירו מודה כי התובע למד 12 שנים בבית הספר, אך לא סיים את כיתה י"ב לאור העובדה שנשאר כיתה. בנסיבות אלו, אף אם הצהרתו של הנתבע 4 נכונה היא, ואכן התובע נשאר כיתה (או מספר כיתות לשיטת הנתבע 4), עדיין איני רואה מניעה כי יש לו 12 שנות לימוד, ואבהיר:

התובע לא רשם בטופס הקבלה לעבודה כי יש לו "השכלה תיכונית" או "תעודת בגרות", אלא את העבודות כהווייתן, כי למד 12 שנות לימוד, ולא מצאתי בכך כזב או מרמה.

214. אציין כי התובע הסביר בשקיפות ובגילוי לב, כי לא טען שיש לו השכלה תיכונית, אלא כי היה 12 שנים בבית הספר וכי יש לו אישור על 12 שנות לימוד, ר' עמ' 145 לפרוטוקול מיום 26.12.2017:

"כב' הש' הס : יש לך השכלה תיכונית?"

העד, מר נפתלי : יש לי 12 שנות לימוד.

כב' הש' הס : 12 שנות לימוד, תודה זה.

העד, מר נפתלי : זה מה שאמרתי, 12 שנות לימוד לפי האישורים שנתנו לי, לצורך העניין 97', ב-97 הגיע זמני להתגייס עד אז למדתי.

ש : שאלתי אותך שאלה פשוטה, שאל אותך כבוד השופט אם יש לך השכלה תיכונית, אתה מסוגל כלענות לשאלה או לא?

.

העד, מר נפתלי : אמרתי בפירוש, קיבלתי אישור ל-12 שנות לימוד, הסברתי מה הייתי בבית ספר, גם בסיווג 02 וגם יש תאריך, הסיווג 02 אומר עלי הכל יש לך אותו, עניתי על השאלה."

215. עוד אציין כי במסגרת עדותו גם הסביר התובע את נסיבות לימודיו התיכוניים במושב עגור (ר' עמ' 143 לפרוטוקול מיום 26.12.2016), כאשר לא מצאתי סתירה בין עדותו בעניין זה בבית הדין לעבודה לעדותו לפניי.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

216. לאור האמור לעיל, איני סבור כי התובע כיזב או רימה כאשר רשם בטופס הבקשה לעבודה כי יש לו 12 שנות לימוד.

התובע שיקר בדבר נסיבות התפטרותו מהמעון הרשמי בתצהיר שהוגש לבית הדין לעבודה.

217. הנתבעים טוענים כי התובע שיקר ביחס לנסיבות התפטרותו מהמעון הרשמי, כאשר טען בתצהיר שהוגש לבית הדין האזורי כי התפטר עקב העסקה הפוגענית ועקב אי קיום ההבטחה של סיידוף לקבלת תקן קבוע, ואילו בהליך פלילי שהתנהל נגד אביו, בת"פ 8176-01-13 הוא טען כי התפטר על מנת לעזור לשקם את אביו.

218. ראשית אבהיר, כי יש לדחות את טענת הנתבעים לגרסה "משולשת" של התובע בעניין נסיבות ההתפטרות של התובע, כאשר אין בתצהיר התובע בבית הדין לעבודה סתירה בין טענה להתפטרות עקב העסקה פוגענית לבין טענה להתפטרות עקב אי קיום הבטחת תקן. התובע מסביר בעמ' 1 לתצהירו בבית הדין לעבודה כי היה מבליג על נסיבות העסקה הפוגעניות, לו היה מסתבר לו שהתקן שהובטח לו יתממש, ורק כאשר הבין כי "משחקים" בו גם בעניין התקן התפטר.

בנסיבות אלו, לא מצאתי סתירה בין טענת התובע להתפטרות על רקע העסקה פוגענית לבין טענת התובע להתפטרות על רקע אי קבלת התקן.

219. עם זאת, אכן קיימת סתירה מסויימת בין אמירתו במסגרת התיק הפלילי של אביו כי התפטר על מנת לעזור לאביו לבין תצהירו בבית הדין האזורי לעבודה בדבר נסיבות ההתפטרות, כאשר כך הצהיר התובע במשפט הפלילי של אביו (ר' פרוטוקול הדיון שם מיום 27.5.2013):

"עבדתי בבית ראש הממשלה, 400 שעות בחודש, התפטרתי כדי לעזור לאבא.

יש לו את השטח שלו. הפכו אותו לאדם מפלצתי. אפשר לראות את התגובות

לראות את פניו. עזבתי את בית ראש הממשלה כי אני אדם ישר".

220. כלומר התובע, בניגוד לגרסתו כאן ובבית הדין לעבודה, מציין כסיבה ראשית להתפטרותו את רצונו לעזור לאביו. עם זאת, יש לציין כי גם הסיבה האחרת להתפטרות לכל הפחות נרמזת גם כאן, כאשר התובע מסביר לבית המשפט שם כי התפטר מהמעון הרשמי היות והוא "אדם ישר".

221. התובע נשאל על סתירה זו בחקירתו הנגדית, וענה כדלקמן (עמ' 86 לפרוטוקול הדיון מיום 26.12.2017):

"ש. בנוסף, נחזור לעוד גרסה שלך, גם עזבת בגלל שלא נתנו לך תקן, גם

בגלל שביצעת עבירות, גם בנוסף שאמרו לך לעשות עבירות וגם

עמדת בפני בית משפט כזה, בית משפט שלום ואמרת שאתה עזבת

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

את הבית את המעון כדי לסייע לאבא שלך בשיקומו, גם זו גרסה נכון?

ת: לא, אבא שלי סיפרתי את הסיפור, מה שהיה שם.

(הדוברים מדברים יחדיו)

היה פרוטוקול שהוא שרבב אותו איכשהו, אמרתי שהייתי בבית ראש הממשלה, אני עבדתי, אבא שלי לימד אותי לא לגנוב ואמרתי שבנוסף זו הייתה עוד טענה כי אבא שלי היה במצוקה כיוון שאני עבדתי המון בשנתיים האלה ופשוט הזנחתי את הכל גם את המשפחה, גם את הילדים אז אמרתי גם כתוצאה כדי לעזור לאבא שלי, זה המון דברים אבל בעיקר אם הייתי רוצה להישאר בבית הזה אני ממשיך לעבוד שם גם הציעו לי כל הזמן לחזור לבית, גם שהייתי בבית בסביבות 40 ימי חופשה בתשלום הם רצו שאני אחזור להיות אב בית, הם התחננו אלי לחזור. (הדגשה שלי – ג.ה.).

222. גם בבית הדין לעבודה הסביר התובע את הסתירה, כאשר טען (עמ' 9 לפרוטוקול בית הדין לעבודה מיום 25.3.2015):

...היו דברים שהייתי צריך להעיד, ראיתי את אבי באזיקים, אמרתי שם דברים שיצאו קצת מהקשרם...אני זוכר בעל פה, אמרתי אבא לימד אותי אישית ואת אחיי להיות פשוט אדם שלא לוקח דברים שלא שלו, אדם ישר, בהמשך אמרתי שהוציאו את זה מהקשרם, לא טענו את זה בעיתון או בכל מיני מקומות, פשוט קיצרו את העדות שלי, אמרתי שעזבתי את בית ראש הממשלה כי אדם ישר, יש שם דברים של הקלדה."

223. אני סבור, כי מתצהיר התובע ועדותו כאן ובבית הדין לעבודה, וכן מפרוטוקולי הדיון כאן ובבית הדין לעבודה, עולה בבירור כי סיבות התפטרות התובע מהמעון הרשמי נובעות מעבודתו במעון הרשמי, בין היתר, העסקה הפוגענית כפי שקבע בית הדין לעבודה, אי קבלת תקן ואי שביעות רצון מנוהלי העבודה הלא תקינים במעון הרשמי.

מכאן, לא מצאתי סתירה או שקר של התובע בעניין סיבות אלו, כאשר למעשה מדובר בסיבות משלימות ולא סותרות אשר עולות באופן עקבי וקוהרנטי מכלל התצהירים ועדויות התובע.

224. עם זאת, אני מקבל את עמדת הנתבעים כי יש סתירה מסויימת בין גרסה זו לבין גרסתו בהליך הפלילי במסגרתה טען כי התפטר עקב רצון לעזור לאביו. אף על פי כן ולמרות הסתירה האמורה, איני סבור שיש בה בכדי לתייג את התובע כאדם שקרן או כזבן גדול, ואבאר:

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

ראשית, התפטרות של אדם ממקום עבודתו בכלל, והתפטרות התובע בפרט, לא חייבת לנבוע מסיבה אחת ויחידה. כך, במקרה שלפניי, כפי שעולה מעדותו של התובע שלא נסתרה, התובע אכן עבד שעות רבות במעון הרשמי, ולכן יש מקום לסברה כי הרצון להשקיע יותר במשפחה בכלל ובאביו בפרט נכח גם הוא ברקע של שיקולי התובע להתפטרות מהעבודה. אכן לא היה מדובר בשיקול המרכזי, אבל אין מדובר בשיקול מופרך או שיקול שלא היה קיים במציאות.

שנית, גם במסגרת התיק הפלילי, בו אכן מציין התובע כי הרצון לעזור לאביו היווה את הסיבה להתפטרות מהמעון הרשמי (כאשר כאמור קבעתי שזוהי אינה הסיבה המרכזית לאותה התפטרות), התובע מציין **בנוסף** גם את הסיבה כי הוא 'אדם ישר'. סיבה זו אכן באה לידי ביטוי בעדותו בבית הדין וכאן, כאשר טען כי לאור היותו אדם ישר הוא לא יכול היה עוד להחריש נוכח מה שראה במעון הרשמי.

225. בנסיבות אלו אני סבור, כי אף אם התובע לא אמר את כל האמת במשפט הפלילי של אביו, כאשר ציין כי סיבת ההתפטרות היא הרצון לעזור לאביו, הרי לטעמי אין מדובר בשקר בוטה ובוודאי שאין בכך על מנת להסיק כי התובע הינו 'שקרן גדול'.

226. עם זאת, למרות שלטעמי אין בהגשת התצהיר האמור לבית הדין להפוך את התובע לשקרן או בלתי אמין, הרי יש בעצם הגשת תצהיר זה די על מנת לקבוע כי הפרסום של הנתבע 2 על פיו "**מני נפתלי הגיש תצהיר סותר לבית הדין לעבודה**" כפרסום החוסה בצל הגנת האמת בפרסום.

מכאן, כאשר אני סבור שיש עניין לציבור בנושא זה כפי שפירטתי בהרחבה לעיל, אני קובע כי דין התביעה ביחס לפרסום הנתבע 2 בדבר הגשת תצהיר סותר להידחות.

הטענה לתביעה כוזבת לקצין התגמולים, מצגי שווא והסתרת פרטים חיוניים ממעביד

227. טענה נוספת של הנתבעים הינה, כי התובע הגיש תביעה שקרית לקצין התגמולים של משרד הביטחון בשנת 2010 כאשר טען שהוא סובל מחוסר שינה וסחרחורות המונעות ממנו עבודה במשרה מלאה. עוד טענו הנתבעים כי התובע הסתיר את העובדה שפנה לקצין התגמולים בעת מילוי טופס הקבלה לעבודה ובראיון העבודה.

עוד לטענת הנתבעים, עדותו של התובע כי עבד 400 שעות בחודש במעון הרשמי אינה מתיישבת עם הצהרתו בפני קצין התגמולים כי מספר שעות העבודה היומי לו מסוגל התובע הינו 4 בלבד.

228. אני סבור כי בהתנהלות של התובע אל מול קצין התגמולים, או אל מול המדינה כאשר ביקש להיקלט לעבודה יש משום שקר או מרמה, ואני דוחה את טענות הנתבעים בהקשר זה, ואבאר.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

229. הראיה המרכזית שהוגשה לבית המשפט לעניין זה הינה תיק קצין התגמולים, אשר בהסכמת הצדדים הוגש במלואו לתיק בית המשפט. עיון בתיק זה על מסמכיו והחלטותיו אינו מגלה כל תרמית או כזב של התובע, ואפרט :
230. התביעה הראשונה של התובע לקצין התגמולים הוגשה ביום 07.08.05. במסגרת התביעה לא טען זה כי אינו יכול לעבוד, אלא על צפצוף וירידה בשמיעה עקב ירי ללא אטמי אוזניים.
231. ועדה רפואית שבדקה את התובע מצאה ביום 10.07.2006, כי הוא אכן סובל מחבלה באוזן עם ירידה בשמיעה, וקבעה לתובע 10 אחוזי נכות. הועדה הרפואית לא קבעה כי הוא אינו יכול לעבוד או כי הוא מוגבל בשעות העבודה.
232. התובע הגיש בקשה חוזרת לקצין התגמולים וזאת מהטעם כי קיימת לו ירידה נוספת בשמיעה וכן חוסר ריכוז. עם זאת, ראוי לציין כי התובע ציין בפני הוועדה בגילוי לב כי הוא מעוסק כמאבטח אישים, ר' לדוגמא מסמך הוועדה מיום 18.7.2007.
233. ביום 21.10.2007 קבע קצין התגמולים, כי אין שינוי בירידה בשמיעה וכי אחוזי הנכות נותרים על 10% נכות. אציין כי התובע לא טען בפני הוועדה בבדיקה החוזרת כי הוא מוגבל בשעות העבודה וממילא לא נקבעה מגבלה שכזו.
234. התובע סבר שיש מקום לפסוק לו אחוזי נכות גבוהים יותר ולכן הגיש הודעת ערעור, כאשר בטופס הבדיקה מיום 23.9.2007 נרשם כי התובע טוען כי יש לו החמרה בשמיעה בצד שמאל. כמו כן, התובע טען שיש לו צפצופים הפוגעים בריכוז וגורמים חוסר שינה.
- ביום 28.2.2008 מקבל התובע מענה מהוועדה הרפואית העליונה כי זו דוחה את הערעור ומותירה את אחוזי הנכות על 10%. אציין כי בנימוקי הוועדה הרפואית נרשם כי התובע קיבל אחוזי נכות בגין הצפצוף וכי בדיקות השמיעה אינן מצדיקות אחוזי נכות נוספים.
235. ביום 25.5.2009 מגיש התובע בקשה נוספת לקצין התגמולים לאור טענה של החמרה במצב וזאת בטענה של דלקות אוזניים נשנות ובעיה בשיווי משקל (ר' מכתב הרופא המטפל שצורף לבקשה).
236. ביום 22.12.2009 דוחה הוועדה הרפואית את בקשת התובע להכיר בהחמרה במצבו, וכך גם מודיע לו קצין התגמולים במכתב מיום 24.1.2010. גם על קביעה זו ביקש התובע לערער בפני הוועדה הרפואית העליונה. אציין כי בטופס הערעור ציין התובע כי הוא עובד כמאבטח אישים, והדבר אף בא לידי ביטוי במסמכי הוועדה העליונה, ר', למשל, פרוטוקול הוועדה מיום 28.07.2010.
- הוועדה הרפואית העליונה דחתה את הערעור במכתב מיום 19.08.2010.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

237. על החלטה זו התובע ערער לבית המשפט המחוזי בתיק ע"נ (חיפה) 12548-10-10 **נפתלי נ.** **הוועדה הרפואית העליונה.** אציין כי התובע שוטח בפני בית המשפט בערעור את טענותיו הרפואיות, אולם **מציין** כי הוא עובד ביחידה לאבטחת אישים. עוד ציין התובע בפני בית המשפט שם, כי הוא לא מקבל את עמדת הוועדה העליונה שלא קיבלה את טיעוניו.
- בית המשפט דחה את ערעור התובע בפסק דין מנומק.
238. ביום 11.10.2012 התובע מגיש עוד בקשה לתגמולים נוספים לאור טענה להחמרה במצב השמיעה וירדה באיכות החיים, כאשר לבקש מצורפים בדיקות שמיעה עדכניות וכן מכתב של הרופא המטפל.
239. ביום 7.7.2013 דוחה קצין התגמולים את הבקשה החדשה וזאת על סמך החלטת הוועדה הרפואית מיום 05.06.2013. הוועדה הרפואית אכן מצאה כי חלה ירידה מסויימת בשמיעה באוזן שמאל, אך לא באופן המצדיק שינוי אחוזי הנכות. אציין כי התובע **מציין** בבדיקה כי הוא עובד כמאבטח אישים וכי הפגיעה בשמיעה מפריעה לו לעבודתו, כאשר בין היתר, באימוני ירי הוא שם הגנה כפולה על האוזניים.
240. סקרתי **במכוון באריכות** את השתלשלות תיק התובע מול קצין התגמולים, היות ולטעמי יש בכך להראות כי לא נפל כל פגם באמינות התובע בעניין זה. אני סבור כי יש כאן מקרה מובהק של תובע אשר סבור **באמת ובתמים** כי נגרמה לו פגיעה מסויימת בחומרה מסויימת בשירות הצבאי ואילו קצין התגמולים סבור אחרת.
- אציין כי המקרה בו חייל סבור כי הפגיעה שנגרמה לו בצבא הינה ברמה גבוהה, ואילו קצין התגמולים סבור אחרת, הינו מקרה שגרתי הקורה במאות אם לא אלפי תיקים כל שנה. ברור ונהיר כי לא בכל מקרה בו קצין התגמולים דוחה תביעה של חייל, מדובר בחייל שקרן או לא אמין.
241. במקרה שלפניי, למקרא תיק קצין התגמולים כולו, והתקציר שצינתי לעיל, איני סבור כי התובע טען טענות שאינן נכונות בפני קצין התגמולים. ההפך הוא הנכון. התובע הקפיד לציין לפני קצין התגמולים כי הוא עובד כמאבטח אישים במשרה מלאה.
- העובדה כי קצין התגמולים או בית המשפט סברו שאין מקום להכיר בנכות גבוהה יותר מאשר נפסקה **אינה** פוגעת באמינותו של התובע. עוד אציין, כי עיון בנימוקי הוועדות הרפואיות שדנו בבקשות התובע וכן בפסק הדין של בית המשפט, מגלה כי אלו לא מתחו ביקורת על אמינות התובע ולא קבעו כי זה שיקר או הגזים בתלונותיו.
242. עוד אציין כי התובע לא הגיש תביעה לקצין התגמולים על 'הלם קרב' כפי שטען הנתבע 4. אכן התובע מציין בפרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי שהוא ישקול להגיש תביעה בדבר 'הלם קרב' בגלל אירוע אחר, אולם תביעה שכזו מעולם לא הוגשה על ידי התובע.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

243. לאור האמור לעיל, אני סבור כי היותו של התובע נחוש בעמדתו כי הפגיעה שנגרמה לו גבוהה יותר מאשר קבעה הוועדה הרפואית של קצין התגמולים, על אף שעמדה זו נדחתה במספר וועדות וכן בבית המשפט, אינה מהווה פגם באמינות התובע ובוודאי אינה הופכת אותו ל-'שקרן גדול' או ל-'כזבן מועד'.

ההפך הוא

הנכון, אני סבור כי למקרא תיק התגמולים של התובע, עולה תמונה של חייל קרבי לשעבר, הנלחם בהגינות וביושרה על עוול שהוא סבור שנעשה לו בדבר מצבו הרפואי אל מול מנגנון קשוח ונוקשה, על הקושי להתמודד מול מנגנון קצין התגמולים, ר' התחקיר בעניין איציק סעידיאן: <https://www.kan.org.il/item/?itemid=104704>.

244. לא מצאתי גם באי גילוי קביעת הוועדה הרפואית לגבי אחוזי הנכות לוועדת הקבלה לעבודה כאב הבית, כמלמדת על התובע כשקרן או רמאי. יוטעם, בטופס שצורף כנספח 6 לתצהיר הנתבע 4, לא ביקש התובע למסור כל פרטים על מצבו הרפואי, יתרה מזו, כפי שעולה מעדות מר סיידוף הוא גם לא נשאל על כך בראיון העבודה. כלומר, אין לפניי מצב בו התובע נשאל על מצבו הרפואי וסיפק נתון שיקרי.

245. אציין כי ההלכה המשפטית קובעת כי במסגרת ראיון עבודה **אין חובה** על העובד לגלות את כל המידע הרפואי על עצמו, אלא רק מידע שהוא רלוונטי לעבודה שאליה הוא מתראיין. על האיזון בין זכות המעסיק לקבלת מידע לבן לזכות העובד לפרטיות ר' ד"ר מיכל לוצקי '**האם ניתן לדרוש מעובד התייצבות לבדיקה רפואית**', כתב העת 'המשפט' כרך ז', עמ' 107, בעמ' 122.

246. במקרה שלפניי, אני סבור כי לא הייתה מוטלת על התובע החובה לגלות בטופס הבקשה, או בראיון בעל-פה, מידע על **הטענות** שהעלה בפני קצין התגמולים, ואשר נדחו על ידי זה, ולכל היותר היה עליו לציין כי קיימת לו נכות בשיעור של 10% בגין ירידה בשמיעה כפי שקבע קצין התגמולים.

גם לגבי קביעת קצין התגמולים בדבר 10 אחוזי נכות עקב ירידה בשמיעה, ספק בעיני האם חלה על התובע חובת גילוי **אקטיבי** בנושא זה. יש לזכור כי קצין התגמולים קבע אחוזי נכות בגין טינטון באוזן וירידה בשמיעה באוזן שמאל, כאשר התובע ממשיך בעיסוקו ביחידה לאבטחת אישים בכל התהליך. כך, שאיני סבור, כי לצורך תפקיד של אב הבית במעון ראש הממשלה, קיימת רלוונטיות לעובדה שיש לתובע טינטון או ירידה בשמיעה, כפי שקבע קצין התגמולים.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

בכל מקרה, אף אם היה צריך התובע לגלות מיוזמתו כי הגיש תביעה לקצין התגמולים וזה קבע 10 אחוזי נכות, הרי בוודאי שאי הגילוי בנסיבות שאינן חד משמעיות כמו במקרה זה, אינו מהווה "שקר" או "כזב", אלא לכל היותר טעות בשיקול הדעת של התובע.

התובע קיבל "במרמה, הונאה ובתחבולה" בית מגורים בעפולה

247. הנתבעים טוענים כי התובע קיבל במרמה בית מגורים בעפולה, וזאת כאשר טען כי אשתו הינה חד הורית בעוד שבפועל היה נשוי לה.

248. לשם הוכחת טענה זו הוגשה בקשה לזימון נציג חברת עמידר בעיר עפולה, אולם לבסוף הוחלט שתיק עמידר יוגש במלואו לתיק בית המשפט וכך נעשה.

עיינתי בתיק עמידר שהוגש ולא מצאתי כל מרמה, הונאה או תחבולה של התובע, ואנמק:

249. ראשית אבהיר, כי התובע כלל אינו מוזכר בתיק עמידר. התובע לא ביקש דבר מחברת עמידר, וממילא לא קיבל דבר מחברת עמידר. כל המסמכים בתיק מתייחסים לגבי סימונה סופר, אשר אכן הייתה בת זוגו של התובע, אולם בכל מקרה אין כל פנייה או בקשה של התובע מחברת עמידר.

אציין כי גם בבקשה לקבלת דירה לא מוזכר התובע.

250. זאת ועוד, אף נציג עמידר, מר יוסף אבוטבול, החתום על תעודת עובד הציבור מציין:

"מבדיקה שערכתי לא נמצא כי מר מנחם נפתלי, ת.ז. 032804619, היה מעורב בתהליך זה".

251. אציין כי בחקירתו הנגדית אישר התובע כי התגורר בדירה דנא במשך חודשיים יחד עם הגב' סימונה סופר, אולם אין כל ראיה, או ראשית ראיה, כי היה מעורב בהליך קבלת הדירה. למען הסר ספק, מרישומי עמידר עולה כי לתובע אין כל זכות בדירה שהוקצתה לגב' סימונה סופר.

252. לאור האמור לעיל, הטענה כי התובע קיבל "במרמה, בהונאה ובתחבולה" דירה מעמידר נדחת.

טענות נוספות של הנתבעים

253. דנתי לעיל, בנושאים העיקריים אשר מהם לטענת הנתבעים עולה כי התובע הינו אדם 'שקרן' ו- 'כזבן'. מצאתי לנכון לציין כי בתצהירי הנתבעים ובסיכומים מטעמם קיימות עוד מספר דוגמאות להתנהלות גרועה של התובע. לא מצאתי כי יש בדוגמאות אלו על מנת לשנות ממסקנתי כי התובע אינו אדם שקרן וכזבן, וזאת משני טעמים:

254. הטעם הראשון כי לגבי דוגמאות רבות בעניינם נטען כי התובע התנהג שלא כדין, הרי גם אם מדובר בדוגמאות נכונות, הרי אין בכך להוכיח את טענת 'האמת דיברתי' ביחס להיות של

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

התובע שקרן וכזבן. כך, למשל, אף אם התובע הפר את נוהלי האבטחה במעון הרשמי שכפי שטוען הנתבע 4 בתצהירו, הרי הדבר אינו הופך אותו לשקרן או כזבן.

מכאן, גם לא מצאתי בטענות הבאות, אף אם היו הן נכונות, רלוונטיות לסוגיית האמת בפרסום בעניין היותו של התובע 'כזבן' או 'רמאי': התובע נהג בעובדים באלימות ובחוסר כבוד, התובע הטריד מינית עובדות במעון הרשמי, התובע הפר את הסכם הסודיות עליו חתם עם כניסתו לתפקיד, התובע היה מעורב בקטטה אלימה במהלכה נורו יריות, התובע קיבל לידי מסמך חסוי לגבי הגב' נתניהו ועשה בו שימוש שלא כדין, התובע נהג באלימות בגב' דבש, התובע השתמש בתפקידו להלך אימים על שירות בתי הסוהר, התובע השתתף בהפגנות אלימות ובלתי חוקיות מול ביתו של היועץ המשפטי לממשלה ורישיון הנשק של התובע נלקח ממנו עקב חשדות בפלילי.

255. הטעם השני והמהותי הינו כי טענות אלו לא הוכחו, כאשר לגבי חלקם כלל לא הובאו ראיות לתמיכה בטענה ואילו לגבי אחרות הראיות שהובאו לא הובילו למסקנה כי התובע אכן ביצע את המיוחס לו. לאור העובדה כי כאמור אני סבור שטענות אלו אינן רלוונטיות לא ארחיב בנושא ורק אפרט בקצרה לגבי שתיים מהטענות אשר הנתבעים ניסו להביא ראיות לגביהן.

256. הטענה הראשונה הינה כי התובע נהג באלימות כלפי הגב' דבש בעפולה. אני דוחה טענה זו. עיון בפרוטוקול עדותה של הגב' דבש מגלה כי זו לא אמרה אמת לבית המשפט וכי אין לקבל את גרסתה.

כך, למשל, הציגה הגב' דבש בפני בית המשפט גרסה שונה מאשר הגרסה אשר הציגה בתלונתה במשטרה, כגון בנושא 'היריקה' כביכול של התובע עליה. בעניין זה הגב' דבש העידה בתחילה כי התובע ירק עליה, ולאחר שעומתה עם תלונתה במשטרה חזרה בה מאמירה זו. אי האמינות של עדה זו עלה גם מפוסט שכתבה בפייסבוק ומחקה.

באופן כללי אציין כי עדותה של הגב' דבש הייתה רצופה אי אמירות אמת ואי דיוקים ולא ניתן להסתמך על עדותה.

257. הטענה השנייה הינה, טענה בדבר התנהגותו של התובע בעת ביקור אביו בבית הכלא. אכן, בתחילה הנתבעים ביקשו לזמן נציג שירות בתי הסוהר שיעיד על נושא זה. אולם נציג שכזה לא זומן ולא העיד. במקומו זומן העד עו"ד שרייבר.

עד זה שלל התנהגות לא נורמטיבית של התובע בביקורו בבית הכלא, כמו גם שלל התנהגות לא הולמת של התובע למאבטחים בבית המשפט. אציין כי גם התובע עצמו הכחיש טענה זו, וגרסתו בעניין הגיונית, קוהרנטית ומקובלת עלי. ר', למשל, הסברו של התובע בעמ' 74 לפרוטוקול הדיון מיום 27.12.2017.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

התמונה הכוללת לגבי אמינותו של התובע

258. כאמור, הנתבעים 2, 4, 6 ו-7 פרסמו על התובע כי הוא "אדם כזבן", "בלתי אמין", "שקרן גדול" וכדומה.

נתבעים אלו לקחו אותנו למסע לאורך חייו של התובע בניסיון להוכיח כי אכן התובע הוא שקרן גדול, החל מימי בית הספר התיכון של התובע, דרך שירותו הצבאי, חייו הפרטיים, שירותו ביחידה לאבטחת אישים ועד לעבודתו במעון הרשמי של ראש הממשלה.

259. סקרתי לעיל את טענות הנתבעים לגבי האירועים השונים בחייו של התובע ולא מצאתי כי עולה מהם כי התובע שקרן, ובוודאי לא שקרן גדול. ייתכן וכי באירוע ספציפי כזה או אחר היה צריך התובע לדייק יותר בדבריו, וייתכן כי באירוע אחר חלה עליו חובת גילוי רחבה יותר, אבל באף אחד מהמקרים לא מצאתי כי התובע שיקר באופן בוטה.

260. בכל מקרה, לצורך הכרעה בטענה האמת דיברתי במקרה שלפניי, כאשר הפרסומים מתייחסים לאופיו של התובע באופן כללי, ולא דווקא למקרה ספציפי, יש לבחון את התמונה בכללותה, ולבחון האם ממנה עולה דמותו של התובע כאדם בלתי אמין, כזבן ושקרן גדול?

261. אני סבור כי התשובה לכך הינה **שלילית**. למרות רצף האירועים השליליים שניסו הנתבעים לייחס לתובע, הרי התמונה הכוללת שעולה מחומר הראיות לגבי חייו של התובע מגלה כי אין מדובר באדם שקרן, כזבן ומניפולטור, אלא דווקא באדם **ערכי ואמין**.

262. כך, לגבי לימודיו בבית הספר, התרשמתי כי התובע השלים את 12 שנות הלימוד, למרות הקשיים בהם נתקל;

כך, לגבי השירות הצבאי, שירת התובע שירות צבאי מלא ביחידה קרבית, וכך עשה אף בשירות המילואים שלו;

כך, לגבי ההליך אל מול קצין התגמולים, כאשר התובע הגיש תביעה ראויה ונלחם על עמדתו באופן הגון וענייני;

וכך, לגבי שירותו ביחידה לאבטחת אישים, כאשר מהראיות נלמד כי הוא שירת במסירות ובנאמנות.

אכן, במהלך חייו היו לתובע מספר תקלות, כך במסגרת היחידה לאבטחת אישים נקלע לעימות עם חברו ליחידה וכך במסגרת התיק הפלילי של אביו לא דייק בנסיבות ההתפטרות שלו מהמעון הרשמי, אבל **איני** סבור כי תקלות אלו יש בהם לשנות את התמונה הכוללת של התובע כאדם ערכי ואמין.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

263. אבהיר כי תקופת כהונתו של התובע במעון הרשמי אכן מעיבה במקצת על דמותו של התובע, כאשר לטעמי היה שותף למחדלים ולמעשים הלא תקינים במעון הרשמי. אולם, איני סבור כי תיפקודו הלקוי כאב בית, יש בו להפוך את התובע לאדם שקרן, כזבן או מניפולטור, וזאת כאשר היה השלישי ב- 'שרשרת הפיקוד' לאחר הגב' נתניהו ומר סיידוף.

עוד יש לזכור בהקשר זה, כי בסופם של דברים התובע התפטר **מרצונו** מהתפקיד.

264. לאור האמור והמפורט לעיל, אני קובע כי לנתבעים 2, 4, 6 ו- 7 לא עומדת הגנת 'אמת דיברתי' לגבי הפרסומים המכנים את התובע כשקרן או כזבן.

פרסומי הנתבעת 5

265. כאמור בפתיח, הנתבעת 5, פרסמה לגבי התובע גם פרסום אשר אינו קשור לעלייה בהוצאות המעון הרשמי, כאשר במסגרת הפוסט שפרסמה הנתבעת 5 ברשת הפייסבוק נרשם, בין היתר:

"...עובד ממורמר לשעבר, המוביל מסע השמצות והכפשות נגד ראש הממשלה, על מנת להוציא כספים שלא כדין מקופת המדינה ולפגוע בראש הממשלה ובליכוד בתקופת בחירות...".

266. לטעמי, לב לשון הרע בפרסום זה, מצוי בטענה החמורה כי התובע ניסה להוציא שלא כדין כספים מקופת המדינה, כאשר הנושא הפוליטי של הניסיון לפגיעה בראש הממשלה או בליכוד פחות מהותי בהקשר של לשון הרע.

267. עיון בתצהיר שהוגש מטעם הנתבעת 5 וכן בסיכומים מטעמה מגלה כי טענת הנתבעת לגבי הניסיון שלא כדין של התובע להוציא כספים מקופת המדינה נעוצה בתביעה שהוגשה על ידי התובע לבית הדין לעבודה. לטענת הנתבעת 5, הגשת התביעה מהווה את אותו ניסיון להוציא כספים שלא כדין מהמדינה והיא המכוננת את הגנת האמת בפרסום.

אני דוחה את טענת הנתבעת 5, ואפרט:

268. ראשית, ספק בעיני האם הגשת תביעה לבית משפט או לבית הדין, יכולה להיות מזוהה עם אמירה של "הוצאת כספים שלא כדין". האדם הסביר מזהה אמירה של "שלא כדין" כמובנה הפשוט, כהוצאת כספים באופן בלתי חוקי, מחוץ לדין.

מכאן, עצם הגשת תביעה לבית המשפט אינה יכולה להיות הוצאת כספים "שלא כדין". הנתבעת יכולה הייתה בהקשר זה לנקוט בלשון של 'הוגשה על ידי התובע תביעה חסרת סיכוי', או 'חסרת כל בסיס', אבל כשהנתבעת 5 נקטה בלשון של 'הוצאות כספים שלא כדין' לגבי התביעה, הרי מדובר בלשון הרע ללא הגנת אמת בפרסום.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

269. שנית, ומהותית, אף אם ניתן היה להתייחס לתביעה שהוגשה לבית הדין לעבודה כניסיון להוצאת כספים שלא כדין, הרי לא זה המקרה שלפניי. במקרה שלפניי בית הדין האזורי לעבודה בפסק דין מנומק קיבל את מרבית טענותיו העקרוניות של התובע.

אכן, סכום הפיצוי שנפסק לתובע היה נמוך מהסכום שנתבע בכתב התביעה, אולם עדיין בית הדין פסק לטובת התובע פיצויים משמעותיים בסך של 75,000 ₪ בגין הטעיה והפרת הוראת חוק וכן סך של 80,000 ₪ בגין העסקה פוגענית.

270. זאת ועוד, עיון בפסק הדין של בית הדין האזורי לעבודה כמכלול מגלה באופן חד משמעי, כי בית הדין לא היה סבור כי מדובר בתביעה מופרכת או מוגזמת ובוודאי שלא בתביעה שהינה ניסיון להוציא כספים שלא כדין מהמדינה, אלא כי מדובר בתביעה ראויה שיש לקבלה במישור העקרוני.

271. למען שלמות התמונה אציין, כי אכן המסקנות העובדתיות שנקבעו בפסק הדין בבית הדין לעבודה אינן מחייבות לצורך הליך זה, אולם הנתבעת 5 לא הביאה כל ראיות לסתור את הקביעות בבית הדין האזורי לעבודה, כאשר הנטל להוכיח "אמת דיברתי" מוטל עליה.

272. לאור האמור לעיל, לא מצאתי כי התובע אשר הגיש תביעה שהתקבלה בחלקה על ידי בית הדין האזורי לעבודה ניסה להוציא כספים שלא כדין מהמדינה.

פרסומי הנתבעים 6 ו-7

273. כפי שציינתי בפרק שסקר את הפרסומים לעיל, מכתב הנתבע 6 כולל אמירות קשות בדבר התובע ואישיותו באופן כללי, בין היתר:

"...מדובר באדם בלתי אמין, בלתי יציב, מחרחר מריבות סידרתי, מתנכל לעובדים, מסתכסך עמם ונוהג בחסור יושר בכספי המדינה"

וכן:

"באחת הפעמים הוא שפך מים על רצפת המטבח ואמר לי ולעובדים: 'אני מקווה שהגב' נתניהו תיכנס למטבח ותחליק'"

274. המכתב כולל פרסומים נוספים בגנות התובע, כגון שהתובע נהג לתת את רכב העבודה שלו לרעייתו וכן כי התובע עשה מניפולציות ופעילות בלתי חוקית ברישום שעות העבודה של עובדים במעון.

275. כאמור, גב' עפרה שמעוני, הנתבעת 7, פרסמה אף היא ביום 09.02.2015 מכתב פתוח לכלי התקשורת בענין התובע, כאשר היא מכנה את התובע, בין היתר:

"מני אדם אגרסיבי, מניפולטור ושקרן גדול"

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

ובעניין תיפקודו במעון ראש הממשלה :

"מני נהג בעובדים בזלזול, בהתנשאות, נהג כל הזמן להכניס 'בוקסים' לדחוף בידיו ולנהוג בוולגריות"

276. הנתבעת 7 מציינת אף היא כי התובע עשה מניפולציות ופעילות בלתי חוקית ברישום שעות העבודה של עובדים במעון ואף חוזרת על אירוע שפיכת המים שמתאר הנתבע 6.
277. מן האמור לעיל עולה, כי למעשה שני המכתבים מתייחסים לאירועים שארעו לטענת הנתבעים 6-7 עת כיהן התובע כאב הבית במעון הרשמי.
278. לא מצאתי לנכון במסגרת פסק דין זה לבחון כל אמירה ואמירה במכתבי הנתבעת 6 ו-7 כלפי התובע, וזאת כאשר לטעמי יש להתייחס למכתבים אלו כמכלול, כאשר כמכלול ברור כי במכתבים יש לשון הרע קשה כנגד התובע, לשון הרע אשר אינה אמת.
- לפיכך, אף אם יש בסיס ראייתי לאמירה ספציפית כזו או אחרת במכתבים אלו, הרי לא יהיה בכך לבסס הגנת אמת בפרסום לגבי מכלול כל מכתב ומכתב. מכאן, לשיטתי, די בכך שלגבי החלק הארי של האמור במכתבים לא ביססו הנתבעים הגנת אמת דיברתי, על מנת לשלול את תכולת ההגנה מהמכתבים.
279. עוד אציין כי על הנתבעים 6 ו-7 מוטל הנטל להוכיח כי האמור במכתבים הינו אמת. אני סבור כי הנתבעים 6 ו-7 לא עמדו בנטל זה, ולמעשה לא הציגו כל ראיה אובייקטיבית, מלבד עדותם שלהם, לטענות הקשות שהעלו במכתבים כנגד התובע, ואנמק :
280. ראשית, ראוי לציין כי המכתבים, נשוא התביעה כנגד הנתבעים 6 ו-7, הובאו בפני בית הדין האזורי לעבודה בתביעת התובע כנגד מדינת ישראל. זאת ועוד, הנתבעים 6 ו-7 הגישו תצהירים בהליך בבית הדין לעבודה ונחקרו עליהם.
- הפרוטוקולים של הדיונים בבית הדין לעבודה הוגשו בהסכמה בהליך שלפניי.
281. על פי ההלכה בישראל פסק דין אזרחי לא יכול להוות ראיה בהליך אחר, ר' ע"פ 2309/90 סבאח נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (24.12.1991) :

"העובדות והמסקנות בעניין אמינותם של עדים שנקבעו במשפט אחר אינן קבילות כלל במשפטו של המערער. יש גם הגיון בכלל האמור של דיני הראיות. ההתרשמות של השופט מאמינותו של עד צריכה לנבוע מנתונים שבפניו שעיקריהם מוצגים בסעיף 54 לפקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א-1971 [...] הרי אין לדעת מה נאמר במשפט האחר ומהן נקודות המפתח אשר היתה להם חשיבות לצורך הסקת המסקנות במשפט האחר"

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

לפיכך, לא ניתן לעשות שימוש במסקנות שהסיק בית הדין לעבודה לגבי אמינות הנתבעים 5 ו-6 ודחיית גרסתם בהליך שם לתיק שלפניי.

עם זאת, הפרוטוקולים של הדיונים בבית הדין האזורי לעבודה הוגשו לתיק זה, ולגבי העדים שהעידו לפני, ניתן היה לחקור אותם גם על האמור בפרוטוקולים הללו, ומכאן מדובר בעדויות קבילות.

282. לאחר שבחנתי את מכלול הראיות שלפני, אני סבור שלגבי שתי טענות מרכזיות במכתבי הנתבעים 6 ו-7, הטענה כי התובע שפך מים בכוונה על מנת שהגב' נתניהו תחליק ותיפול והטענה כי התובע זרק אוכל בכוונה, אין לקבל את גרסת הנתבעים 6 ו-7, ואנמק:

283. הנתבעת 7 בסעיף 8 לתצהירה מעידה כי התובע שפך מים מספר פעמים על מנת שהגב' נתניהו תחליק. בעדותה בבית הדין לעבודה, העידה בנושא (עמ' 137 לפרוטוקול שם):

"ש. את אומרת בסעיף 9 שמני נפתלי שפך מים בפרוזדור כדי שגב' נתניהו תיפול

ת. כן

ש. למה את המידע הזה לא מסרת למר סיידוף

ת. זה היה ביום יום ההתנהלות הזו של לעשות דברים ב...

ש. להפיל את גב' נתניהו זה ביום יום

ת. כן

ש. לשפוך מים כדי שהגב' נתניהו תיפול זה ביום יום.

ת. זה מה שמני היה עושה, לא בשגרה ביום יום"

284. כלומר, הנתבעת 7 מצהירה ומעידה כי התובע במקרים רבים שפך מים בכוונה על מנת שהגב' נתניהו תחליק.

285. גרסתו של הנתבע 6 שונה, כאשר בסעיף 16 לתצהירו הוא מציין כי "באחת הפעמים" שפך התובע מים על רצפת המטבח. כלומר לא מעשה יומי של ניסיון לפגוע בגב' נתניהו, אלא מקרה אחד ויחיד.

וכך מעיד הנתבע 6 ביחס לשפיכת המים (עמ' 66 לפרוטוקול מיום 9.9.2019):

"העד, מר זכאי: הוא שפך מים, ואמר, 'תראו, עכשיו, איך היא תבוא, אולי

היא תחליק גם כן',

ש: מי היה נוכח כשזה קרה?

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

ת: אני, ואולי עוד עובדים."

הנתבע 6 אף מעיד כי דיווח על מקרה זה למר סיידוף:

ש": איך יכול להיות שלא פנית לאף גורם בזמן אמת, וסיפרת לו על זה?

ת: אני פניתי לעזרא סיידוף, הבוס שלי, הרבה פעמים על ההתנהגות שלו. על זה, אחרי 6 חודשים, עזבתי."

כלומר, הנתבעים 6 ו-7 מעידים כי התובע עשה מעשה חמור מאין כמותו של לשפוך מים בכוונה על מנת שאשת ראש הממשלה תחליק ותפצע, כאשר הנתבע 6 אף מציין כי מסר זאת למר סיידוף וכי עובדים נוספים ידעו זאת.

286. כאמור, אני מקבל גרסה זו של הנתבעים 6 ו-7 ואנמק:

ראשית, הנתבעים 6 ו-7 לא הזמינו לעדות את אותם עדים נוספים שלכאורה ראו את התובע מנסה לפגוע פיזית באשת ראש הממשלה על בסיס יומיומי.

שנית, ומהותית, אין זה סביר ואין זה הגיוני בעיני כי הנתבעים 6 ו-7 דיווחו על מקרים כה חמורים ולא רק שלא נעשה דבר בעניין, אלא הוצע לתובע להאריך את חוזהו כאב הבית. הרי אילו הדבר היה נכון, מדובר בעבירה משמעתית חמורה וייתכן אף בעבירה פלילית. כאמור, מדובר בניסיון פגיעה פיזי באשת ראש הממשלה.

לטעמי, בעצם העובדה כי לא ננקטו שום צעדים כנגד התובע, ולמעשה סיפור זה לא אוזכר על ידי איש, אלא רק לאחר שהוגשה התביעה של התובע בבית הדין לעבודה, מטילה צל כבד על גרסת הנתבעים 6 ו-7.

287. עוד אציין, כי התובע מכחיש סיפור זה מכל וכל (עמ' 79 לפרוטוקול הדיון מיום 27.12.2021):

ש". היו גם משחקים של בואו אני מראה לכם איך אני שופך מים במטבח, עכשיו גברת נתניהו תבוא והיא תחליק ויהיה התקף צחוקים?

ת: די נו ברצינות, מה אני באתי להרוג את אשת ראש הממשלה ולעבוד שם, מה זה השטויות האלה? זה שקר, אתה יודע שזה שקר.

ש: תענה לי לשאלות.

ת: לא היו דברים מעולם."

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

288. אציין, כי מר סיידוף לא נשאל בהליך שלפניי האם אכן סופר לו על כך שהתובע שופך מים בכוונה על מנת שהגב' נתניהו תחליק. אולם, בהליך בבית הדין לעבודה הוא נשאל על כך. בתשובותיו שם טען כי אינו זוכר תלונה שכזו מטעם הנתבעים 6 או 7. לאחר מכן תיקן את עצמו ואמר ששמע על כך משהו במעורפל, אבל בוודאות לא שמע כל תלונה בנושא זה. מר סיידוף היה נחרץ בעדותו בבית הדין לעבודה, שלא היה מקום לעשות עם זה משהו וממילא לא נעשה דבר, ר' עמ' 108 לפרוטוקול הדיון בבית הדין לעבודה מיום 10.5.2015 :

”ש. מר זכאי כותב בסעיף 16 למכתבו מיום 9.2 שהוא התלונן לפני

הממונים עליו שהתובע מסכן את חייה של גב' נתניהו בכך שהוא שופך מים במסדרונות כדי שהיא תיפול. מתי הוא דיווח לך על הסכנה הזאת.

ת. לא זוכר. אני זוכר שפעם הוא אמר משהו בערפול ולא בא אלי בתלונה. אמר משהו כזה על מים אבל אני לא זוכר. היה מקרה כזה אחד שאני יודע עליו, ששמעתי עליו.

ש. זה דבר מאוד חמור.

ת. נכון, תשאלו את אמנון.

ש. אם אתה שומע שיש במעון עובד שמסכן את הגב' נתניהו זה לא משהו שאתה עובר עליו לסדר היום.

ת. אני שמעתי את זה ולא זוכר שעשיתי עם זה משהו. לא עשיתי עם זה כלום.”

והדברים מדברים בעד עצמם, בפרט כאשר אין מחלוקת כי מר סיידוף ביקש להאריך את חוזהו של התובע לאחר שזה התפטר (ר' נספח יז' לתצהיר מר סיידוף בבית הדין האזורי לעבודה).

289. לאור האמור לעיל, אני סבור שאין מקום לתת אמון בגרסה של הנתבעים 6 ו-7 על פיה שפך התובע מים בכוונה על מנת שהגב' נתניהו תחליק. מדובר במעשה חמור ביותר, אשר הנתבעים 6 ו-7 העלו רק לאחר שהתובע הגיש תביעה בבית הדין לעבודה. לטעמי, אילו היה המקרה אכן מתרחש במציאות, היה מטופל על ידי הגורמים הרלוונטיים, ובוודאי שמר סיידוף לא היה מבקש להאריך את חוזהו של התובע.

290. דין דומה חל גם לגבי הגרסה של הנתבעים 6 ו-7 כי התובע זרק אוכל בכוונה, כאשר איני נותן אמון בגרסה זו שלהם, ואנמק :

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

ראשית, הנתבעת 7 הודתה כי מעולם לא ראתה באופן אישי את התובע משליך אוכל, אלא רק הסיקה זאת, ר' עמ' 129 לפרוטוקול הדיון מיום 9.9.2019 וכן ר' עמ' 139 לפרוטוקול הדיון בבית הדין לעבודה מיום 10.5.2015.

אציין כי בעמ' 131 לפרוטוקול מיום 9.9.2019 מעידה הנתבעת 6 כי ראתה את האוכל בפח האשפה, אולם עדות זה אינה קוהרנטית עם התצהירים שלה וכן עם עדותה בבית הדין לעבודה.

זאת ועוד, מיד לאחר שהעידה הנתבעת 7 כי האוכל נזרק לפח האשפה, ציינה כי האוכל במקרה, ר' עמ' 132 לפרוטוקול הדיון מיום 9.9.2019, ולאחר מכן אף סתרה את עצמה בדבר הידיעה האישית שלה לעומת הידיעה על כך לאור סיפורי עובדים אחרים בדבר האוכל שנמצא בפח. לעניין זה ר' עמ' 135 לפרוטוקול הדיון מאותו היום בדבר הידיעה האישית, לעומת עמ' 139 לפרוטוקול מאותו היום, אשר בו יש גרסה אחרת על פיה העובדים האחרים (שלא זומנו להעיד) סיפרו לה על האוכל בפח.

שנית, ומהותית, אף הנתבע 6 אינו עומד באופן מוחלט מאחורי גרסתו זו כי נזרק אוכל על ידי התובע, ר' עמ' 86 לפרוטוקול הדיון מיום 9.9.2019.

291. אציין כי מר סיידוף בעדותו בבית הדין לעבודה בעניין זה העיד כי לא שמע מעולם על תלונה של זריקת אוכל לפח, ר' עמ' 111 לפרוטוקול הדיון מיום 10.05.2015 :

"ש. את עניין זריקת האוכל, אתה שמעת לפני שראית את תצהיר גב' שמעון.

ת. לא."

292. לאור האמור והמנומק לעיל, אני דוחה את גרסת הנתבעים 6 ו-7 על פיה זרק התובע בכוונה אוכל.

293. כאמור לעיל, לא מצאתי לבחון אחת לאחת את יתר הטענות המפורטות במכתבי הנתבעים 6 ו-7 ואשר רוויים בדברי לשון הרע כנגד התובע, ואני סבור שיש להתייחס למכתבים כמכלול. לפיכך, כאשר מצאתי, כי לכל הפחות, בעניין הטענה כי התובע זרק בכוונה אוכל וכן בעניין הטענה כי התובע שפך בכוונה מים על מנת לגרום לגב' נתניהו ליפול, אין עומדת לנתבעים 6 ו-7 הגנת אמת דיברתי, אני סבור כי גם לגבי מכלול המכתב אין עומדת להם הגנה זו.

294. עם זאת אציין, כי לגבי טענותיהם בעניין הוצאות המעון הרשמי, כפי שקבעתי לעיל, אני סבור שיש מקום לקבוע כי גם התובע היה אחראי להוצאות בלתי סבירות בתקופת כהונתו כאב הבית. למען הסר ספק אבהיר, כי לא מצאתי כל ממש בטענות כי התובע זרק בכוונה אוכל, אולם מצאתי כי אכן תקציב המעון הרשמי נוהל בבזבזנות בלתי סבירה, כאשר האחריות לכך הינה גם של התובע.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

השלב הרביעי - הגנת תום הלב

295. מן האמור עד כה עולה, כי למעט הנתבעת 3, אשר הוכיחה הגנת "אמת בפרסום", לגבי יתר הנתבעים, לא עומדת להם הגנת האמת בפרסום לגבי מלוא הפרסומים מטעמם. בנסיבות אלו, יש לבחון האם עומדת להם הגנת תום הלב.

כללי

296. על פי הפסיקה מטרת סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע הינה לקבוע הגנות למפרסם בתום לב, הגנות המשקפות איזון בין הזכות לשם טוב לבין חופש הביטוי, ר' לעניין זה ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' אילון (לוני) הרציקוביץ' [פורסם בנבו] (3.4.04), רע"א 4740/00 לימור אמר נ' אורנה יוסף [פורסם בנבו] (14.8.01), וע"א 214/89 אריה אבנרי נ' אברהם שפירא, [פורסם בנבו] (22.10.89).

297. בהתאם לסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע, על מנת שתחול הגנת תום הלב, על הנתבע להוכיח התקיימותם של שני תנאים מצטברים - האחד, כי הפרסום נעשה בתום לב והשני, כי חל אחד המקרים המנויים בחלופות הסעיף (ר' שנהר לעיל בעמ' 250).

298. סעיף 16(א) לחוק איסור לשון הרע קובע חזקת תום לב, כך שהיה והפרסום נעשה באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15 והוא לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, הרי חזקה שזה נעשה בתום לב.

בחינת תום לב פרסומי הנתבע 2

299. כאמור לעיל, קבעתי לגבי חלק מפרסומי הנתבע 2 (הפרסום בדבר הקורלציה בין העלייה בהוצאות לשנות כהונת התובע כאב הבית והפרסום בדבר הגשת תצהיר סותר) כי על אף שהם פרסומי לשון הרע, הרי עומדת לנתבע 2 הגנת האמת בפרסום.

כך שלמעשה הפרסומים היחידים שיש לבחון במשקפיים של תום לב הינם הפרסומים של הנתבע 2 כי התובע הזמין על דעת עצמו כמויות מזון גדולות והפרסום בעניין העדר אמינותו של התובע.

300. הנתבע 2 טוען בסיכומיו לתחולת החזקות המפורטות בסעיפים (2)15, (3)15 ו- (10)15 לחוק איסור לשון הרע.

301. לא מצאתי כי מתקיימות החזקות המפורטות בסעיף (2)15 ו- (10)15 לחוק, ואבאר:

302. סעיף (2)15 לחוק איסור לשון הרע קובע:

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

""(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה

חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;"

303. המלומד א. שנהר בספרו 'דיני לשון הרע' בעמ' 282 מונה ארבעה תנאים נדרשים ומצטברים על מנת לזכות בהגנה מכוח סעיף 15(2) לחוק והם: (1) קיומה של חובה לבצע את הפרסום; (2) כי החובה חלה כלפי כל מי שאליו הופנה הפרסום; (3) החובה חייבה לפרסם את תוכן הפרסום הספציפי; (4) הפרסום נעשה בתום לב. כב' הנשיא גרוניס בעניין **אילנה דיין** לעיל עורך ניתוח שונה במקצת וקובע שלושה תנאים להוכחת ההגנה:

"פרשנות לשון הסעיף מלמדת, לטעמי, כי ההגנה בנויה משלושה רכיבים ששילובם מקים חובה לפרסם – היחסים שבין המפרסם לנמען הפרסום, תוכנו של הפרסום והנורמה החוקית, החברתית או המוסרית המחייבת לפרסם דברים אלה."

304. במקרה שלפניי אני סבור כי לא מתקיים התנאי הבסיסי של קיומה של חובה לבצע את הפרסום. לא מצאתי כי מערכת היחסים בין הנתבע 2 לתובע או בין הנתבע 2 לציבור הרחב, אשר הוא נמען הפרסום במקרה שלפנינו, מקים חובה לנתבע 2 לבצע את הפרסום.

305. אולם, גם אם הייתי מניח כי קיימת חובה לפרסם (וכאמור אני סבור כך), הרי התנאי השני בהתאם לניתוח המלומד שנהר בספר 'דיני לשון הרע' לעיל, וכן התנאי הדומה מכוח הלכת **אילנה דיין** לעיל, תנאי הדורש כי הפרסום יעשה רק לתפוצת הנמענים לגביהם חלה החובה האמורה, אינו מתקיים כאן.

306. אציין כי בעניין ההגנה מכוח סעיף 15(2) שררה במשך שנים רבות ההלכה שנקבעה בע"א 213/69 **חברת החשמל לישראל נ' עיתון הארץ** [פורסם במאגר נבו] (9.9.1969) (להלן: **"הלכת עיתון הארץ"**), אשר הגבילה את ההגנה לפי סעיף 15(2) לחוק, רק לנסיבות שבהן הפרסום נדרש לאור כך שנשקפת סכנה לחיי אדם, לבריאותו או לרכושו. ברור כי במקרה שלפנינו אין הגנה שכזו.

307. עם זאת, בעניין **אילנה דיין** לעיל שונתה באופן מפורש הלכת **עיתון הארץ** ונקבעה תחולה רחבה יותר להגנת סעיף 15(2) לחוק. בפסק דין זה בית המשפט העליון קובע כי במסגרת סעיף 15(2) לחוק ניתן לתת הגנה לפרסום שאינו אמת וזאת בהתקיימות שני תנאים: הראשון כי בפרסום יש עניין ציבורי משמעותי והשני כי נעשתה עבודה עיתונאית זהירה ואחראית.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

אציין כי קיימת מחלוקת בין שופטי ההרכב בפרשת **אילנה דיין** בדבר המקור לדרישת "העיתונות הזהירה והאחראית", האם הוא מכוח יסוד החובה שבסעיף 15(2) לחוק או שמה מקור הדרישה הינו בחובת תום הלב הכללית, אולם לענייננו אין משמעות של ממש למחלוקת זו, ודי בכך שנדרשת עבודה אחראית וזהירה טרם הפרסום.

308. עוד נקבע בעניין **אילנה דיין** לעיל כי הגנה זו תחול גם על פרט שאינו עיתונאי ובתנאי כי הפרסום נושא אופן עיתונאי, ואצטט:

"ראשית לכל מבקש אני להצטרף לדבריו של הנשיא, אשר הדגיש כי הגנת העיתונאות האחראית אינה מצטמצמת רק למי שעוסק בעיתונאות בכלי תקשורת ממוסד. כפי שמציין בצדק חברי, "התכליות שביסוד מתן הגנה לפרסומים בעלי אופי עיתונאי בנושאים שבהם קיים עניין ציבורי משמעותי [...] מתקיימות גם ביחס למי שאינו עיתונאי במקצועו" (בפסקה 62 לחוות דעתו). לכך אני מסכים. לטעמי, השאלה אם נכון להחיל במקרה מסוים את הגנת העיתונאות האחראית צריכה להיגזר מאופי המידע שפורסם – אם נושא הוא אופי עיתונאי אם לאו – ולא משאלת זהות המפרסם."

309. במקרה שלפניי אני סבור כי הנתבע 2 לא הוכיח כי עשה עבודה עיתונאית זהירה ואחראית כאשר בחר לפרסם במשתמע כי התובע אינו אמין. למעשה, הנתבע 2 לא הציג בדיון שלפניי את הראיות אותן בחן ואשר הובילו אותו להצהיר כי המשטרה תבחן את אמינות התובע ולא הציג כל בסיס לעבודה עיתונאית זהירה או אחראית שנעשתה על ידו.

מכאן, אני דוחה את הגנת תום הלב המתבססת על סעיף 15(2) לחוק.

310. לא מצאתי גם כי החזקה לפי סעיף 15(10) לחוק מתקיימת במקרה שלפניי. סעיף 15(10) דורש כי הפרסום נעשה "אלא" כדי לגנות או להכחיש לשון הרע קודם, לעניין הקשר הנדרש בין לשון הרע שפורסם לבין לשון הרע אותו הוא בא לגנות או להכחיש, ר' ע"א 334/89 **רבקה מיכאלי נ' בלה אלמוג** [פורסם במאגר נבו] (20.12.1992).

במקרה שלפניי, לא הצביע הנתבע 2 על לשון רע כלשהי שפרסם התובע שהיה מקום לגנותה או להכחישה בפרסומים שעשה.

הנתבע 2 מפנה בעניין זה בעיקר לכתב התביעה שהוגש על ידי התובע לבית הדין לעבודה. אלא שבכך אין בכדי לבסס לנתבע 2 עילת הגנה מכוח סעיף 15(10). ראשית, כתב התביעה שהגיש התובע בבית הדין אינו מהווה לשון הרע, בפרט כאשר החלק המהותי בתביעה זו נתקבל במלואו.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

שנית, אף אם כתב התביעה שהוגש בהליך העבודה והאמירות של התובע בהקשר לכתב התביעה הזה מהוות לשון הרע (וכאמור לא כך נקבע), הרי עדיין אין בפרסום של הנתבע 2 משום גינוי או הכחשה של אותה לשון הרע נטענת, אלא מדובר בהשמצה כללית של התובע.

מכאן, אני דוחה את הגנת תום הלב של הנתבע 2 המתבססת על סעיף 15(10) לחוק.

311. עם זאת, אני סבור כי מתקיימים לגבי נתבע 2 תנאי סעיף 15(3) לחוק וזאת לגבי הפרסום הנוגע להזמנת כמויות מזון גדולות על דעת עצמו, ואבאר:

סעיף 15(3) קובע:

"(3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של

האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר;"

312. הפסיקה פרשה סעיף זה, כי נדרשים קיומם של שלושה תנאים מצטברים על מנת לזכות בהגנה. התנאי הראשון הינו, כי היה עניין אישי וכשר כלשהו אשר הגנתו הצדיקה את הפרסום. שנית, כי הפרסום אכן נעשה לשם הגנת אותו עניין אישי וכשר ושלישית, כי הפרסום נעשה לאותם אנשים כמתחייב מהפרסום. כמובן, כי נדרש קיומו גם של התנאי הכללי כי הפרסום נעשה בתום לב, עוד לגבי התנאים האמורים ר' שנהר, **דיני לשון הרע**, לעיל, בעמ' 295.

עוד הכירה הפסיקה, וזאת על סמך לשון סעיף 15(3) לחוק, בהגנה מכוח סעיף זה גם על מפרסם המגן על עניין אישי כשר של אדם בו הוא מעוניין.

313. לטעמי, במקרה של הנתבע 2, מתקיימים התנאים לגבי הפרסום בדבר רכישת המזון המופרזת, אולם אינם מתקיימים התנאים לגבי הפרסום בדבר אי האמינות של התובע, ואבאר:

314. ראשית אני סבור, כי לנתבע 2 "עניין אישי" בהגנה על ראש הממשלה דאז. אציין כי לצורך קבלת הגנה מכוח סעיף זה לא היה צריך הנתבע 2 להוכיח כי היה בא כוחו, או שלוחו של הראש הממשלה אלא די בעניין אישי כללי, ובכך נבדלת הגנה זו מהחסיון של סעיף 13(5) לחוק הדורש יחסי עורך דין - לקוח בפועל.

גם הפסיקה הכירה בענין אישי כללי אשר אינו נובע מיחסי שליחות, ר' ההלכה שנקבעה עוד בע"א 114/64 **בנימין תיק נ' א' קריניצי** [פורסם במאגר נבו] (4.11.1964) ור' לאחרונה ת"א (ראשל"צ) 25107-02-17 **אלה חנין נ' אילנה לרמן (עמיאל)** [פורסם במאגר נבו] (05.08.2019).

שנית, לגבי התנאי הדורש כי הפרסום יהיה לשם הגנה על ענין אישי, הרי לענין זה יש להבדיל בין הפרסום לגבי רכישת המזון המופרזת לבין הפרסום בדבר אי האמינות של התובע.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

לעניין צריכת המזון המופרזת, אני סבור כי מדובר בפרסום שנועד להגן על עניין אישי וכשר של ראש הממשלה דאז או רעיית ראש הממשלה. דוח מבקר המדינה הטיח ביקורת קשה בעניין התנהלות המעון הרשמי של ראש הממשלה, והנתבע 2 היה רשאי להגן על ראש הממשלה ומשפחתו בענין זה, בין היתר, בהצבעה על אחראים אחרים לטעמו על הוצאות אלו. לטעמי, במקרה של הנתבע 2, מדובר בפרסום מידתי ויחסי במסגרת הגנה על ענין אישי.

למען הסר ספק אזכיר ואבהיר, כי קבעתי כי רכישת המזון המופרזת לא נעשתה על ידי התובע על דעת עצמו וכי לכך אחראים הגב' נתניהו ומר סיידוף, אולם כאשר אנו עוסקים בהגנת תום הלב, הרי אנו עוסקים בפרסומים שאינם אמת והגנה על פרסומים שאינם אמת.

לפיכך, למרות כי מדובר בפרסום שאינו אמת לגבי התובע, ולמרות שלא מצאתי כי התובע רכש על דעת עצמו כמויות מזון מוגזמות, אני סבור שעומדת לנתבע 2 החזקה מכוח סעיף 15(3) לחוק איסור לשון הרע.

עם זאת, לעניין הפרסום בדבר העדר אמינות של התובע, אני סבור כי פרסום זה חורג מגדר הגנה על עניין אישי של ראש הממשלה או רעייתו ביחס לדוח מבקר המדינה וזה אינו חוסה תחת הגנת לשון הרע.

אכן, קיים היגיון כי כאשר מתפרסם דוח ביחס להוצאות המעון הרשמי, רשאי ראש הממשלה, או אנשים מטעמו, להגיב לעניין דוח זה. במסגרת תגובות אלו, זו אני סבור כאמור כי פירסום מדוד ומידתי המצביע על הקשר בין אב הבית לאחריות על ההוצאות חוסה תחת הגנת תום הלב.

אולם, וזה העיקר לעניין זה, ההגנה על העניין האישי במקרה שלפניי אינה כוללת השמצות אישיות וכלליות של התובע, ובפרט אינה כוללת הצגת התובע כאדם שאינו אמין, כאשר שמו של התובע כלל אינו נזכר בדוח מבקר המדינה ביחס לנושאים הכלולים בדוח.

לטעמי ולשיטתי 'הגנה על ענין אישי' בענין דוח מבקר המדינה, אינה מעניקה לנתבע 2, או לשלוח אחר של ראש הממשלה או רעייתו, אישור גורף להשמיץ את התובע ולכנותו בלתי אמין, אלא רק מאפשרת להם להתייחס לנתבע 2 עניינית ביחס לאותו הדוח.

כאמור, לשיטתי, הטלת ספק באמינות התובע אינה חוסה תחת הגנה על עניין אישי וכשר.

315. לגבי הפרסום בדבר רכישת מזון באופן מפורז, אני סבור כי מתקיים גם התנאי של היקף הפרסום, ואבאר. אכן הפסיקה קבעה כי פרסום ההגנה ייעשה אך ורק לאותם אנשים להם נדרשת ההגנה כמתחייב מהפרסום. עם זאת, הפסיקה קבעה כי במקרים מתאימים, כאשר הפרסום עניינו נושא ציבורי, אין מניעה מלהחיל את ההגנה מכוח סעיף 15(3) גם על פרסום לציבור הרחב, ר', לדוגמא, ת"א (חי') 21101-11-10 בית אבות עדנה בע"מ נ' עמרם בר יעקב [פורסם במאגר נבו] (15.4.2013):

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

"פרסום המגן על עניין אישי של המפרסם עשוי לזכות בהגנה גם אם הופנה לציבור הרחב כאשר ההגנה על העניין האישי חייבה תפוצה רחבה (עניין גורלי עמ' 1165 – 1166)."

316. בענייננו, אין חולק כי פרסום דוח מבקר המדינה נעשה לציבור הרחב בתקופת טרום בחירות. מכאן, אין מניעה כי הפרסום שכוונתו להגן על העניין האישי של ראש הממשלה, יעשה בתפוצת הציבור הרחב, כאשר, כאמור, בעניין הפרסום של הנתבע 2 מדובר בפרסום מידתי והגיוני.
317. לאור האמור לעיל, מצאתי כי לגבי הפרסום של הנתבע 2 כי התובע ביצע רכישת מזון מופרזת על דעת עצמו מתקיימים תנאי החזקה המפורטת בסעיף 13(5).
318. התובע טען בסיכומיו כי אף אם מתקיימים תנאי החזקות, לא עומדת לנתבע 2 הגנת תום הלב, וזאת לאור אי עמידה בתנאי הסף הכללי כי הפרסום נעשה בתום לב, וזאת כאשר הנתבע 2 ידע כי מדובר במסע תקשורתי שמטרתו לייחס שלא כדין את המחדלים שחשף דוח מבקר המדינה לתובע.
- לא מצאתי כי הנתבע 2 היה אכן שותף למסע שכזה, ולטעמי אין די בראיות שלפני לקבוע זאת. אכן כפי שעולה מהעדויות שנשמעו נערכו פגישות הכנה עם ראש הממשלה ביחס לתגובה לדוח מבקר המדינה, פגישות בהן נוכח גם הנתבע 2. אולם, לא מצאתי בעדויות, או בראיות, כי הנתבע 2 היה שותף למזימה שנרקמה כנגד התובע.
319. לעניין החזקה של סעיף 16(א) לחוק איסור לשון הרע, הרי אני סבור כי זו מתקיימת ביחס לפרסום בדבר רכישת המזון, וזאת כאשר כאמור לטעמי מתקיימים תנאי סעיף 15(3) וכי מדובר בפרסום מידתי ומתון.
- לענין זה ראוי להביא בחשבון את **מכלול הראיון** של הנתבע 2 בהקשר זה, אשר מלבד הפרסומים נשוא כתב התביעה, אשר כאמור לטעמי יש בהם לשון הרע, הנתבע 2 מתבטא **במתינות** כלפי התובע לרבות אמירה מפורשת כדלקמן: **"אף אחד לא הפיל לא תיק ולא אחריות על מני נפתלי"**.
320. לא מצאתי כי מתקיימות החזקות של חוסר תום לב, וזאת כאשר שוכנעתי שהנתבע 2 האמין בפרסום בדבר רכישת המזון המופרזת. עוד אציין כי כאשר בוחנים את הפרסום על רקע כלל הדברים של הנתבע 2 בראיון, הרי הפרסום הינו מידתי לצורך ההגנה על העניין האישי.
321. לאור האמור לעיל, אני קובע כי לנתבע 2 עומדת הגנת תום הלב ביחס לפרסום כי התובע רכש על דעת עצמו כמויות מזון גדולות, ואני דוחה את טענת הגנת תום הלב ביחס לפרסום בדבר העדר אמינות של התובע.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

תום לב הנתבעים 4, 6 ו- 7

322. הנתבעים 4, 6 ו- 7 טענו אף הם להגנת תום לב מכוח סעיפים 15 ו- 16 לחוק איסור לשון הרע.
323. אלא, שלגבי נתבעים אלו, אני סבור כי הפרסום נעשה **שלא בתום לב**, ואף מתקיימת חזקת חוסר תום הלב לגביהם, כך שאין כלל צורך לבחון את חזקות סעיף 15, ואפרט:
324. ראשית, מעצם סגנון הפרסומים ניתן ללמוד על חוסר תום לב וזאת אף מבלי להידרש לחזקות. הפסיקה קבעה כי ניתן לשלול את תום לב המפרסם גם מעיון בפרסום עצמו ואופן ניסוחו, ר' שנהר, בספרו 'דיני לשון הרע', בעמ' 264:

"על תום לבו של המפרסם או על העדרו ניתן ללמוד גם מהפרסום עצמו.

פרסום זהיר ומתון בלשונו, שאינו פוגע בנפגע מעבר לסביר על פי מטרות ההגנה הספציפית שבמסגרתה הוא נדרש, ילמד על תום לבו של המפרסם ואף עשוי להקים לו את החזקה כי עשה את הפרסום בתום לב, אם כי גם פרסום בלשון מתונה עלול לחרוג מהסביר.

מאידיך גיסא, יצירת דרמטיזציה בפרסום באמצעות הכללה מודעת של פרטים לא מדויקים, או השמטה מכוונת של פרטים חשובים, עשויות להעיד על חוסר תום לבו של המפרסם. ניסוח בוטה ומעליב בצורה בלתי סבירה עשוי להעיד על העדר תום לבו של המפרסם ואף לגרום לכך שלא תעמוד לו החזקה שעשה את הפרסום בתום לב..." (הדגשה שלי - ג.ה.).

325. במקרה שלפני פרסם הנתבע 4 כלפי התובע, בין היתר, את הדברים הבאים:

"...והציבו בידי ראיות חותכות שמדובר באדם כזבן, בלתי אמין, פרובוקטיבי"

הנתבע 6 פרסם, בין היתר, את הדברים הבאים:

"...מדובר באדם בלתי אמין, בלתי יציב, מחרחר מריבות סידרתיות, מתנכל לעובדים, מסתכסך עמם ונוהג בחסור יושר בכספי המדינה"

ואילו הנתבעת 6 פרסמה בין השאר:

"מני אדם אגרסיבי, מניפולטור ושקרן גדול"

326. ברור למקרא הפרסומים הללו כי אין מדובר בפרסום זהיר המנוסח בלשון סבירה (לעניין זה ראוי להשוות לפרסום שנעשה על ידי הנתבע 2 והנתבעת 3 באותו ההקשר), אלא בניסוח בלשון בוטה ואגרסיבית שאין בה מידתיות אלא רצון לפגוע בתובע. אציין כי אין מדובר בביקורת על מעשה זה או אחר של התובע בהקשר מסוים, אלא בפרסום המשחיר את אישיותו של התובע.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

327. זאת ועוד, לטעמי מתקיימים גם חלק מהתנאים המקימים חזקת חוסר תום הלב בהתאם לסעיף 16(ב) לחוק איסור לשון הרע הקובע:

" 16(ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:

- (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;
- (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;
- (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15."

328. במקרה שלפני כאמור לעיל, קבעתי, כי הפרסומים לגבי היותו של התובע "כזבן"; "בלתי אמין"; "שקרן גדול" וכיו"ב היו פרסומים שאינם אמת.

הנתבעים 4, 6 ו- 7 טוענים כי האמינו באמיתות פרסום זה. אני סבור כי אף אם מבחינה סובייקטיבית האמינו נתבעים אלו בפרסום זה, הרי מדובר באמונה הקלוטה מהאוויר ללא כל בסיס עובדתי. כמבואר לעיל, ניתחתי את הראיות שהציגו הנתבעים לתמיכה בגרסתם זו ומצאתי שאין בהן בכדי להוביל למסקנה כי התובע "שקרן גדול", אלא ההפך. בדבר הדרישה כי האמונה מכוח סעיף 16(ב)(1) נדרשת לכל הפחות למרכיב אובייקטיבי כלשהו, ר' ת"א (מחוזי ת"א) 2174/00 **אברהם פלקסר נ' חנינא ברנדס עו"ד** [פורסם במאגר נבו] (16.08.2011).

329. בכל מקרה, אף אם נתבעים אלו האמינו מבחינה סובייקטיבית בפרסומים החריפים שפרסמו כנגד התובע, ואף אם נקטו באמצעים סבירים לברר, האם יש אמת בדברים שפרסמו, הרי ברור כי הפרסום פוגעני במידה שאינה סבירה ביחס לערכים המוגנים מכוח סעיף 15, ואבאר:

330. נתבעים אלו טוענים בסיכומים מטעמם כי קמה להם חזקת תום הלב מכוח סעיפים 15(2) ו- 15(3) לחוק איסור לשון הרע (ר' סעיפים 76-80 לסיכומי נתבעים אלו). מכאן, אף אם אני כי הפרסום אכן נעשה עקב חובה חוקית של הנתבע 4, או הנתבעים 6 ו- 7, כלפי רעיית ראש הממשלה או ראש הממשלה עצמו, וגם אם אני כי הפרסום נדרש לשם הגנה על שולחיו של הנתבע 4, הרי עדיין הפרסום שנעשה חורג באופן משמעותי מהנדרש בנסיבות העניין.

331. כאמור הטענות בדוח מבקר המדינה לא הזכירו את התובע לא בתפקידו ולא בתוארו. לפיכך, ככל שבכוונת הנתבעים, או מי מהם, הייתה לבצע פרסום מכוח חובה חוקית להגן על רעיית ראש הממשלה או ראש הממשלה עצמו, הרי היו אלו יכולים וצריכים להתייחס **עניינית** לטענות הכלולות בדוח בכלל, ולטענות כלפי ראש הממשלה או רעייתו בפרט.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

332. לפיכך, ככל ופרסום הנתבעים היה מתרכז באחריות הנטענת של התובע להתנהלות הקלוקלת של המעון הרשמי (כפי שכאמור התייחס הנתבע 2), היה מקום לבחון את הגנת תום הלב. אולם, כאשר הנתבעים, בחרו להתרכז ולהתמקד באישיותו של התובע, ולייחס לו תכונות מכוערות כגון "שקרן", "כזבן" וכיוצ"ב, אזי לא ניתן לייחס להם תום לב.

333. לאור האמור לעיל, אני דוחה את הגנת תום הלב של הנתבעים 4, 6 ו-7.

תום לב הנתבעת 5

334. כאמור לעיל, הנתבעת 5 פרסמה על התובע לשון הרע בשני תחומים. הראשון, עניינו ההוצאות במעון הרשמי של ראש הממשלה. לגבי פרסום זה כבר קבעתי שדין התביעה להידחות.

הפרסום הנוסף הינו בעניין הטענה כי התובע מוביל מסע הכפשות והשמצות כנגד ראש הממשלה וזאת על מנת להוציא כספים שלא כדין מקופת המדינה. כמפורט לעיל, קבעתי כי מדובר בפרסום לשון הרע, אשר אינו אמת ואינו זוכה לחסינות כלשהי.

335. הנתבעת 5 טוענת בסיכומיה להגנת תום הלב על סמך החזקות המפורטות בסעיפים 15(2) ו-15(10) לחוק איסור לשון הרע. לא מצאתי כי מתקיימות חזקות אלו לגבי האמירה המאשימה את התובע בהוצאת כספים שלא כדין מקופת המדינה.

336. הנתבעת בסיכומיה טענה, כי הפרסום היה מכוח החובה החברתית של מפלגת הליכוד להסביר את עמדתה ביחס להכפשות שלטענתה הכפיש התובע את ראש הממשלה דאז ורעייתו, ובפרט טוענת הנתבעת 5 כי חובה זה קמה על רקע פרסום דוח מבקר המדינה (ר' סעיפים 119-120 לסיכומי הנתבעת 5).

הנתבעת 5 מדגישה את נסיבות כתיבת הפוסט מטעמה, וזאת על רקע פרסום דוח מבקר המדינה בתקופה רגישה טרם בחירות.

337. לטעמי, השאלה האם הפרסום שביצעה הנתבעת 5 עולה כדי "חובה מוסרית" כמפורט בסעיף 15(2) לחוק הינה שאלה מורכבת, אולם לטעמי אין צורך לדון בה במקרה שלפניי, היות שגם אם הייתי סבור שקמה "חובה מוסרית" לנתבעת 5 לבצע את הפרסום, הרי הפרסום שנעשה בפועל חורג מאותה חובה, ואבאר:

338. כאמור, הנתבעת 5 בעצמה טוענת בסיכומיה כי החובה לפרסם את הפוסט באה על הרקע של דוח מבקר המדינה והביקורת שהוטחה בראש הממשלה דאז ורעייתו. מכאן, פרסום שמטרתו לסתור את דוח מבקר המדינה ולהדוף את הטענות הינו אכן פרסום שבנסיבות מסוימות יכול לחסות תחת חזקת סעיף 15(2) לחוק, בפרט כאשר מדובר בתנועה פוליטית.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

אולם, וזה העיקר לעניין זה, פרסום המשמיץ באופן אישי את התובע בעניין קשור לדוח מבקר המדינה ולביקורת שנמתחה על ראש הממשלה דאז ורעייתו עקב דוח זה, אינו יכול להיכלל בגדר "חובה מוסרית" או אחרת של הנתבעת 5 בנסיבות הללו.

מכאן, הפרסום בדבר אחריות התובע להוצאות המעון הרשמי, יכול באופן עקרוני לחסות תחת חזקת תום הלב של סעיף 15(2) לחוק, אולם פרסום המאשים את התובע בכך שהתכוון להוציא כספים שלא כדין מהמדינה, הינו פרסום חסר קשר לדוח מבקר המדינה ולביקורת על ראש הממשלה מכוחו, והינו פרסום שמטרתו הינה רק לפגוע בתובע, ולא ניתן לקבוע כי הייתה קיימת חובה מוסרית או אחרת לפרסם אותו.

339. אציין, כי הנתבעת 5 טוענת באופן כללי בסיכומיה גם לקיום חזקה מכוח סעיף 15(10) לחוק איסור לשון הרע. אולם אין בסיכומיה כל פירוט בדבר טענה זו.

בכל מקרה, לא מצאתי כל לשון הרע שהוציא התובע עובר לפרסום הנתבעת 5, ומכאן פרסום הנתבעת 5 בו היא טוענת כי התובע מבקש להוציא כספים שלא כדין מהמדינה אינו מהווה גינוי או הכחשה של לשון הרע קודמת.

340. די באמור עד כאן על מנת לשלול את הגנת תום הלב לגבי פרסום זה של הנתבעת 5. עם זאת, ולמען הסר כל ספק, אני סבור כי בכל מקרה לא מתקיים התנאי של סעיף 16(א) לחוק איסור לשון הרע והוא כי ה- "פרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות".

341. כך, אף אם הנתבעת 5 הייתה סבורה כי קמה לה חובה לפרסם פרסום בגנות התובע (וכאמור איני סבור כך) או אף אם הפרסום בגנות התובע היה בגדר גינוי או הכחשה של לשון הרע של התובע (איני סבור כך), עדיין היה מקום להתבטאות מתונה ומידתית יותר מאשר כינוי התובע כעובד ממורמר וחמור מכך מהאשמתו, ללא סייגים, בכך שביקש להוציא שלא כדין כספים מקופת המדינה.

342. לפיכך, אני דוחה את טענת הנתבעת 5 להגנת 'תום הלב' לגבי הביטוי המייחס לתובע הוצאת כספים שלא כדין מהמדינה.

השלב החמישי - הפיצוי הראוי

343. לאור האמור והמפורט לעיל יש לדון בפיצוי המגיע לתובע בגין הפרסומים הבאים, אשר רק לגביהם לא הוכחה חסינות או הגנה :

פרסום הנתבע 2 :

"אמינותו של מני נפתלי צריכה להתברר על ידי רשויות החוק ואני מניח שהמשטרה תעשה זאת".

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

פרסומי הנתבע 4 :

"...והציבו בידי ראיות חותכות שמדובר באדם כזבן, בלתי אמין, פרובוקטיבי"

"אני באתי לומר לכל עם ישראל שמדובר באדם שאסור להאמין לו..."

"הוא הוציא, והוא עשה זאת בכוונה" (ביחס להוצאות המעון – ג.ה.).

פרסום הנתבעת 5 :

"מני נפתלי - עובד ממורמר לשעבר, המוביל מסע השמצות והכפשות נגד ראש

הממשלה, על מנת להוציא כספים שלא כדין מקופת המדינה ולפגוע בראש

הממשלה ובליכוד בתקופת בחירות..."

פרסומי הנתבע 6, בין היתר :

"...מדובר באדם בלתי אמין, בלתי יציב, מחרחר מריבות סידרתי, מתנכל

לעובדים, מסתכסך עמם ונוהג בחסור יושר בכספי המדינה"

"האחת הפעמים הוא שפך מים על רצפת המטבח ואמיר לי ולעובדים: "אני

מקווה שהגב' נתניהו תיכנס למטבח ותחליק"

פרסומי הנתבעת 7, בין היתר :

"מני אדם אגרסיבי, מניפולטור ושקרן גדול"

"מני נהג בעובדים בזלזול, בהתנשאות, נהג כל הזמן להכניס 'בוקסים' לדחוף

בידיו ולנהוג בוולגריות"

"מני רכש מוצרים היקף גדול ממה שביקשתי"

המסגרת הנורמטיבית לפסיקת הפיצויים

344. במקרה שלפני עותר התובע לפיצויים ללא הוכחת נזק בהתאם לקבוע בסעיף 7א לחוק איסור לשון הרע :

"(ב) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לחייב את

הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת

נזק;

(ג) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, שבו הוכח כי לשון הרע פורסמה

בכוונה לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע, פיצוי שלא

יעלה על כפל הסכום כאמור בסעיף קטן (ב), ללא הוכחת נזק."

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

345. הפסיקה קבעה כי קיימות שלוש מטרות לפיצוי בגין הפגיעה בשמו הטוב של האדם. המישור הראשון, עניינו התכלית התרופתית. כלומר הרצון להשיב את המצב של הנפגע לקדמותו טרם נפגע שמו הטוב. במישור השני מצויה התכלית החינוכית-הרתעתית במסגרתה ראוי להעביר מסר לציבור כי שמו הטוב של האדם אינו הפקר. המישור השלישי הינו המישור העונשי, אשר נכרך עם המישור השני, ורלוונטי בעיקר למקרים בהם מוכח כי הפרסום נעשה בכוונה לפגוע. ר' ע"א 6903/12 Canwest Global Communications Corp נ' אלי עזור [פורסם בנבו] (22.07.2015) (להלן: "עניין עזור"):

"מקובלת הדעה כי שלוש תכליות עומדות ביסוד פסיקת פיצויים לנפגע מעוולת לשון הרע: ראשונה היא התכלית התרופתית, שנועדה להשיב את המצב לקדמותו, קרי: למצב ששרר בטרם נפגע שמו הטוב של הנפגע (ראו אצל שנהר, בעמ' 369).

בהקשר זה יש אף הסבורים כי פסיקת הפיצויים משיבה במידת מה את זכותו של הנפגע לשם טוב, נוכח ההכרה השיפוטית בפגיעה שנגרמה לו. שנייה – התכלית החינוכית-הרתעתית, שמטרתה "שיחנכו את הקהל ויחדירו לתודעתו כי שמו הטוב של אדם, בין אם הוא איש פרטי, ובין אם איש ציבור, אינו הפקר" (ע"א 30/72 פרידמן נ' סגל, פ"ד כז(2) 225, 244 (1973) (להלן: עניין פרידמן)). שלישית ואחרונה היא התכלית העונשית (אשר לעתים נכרכת בתכלית החינוכית-הרתעתית), הקשורה בכוונת המפרסם, ושלפיה יש ליתן את הדעת בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע לשאלה אם הפרסום נעשה בכוונה תחילה לפגוע..."

עוד פרמטר מהותי שיש להביא בחשבון עת ניגשים לפסיקת הפיצוי בגין פגיעה בשם הטוב, הינו האיזון בין הזכות לשם טוב לבין חופש הביטוי וקביעת פיצוי אשר יאזן באופן הראוי בין זכויות אלו, ר' רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף [פורסם במאגר נבו] (14.08.2001) (להלן: "עניין אמר").

346. הפסיקה קבעה מספר קריטריונים לקביעת סכום הפיצוי במקרה ולא הוכח נזק, ר' בעניין עזור לעיל, אשר מנה את הפרמטרים הבאים:

"בפסיקת פיצויים לפי חזקה זו יעריך בית המשפט את הנזק ויקבע פיצויים מתאימים בהתחשב במעמדו של הניזוק בקהילתו; בהשפלה ובסבל שהוא חווה; בטיב הפרסום ובאמינותו; בהיקף התפוצה של הפרסום; ובמידת הפגיעה שיש בפרסום. עוד עליו להתחשב בהתנהגות הצדדים – המפרסם והנפגע – לפני ואחרי הפרסום"

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

347. עוד על הפרמטרים בהם יש להתחשב בעת קביעת גובה הפיצוי, ר' בעניין **אמר** לעיל :

"בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע יתחשב בית-המשפט, בין היתר, בהיקף הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב ובסבל שהיו מנת חלקו ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא אינדיווידואלית. אין לקבוע "תעריפים". בכל מקרה יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת פגיעתו ובהתנהגות הצדדים.

אכן, התנהגותו של הניזוק לפני פרסום ולאחריו עשויה להוות אמצעי שבעזרתו ניתן לעמוד על נזקו. בדומה, התנהגותו של המזיק אף היא עשויה להשפיע על שיעור הנזק והערכתו."

348. בנוסף נקבע בפסיקה, כי הבחינה של כל מקרה ומקרה הינה בחינה אינדיווידואלית ואין מקום לקביעת "תעריפים" לפיצוי, ר' עניין **אמר** לעיל.

349. נבחן את הפרמטרים שפורטו לעיל ביחס למקרה שלפניי, כאשר ככל שנדרשת הבחינה בין הנתבעים השונים אערוך אותה.

מעמדו של הנפגע והיקף הפגיעה

350. אין מחלוקת כי הנפגע (התובע) היה עובד ציבור בזמנים הרלוונטים. כפי שקבעתי לעיל, מדובר במשרה ציבורית חשובה.

351. לטעמי כאשר מדובר בנושא משרה ציבורית, אשר אינה משרה פוליטית, יש להביא בחשבון אינטרסים נוגדים. מצד אחד, נושא משרה ציבורי, גם במקרה שמדובר במינוי מקצועי ולא פוליטי, צריך להביא בחשבון כי הוא נתון לביקורת ציבורית. אמנם בעניין זה סף הביקורת המותרת יהיה נמוך מסף הביקורת המותרת על נבחר ציבור, אולם עדיין כנושא משרה המשרת את הציבור והמקבל את משכורתו מהציבור הוא חשוף לביקורת.

מצד שני, על בית המשפט להגן על המחזיקים במשרה הציבורית מביקורת משתלחת, משמיצה אשר אינה עניינית.

352. לעניין היקף הפגיעה, אני סבור כי מדובר בפגיעה משמעותית בהיקף גדול, ואבאר :

חוט השני העובר בין הפרסומים של הנתבעים השונים הינו הצגת התובע כאדם בלתי אמין, כזבן ושקרן. אין מדובר בביקורת כלפי מעשה ספציפי של התובע אשר הינה פחות חמורה, אלא במתקפה ישירה על התובע כבן אדם וזאת בעניין תכונת אישיות חשובה ומהותית.

הכינויים **"שקרן"**, **"כזבן"** ו-**"בלתי אמין"** אינם כינויים המיוחסים למקרה הספציפי בלבד, אלא מתייחסים באופן כללי לתובע ומייחסים לו תכונת אופי שלילית.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

כפי שהבהרתי לעיל, ניתן היה לקבל הטחת ביקורת נקודתית על התובע כפועלו כאב הבית ואף אם ביקורת זו הייתה חורגת מהמותר ומהווה לשון הרע, הייתה זו לשון הרע בחומרה נמוכה.

אבל הנתבעים לא הסתפקו, ולמעשה כלל לא כיוונו, לביקורת עניינית על מעשי התובע כאב הבית במעון הרשמי של ראש הממשלה, אלא תקפו את אישיותו וערכיו של התובע כאדם ומכאן מדובר בפגיעה משמעותית.

353. עוד בהקשר של מהותיות הפגיעה יש להביא בחשבון כי מדובר בפער כוחות משמעותי.

מצד אחד, אזרח רגיל, משרת ציבור. מהצד שני, ניצבים: תנועת הליכוד, מפלגת השלטון באותה עת, עורכי דין בעלי עוצמה וכוח וכן שליחים של ראש הממשלה דאז ורעייתו. אציין, כי בעניין זה יש לבצע הבחנה לגבי הנתבעים 6 ו-7, אשר אף הם עובדי ציבור.

היקף הפרסום ואמינותו

354. אני סבור כי פרמטר זה הינו פרמטר **משמעותי** בענייננו להגדלת הפיצוי, ואנמק:

355. לעניין היקף הפרסום, הרי מדובר בפרסום בהיקף המשמעותי ביותר שקיים. מדובר על ראיונות לכלי תקשורת ארציים ומובילים בתקופת טרם בחירות, ראיונות שזכו לחשיפה אדירה ומשמעותית בציבור.

גם הפרסום של הנתבעת 5, תנועת הליכוד, על אף שלא נעשה בראיון עיתונאי בכלי תקשורת, אלא נעשה בדף הבית של תנועת הליכוד בפייסבוק, זכה לחשיפה משמעותית וזאת כאשר דף זה מכיל עשרות אלפי עוקבים וזכה לתנועת גולשים משמעותית באותה עת.

לגבי הנתבעים 6 ו-7 הרי אלו אמנם "רק" כתבו מכתב, אך כפי שהודו עוד בחקירתם בבית הדין לעבודה, דובר במכתבים שנכתבו במכוון כ- "מכתב פתוח" (כהגדרת הנתבע 4) המיועד לכלי התקשורת. כך שהם צפו כי מכתבים אלו יגיעו לתפוצה רחבה וכך אכן קרה בפועל.

אציין כי בית המשפט העליון קבע באופן מפורש, כי רכיב התפוצה הינו רכיב משמעותי וכל שהתפוצה של לשון הרע רחבה יותר הפיצוי יהיה גבוה יותר, ר' בע"מ 6558/15 **פלוני נ' פלוני** [פורסם במאגר נבו] (28.10.2015).

356. יתרה מזו, לא רק שמדובר בפרסום בהיקף גבוה מאוד ומשמעותי, אלא מדובר בפרסומים הנחזים להיות אמינים. אין מדובר בפוסט אנונימי שכתב פלוני בפייסבוק, או בטוקבק (תגובת) באתר YNET או 'וואלה', אלא בעמדה מנומקת של עורכי דין המייצגים, לשיטתם, את ראש הממשלה ורעייתו וכן בעמדה של מפלגת השלטון במדינת ישראל.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

לכן, כאשר עו"ד דוד שמרון, או עו"ד ד"ר יוסי כהן, עומדים אל מול מצלמות הטלוויזיה ומסבירים לציבור כי התובע הינו אדם בלתי אמין, או שקרן, הרי יש נופך של אמינות לאמירות אלו, דבר המעצים את הפגיעה בתובע. דין דומה ניתן לייחס לפרסום הנעשה בדף הרשמי של תנועת הליכוד, מפלגת השלטון באותה עת.

האם הייתה "כוונה לפגוע"?

357. חוק איסור לשון הרע קבע בסעיף 7א(3) פיצוי גבוה יותר כאשר הפרסום נעשה ב-כוונה לפגוע.

בית המשפט העליון נדרש לשאלה מה היא אותה 'כוונה לפגוע' אשר תהיה בה הצדקה לפיצוי גבוה יותר ללא הוכחת נזק וזאת בעניין רע"א 5022/13 הרב אמנון יצחק נ' דנון תקשורת בע"מ [פורסם במאגר נבו] (8.09.2013), וקבע:

"מעל לדרוש אציון, מבלי להכריע, כי יש היגיון רב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי; שכן אם די יהיה בקיומה של צפיות שהפרסום המעוול יפגע במושא הדברים על מנת שייקבע כי מדובר בפרסום שנעשה בכוונה לפגוע, נמצא שכל פרסום שיש בו לשון הרע, בשל טבעו ככזה, ייחשב כפרסום שנעשה בכוונה לפגוע. נדרש, אפוא, קיומו של יסוד נוסף, של התנהגות זדונית, של כוונה "של ממש" לפגוע, שקיומו לא הוכח במקרה דנא." (הדגשה שלי – ג.ה.).

פסיקה זו יושמה גם בערכאות הדיוניות, אשר דרשו קיומה של כוונה של ממש לפגוע ויסוד נפשי של התנהגות זדונית על מנת לפסוק פיצוי בהתאם לסעיף 7א(3) לחוק איסור לשון הרע, ר' ת"א (מרכז) 50565-06-11 ספייס-יט בע"מ נ' ג.ג.י. ריהוט משרדי גלובל [פורסם במאגר נבו] (28.07.2021):

"כל זאת מקום בו לצורך הוכחת קיומה של כוונה לפגוע, נדרש להוכיח, יסוד נפשי של התנהגות זדונית וכוונה של ממש לגרום לנזק"

ור' גם ע"א (חי') 6911-03-21 עיד ג'בילי נ' מיסא סח [פורסם במאגר נבו] (19.07.2021).

358. במקרה שלפניי, אני סבור כי לא מתקיים עבור הנתבעים היסוד של כוונה של ממש לפגוע בתובע.

אכן אין כל ספק כי הפרסומים, בוודאי החריפים שביניהם, פגעו בתובע, אולם יסוד זה מתקיים בכל פרסום לשון הרע, ובמקרה שלפניי לא מצאתי את אותה התנהגות זדונית או אותה כוונה של ממש לפגוע בתובע.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

סליחה, התנצלות והתנהגות הצדדים

359. אין ספק כי בקשת סליחה והתנצלות כנה ואמיתית מטעם הפוגע מהווים שיקול משמעותי להקלה בפסיקת הפיצוי וזאת כאשר חוק איסור לשון הרע קובע זאת במסגרת סעיף 19(4) לחוק.

הפסיקה בנושא זה הכירה אף היא בכך שחזרה מהביטוי הפוגעני והתנצלות יש בהם להשפיע על הפיצוי שיפסק, ר' ת"א (ת"א) 22076-01-12 **אם אס פיגרוף בע"מ נ' גדליה יוסף וורבלובסקי** [פורסם במאגר נבו] (05.11.2014) וכן ר' פסיקתו של מותב זה בת"א (הרצ'י) 18160-08-18 **ד"ר דורון אבניאלי נ' אנה בלומנפלד (צ'ורני)** [פורסם במאגר נבו] (09.06.2020).

360. במקרה שלפניי אין חולק כי איש מהנתבעים לא חזר בו מדברי לשון הרע וממילא לא התנצל בפני התובע.

עם זאת, ההתנהגות של הנתבעים ביחס לתובע אינה זהה, וארחיב:

361. הנתבע 2 במהלך הדיונים הקפיד לשמור על כבודו של התובע וניהל את ההליך באופן ענייני ובמסגרת גדר המחלוקת שנקבעה בכתבי הטענות.

הנתבעת 5, על אף שחטאה מעת לעת באמירות חמורות כנגד התובע במהלך הדיונים, באופן כללי ניהלה הליך ענייני לגופן של המחלוקות.

לעומת זאת הנתבעים 4, 6 ו-7, לא רק שלא חזרו בהם מדבריהם כנגד התובע, ולא התנצלו על דבריהם, אלא ניהלו הליך קיצוני, וניתן לומר אף אלים מילולית, כנגד התובע.

יוטעם ויודגש, האשמות שהטיחו נתבעים אלו בכתבי הטענות מטעמם, בתצהירים ובסיכומים חמורות בהרבה מהפרסומים נשוא ההליך.

לא מצאתי לנכון לחזור על כלל הדברים שנכתבו, הוצהרו או נאמרו בעל פה בדיונים על ידי הנתבעים 4, 6 ו-7 כנגד התובע, אמירות שלא גובו בראיות כלשהן, וזאת על מנת שלא להעצים את הפגיעה הנובעת מהן. אולם רק, לשם הדוגמא, כך טוען הנתבע 4 כלפי התובע בכתב הגנתו: **"ביצע לכאורה שורה של עבירות שאינן מביישות את אחרון העבריינים"**, וכך מסכם הנתבע 4 את סיכומיו **"כולם תמכו בעובדה שמני נפתל שקרן, אלים ופרובוקטיבי – וזאת לשון המעטה שבהמעטות"**.

362. נראה כי אין חולק כי אמירות אלו של הנתבעים 4, 6 ו-7 כנגד הנתבע אינן יכולות להוות עילה לתביעה מכוח חוק איסור לשון הרע וזאת לאור החסינות שמעניק סעיף 13(5) לחוק, אולם בהתאם לפסיקה שצוטטה לעיל, התנהגות כזו של הנתבעים יש בה להשפיע על גובה הפיצוי.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 15-02-56442 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

363. לעניין התנהלות התובע והשפעתה על פסיקת הפיצוי, לא מצאתי כי נפל פגם בהתנהלות התובע ביחס לנתבעים. עם זאת מצאתי כי במספר מקרים חרג התובע באמירותיו מגדרי המחלוקת בתיק זה וזאת כאשר נקט לשון לא ראויה כלפי ראש הממשלה דאז או רעייתו, ואביא נושא זה בחשבון עת פסיקת הפיצוי.

סקירת הפסיקה

364. ראשית לעניין זה אבהיר, כי בהתאם להלכה אין מקום לקביעת "תעריפים" לפיצוי וכי יש לבחון כל מקרה לגופו (ר' עניין **אמר** לעיל), דברים אלו נכונים במיוחד למקרה שלפניי. אכן, האמירות שנאמרו במקרה שלפניי אינן בעלות ייחוד כלשהו, ובית המשפט דן חדשות לבקרים בפרסומי לשון הרע במסגרתם מפורסם כלפי פלוני כי הינו 'נוכל', 'רמאי', 'שקרן' וכיוצא בזאת.

אולם, מה שמיוחד במקרה שלפניי אינו תוכן הפרסום, אשר כאמור אינו נדיר ואף נפוץ, אלא ההיקף ואופן הפרסום. אין מדובר בפרסום לקבוצה מצומצמת של אנשים, או בפרסום ברשת חברתית של אדם אלמוני, אלא במקרה שלפניי מדובר על פרסום במסיבת עיתונאים המשודרת בכלי התקשורת הארציים, בתקופת בחירות, פרסום אשר נעשה על ידי שליחיו (על פי טענתם שלהם) של ראש הממשלה דאז ורעייתו.

מכאן, אין תקדימים רבים של לשון הרע בתפוצה שכזו.

שנית לעניין סקירת הפסיקה אציין, כי הצדדים עצמם לא הפנו בסיכומים מטעמם לפסקי דין רלוונטיים לעניין הפיצוי הראוי, למעט הנתבע 2 אשר הפנה בעיקר לפסיקה של מותב זה.

365. לאור האמור לעיל, לטעמי, בסקירת פסיקה נרחבת לא יהיה בכדי להביא לתועלת של ממש לגבי סכום הפיצוי שייפסק בתיק זה. עם זאת, למען שלמות התמונה, אפרט מקרים בהם נפסק פיצוי בגין אמירות דומות, מתוך ידיעה שנסיבות הפרסום במקרה שלפניי הינן שונות:

366. בפסק דין בעניין ת"א (ת"א) 37344-12-19 **יצחק הרצוג נ' יצחק מגן** [פורסם במאגר נבו] (1.3.2021) נדונה תביעה של לשון הרע במסגרתה נקבע, בין היתר, כי הנתבע האשים את התובע במספר פוסטים שפרסם בפייסבוק, בין היתר, ב- "מעשה רמייה וגנבה". בית המשפט שם פסק פיצוי של 40,000 ₪, כאשר הנתבע שם לא התנצל.

367. בפסק הדין בעניין ת"א (ת"א) 28435/04 **ארנון גולד הפקות בע"מ ואח' נ' מלקוס לילה** [פורסם במאגר נבו] (8.5.2007) נדונה תביעה שהוגשה עקב סכסוך עסקי אשר כללה, בין היתר, עילות מכוח חוק איסור לשון הרע. נקבע שם כי הנתבעת פרסמה לשון הרע באמצעות מכתבים שנשלחו לגורמים שלישיים כנגד התובע והציגה אותו כמתחזה, נוכל וגנב. בית המשפט שם פסק לעניין רכיב לשון הרע פיצוי בסך 50,000 ₪.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

אדגיש כי בית המשפט שם קבע את הפיצוי האמור על אף שקבע כי "אין מדובר בהתנהגות מרושעת" ולא שוכנע כי הפרסום היה "בכוונה לפגוע".

368. בפסק הדין בעניין ת"א (תל אביב-יפו) 19601-06-15 **קלאב 4 יו - פיתוח עסקי בע"מ נ' אהרון מימון** [פורסם במאגר נבו] (14.8.2017) דובר על מקרה במסגרתו אב המצוי בסכסוך עם בנו יזם פרסום במסגרתו הוצגה החברה שבבעלות הבן כעוסקת במעשי נוכחות ותרמית. בית המשפט שם העמיד את גובה הפיצוי על סך 45,000 ₪.

369. בפסק הדין בעניין ת"א (הרצ') 18160-08-18 **ד"ר דורון אבניאלי נ' אנה בלומנפלד (צ'ורני)** [פורסם במאגר נבו] (09.06.2020), פסק דין שניתן על ידי מותב זה, נדון פרסום של הנתבעת שם כנגד רופא השיניים שלה, כאשר הנתבעת האשימה אותו בנוכחות. בית המשפט פסק פיצוי בסך של 24,000 ₪ וזאת כאשר נקבע כי לא הוכח יסוד של כוונה לפגוע.

אציין כי ערעור שהוגש על פסק דין זה נדחה בתיק ע"א (מחוזי מרכז) 42063-07-20 **ד"ר דורון אבניאלי נ' אנה בלומנפלד (צ'ורני)** [פורסם במאגר נבו] (08.08.2020).

370. בפסק הדין בעניין תא"מ (באר שבע) 33100-09-16 **יוגב נ. רגב** [פורסם במאגר נבו] (05.04.2017) נדונה תביעה של לשון הרע במסגרתה נקבע כי הנתבעת אמרה על התובע את המילים הבאות: **"יש אחד שאסור להתפלל איתו ושמו שי יוגב ושהוא פושע ורמאי ונוכל וגנב"**. הפרסום האמור נעשה בבית כנסת, כאשר קהל מסוים שמע את האמירות הללו. בית המשפט שם, בהסתמך על פסיקה בנושא, פסק פיצוי בסך של 22,000 ₪, בין היתר, בהתחשב בכך שלא הוכחה כוונה לפגוע.

371. בפסק הדין בעניין ע"א (חי') 3512/06 **ישראל בן עזרא נ' יאיר בן ענת** [פורסם בנבו] (18.12.2007) דובר על מספר פרסומים כנגד איש ציבור, בין היתר כ"רמאי", "מושחת", "גנב", כאשר בית המשפט המחוזי התערב בפיצוי שקבע בית משפט השלום (8,000 ₪) והעמיד אותו על סך של 30,000 ₪.

372. בפסק הדין בעניין ת"א (ראשל"צ) 25606-04-13 **דירות יוקרה בע"מ נ' פרוספר חיים זפרני** [פורסם בנבו] (14.9.2017), דובר על לשון הרע המאשים את התובע שם בבריונות, ניהול לא תקין, ניסיונות השמצה והפחדה וכיוצא בזה. בית המשפט פסק פיצוי בסך של 20,000 ₪ לאדם הפרטי ו- 15,000 ₪ לשתי חברות שיוחסה גם להן התנהלות שאינה תקינה.

373. בת"א (עפ') 13497-08-10 **אושרי לוי נ' שלמה עמר** [פורסם בנבו] (23.7.2014) נדונה תביעה של שחקן כדורגל אשר מאמנו האשים אותו בהתנהגות לא כשרה במשחק כדורגל עד כדי גרימת הפסד לקבוצה, בית המשפט פסק פיצוי בסך של 40,000 ₪.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

מעניין לציין לעניין פסק דין זה ובהקשר לתביעה שלפניי, כי בית המשפט מצא להביא בחשבון לעניין סכום הפיצוי את העובדה כי הדברים נאמרו לא רק בחדר ההלבשה, אלא בתכנית רדיו בעלת תפוצה נרחבת.

374. בת"א (ראשל"צ) 12879-09-10 **דניל רזינובסקי נ' יוסף אלרם** [פורסם בנבו] (13.1.2013) נדונה תביעה של חברה ובעליה במסגרתה כינה הנתבע את התובעים בכינויים כגון: "נוכלים" וכי השליטו "שלטון פחד". בית המשפט פסק לתובע 1 פיצוי בסך של 10,000 ₪ ואילו לתובע נוסף סך של 20,000 ₪.

375. עוד ראוי לציין לעניין סקירת הפסיקה, כי בעת האחרונה ניתן להבחין במגמה של החמרה בפסיקת הפיצוי בגין לשון הרע בערכאות הדיוניות.

כך, בעניין ת"א (מחוזי ת"א) 40739-12-18 **אגודת מגן דוד אדום בישראל נ' איחוד הצלה ישראל ואח'** [פורסם במאגר נבו] (29.7.2021) נדונו פרסומים של הנתבעת כנגד התובעת, בין היתר שימוש במילים "סיבת המוות מד"א". בית המשפט פסק פיצוי של 250,000 ₪ על פרסומים אלו ונוספים.

בעניין ע"א (תל אביב) 20530-05-20 **טייקאיייר ישראל בע"מ נ' חגי לוין** [פורסם במאגר נבו] (28.1.2021) התערב בית המשפט המחוזי בסכום הפיצוי שפסק בית משפט השלום בתביעה מכוח חוק איסור לשון הרע. באותו מקרה דובר על פרסום אשר האשים את הנפגע בשחיתות, בית המשפט המחוזי העמיד את הפיצוי על סך של 200,000 ₪ במקום סך של 100,000 ₪ כפי שנפסק בבית משפט השלום.

בעניין ע"א (י-ם) 3386-10-19 **שרת התרבות והספורט - ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ** [פורסם במאגר נבו] (02.08.2020), פסק בית המשפט המחוזי פיצוי בסך של 100,000 ₪ לתובעת, כאשר הנתבעים במסגרת שידורי טלוויזיה ואתר אינטרנט ייחסו לתובעת שחיתות שלטונית.

בעניין ע"א (ת"א) 17517-01-18 **כרמל שאמה הכהן נ' משה ריוח** [פורסם במאגר נבו] (05.04.2020), אישר בית המשפט המחוזי פסק דין של בית המשפט השלום אשר פסק פיצוי בסך של 280,000 ₪ בגין סדרת פרסומים שונים ברשת הפייסבוק ובמועצת העיר, פרסומים אשר האשימו את התובע בשקר ובשחיתות.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

איזון והכרעה לעניין הפיצויים

הנתבע 2

376. כמפורט בהרחבה לעיל, הפרסום היחיד מטעם הנתבע 2 שאינו חוסה תחת הגנה או חסינות הינו: "אמינותו של מני נפתלי צריכה להתברר על ידי רשויות החוק ואני מניח שהמשטרה תעשה זאת".

377. כאמור לעיל, אני סבור כי מצד אחד מדובר בלשון הרע בעצימות נמוכה, אולם, ומצד שני, יש להביא בחשבון את היקף הפרסום הנרחב ואת פערי הכוחות, כמו כן, יש להביא בחשבון את כלל הפרמטרים שמניתי לעיל.

378. לאור כלל השיקולים שנסקרו לעיל, ולאחר שערכתי איזון, אני פוסק כי הנתבע 2 יפצה את התובע בסך של 10,000 ₪.

הנתבע 4

379. כמפורט לעיל, אני סבור כי לשון הרע שפרסם הנתבע 4 הינה בעצימות גבוהה. כמפורט בשיקולים לעיל, מדובר בהיקף פרסום נרחב מאוד ופגיעה ממשית. כמו כן, התנהלות הנתבע 4 אף היא מצדיקה החמרה בסכום הפיצוי.

יש להביא בחשבון גם כי אין מדובר בפרסום אחד אלא במספר פרסומים, כך שלמרות שהפרסומים נעשו באותו הריאיון, ניתן לפסוק פיצוי נפרד בגין כל אמירה אשר מהווה לשון הרע.

380. אשר על כן, ולאור כלל השיקולים שנסקרו לעיל, אני פוסק כי הנתבע 4 יפצה את התובע בסך של 65,000 ₪.

הנתבעת 5

381. כמפורט לעיל, לשון הרע היחיד מטעם הנתבעת 5 שאינה חוסה תחת חסינות או הגנה הינו הפרסום: "מני נפתלי – עובד ממורמר לשעבר, המוביל מסע השמצות והכפשות נגד ראש הממשלה, על מנת להוציא כספים שלא כדין מקופת המדינה ולפגוע בראש הממשלה ובליכוד בתקופת בחירות...".

382. לטעמי מדובר בלשון הרע בעצימות נמוכה יותר מאשר לשון הרע שפרסם הנתבע 4 וחמורה יותר מלשון הרע שפרסם הנתבע 2.

383. עוד יש להביא בחשבון כי הפרסום לא נעשה במסגרת מסיבת עיתונאים, או באמצעי תקשורת, אלא בדף הפייסבוק של התנועה. בנוסף הבאתי בחשבון את מכלול השיקולים המפורטים לעיל, ובפרט את הכוח העודף של הנתבעת 5 ואת האמינות שמקנה הציבור לפרסומים אלו.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

384. אשר על כן, ולאור כלל השיקולים שנסקרו לעיל, אני פוסק כי הנתבעת 5 תפצה את התובע בסך של 25,000 ₪.

הנתבעים 6 ו- 7

385. אין ספק כי לשון הרע שפרסמו הנתבעים 6 ו- 7 כלפי התובע הינה החמורה ביותר. עוד יש לזכור כי נתבעים אלו לא רק שלא התנצלו בפני התובע, אלא החריפו את ההתבטאויות כלפיו בדיון עצמו.

386. עם זאת, ראוי להביא לקולא שני שיקולים חשובים. השיקול הראשון הינו, כי נתבעים אלו לא התראיינו בתקשורת ולא הפיצו בפועל את מכתבי הדיבה. אכן המכתבים נכתבו על ידם, ואכן אלו נתנו הסכמתם לכך שהמכתבים יהיו פתוחים לתקשורת, אולם ההפצה בפועל של המכתבים נעשתה על ידי שלוחיו של ראש הממשלה דאז או של רעייתו, ולא על ידם.

387. השיקול השני, הינו כי מדובר בשני עובדים מהשורה במעון הרשמי של ראש הממשלה, עובדים שאינם בעלי אמצעים מרובים. אציין בהקשר זה כי בית המשפט הכיר בקושי כלכלי של המפרסם כשיקול להפחתה בסכום הפיצוי, ר' ע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי (פורסם בנבו) [04.08.2008]:

"בגדרם של שיקולים רחבים אלה ניתן לשקול, בין היתר, את זהותו של הפוגע, ולתת משקל יחסי למצבו האינדיבידואלי מבחינה אישית, כלכלית, והיקף יכולתו לעמוד בחובת הפיצוי המושתת עליו כמרכיב בהשגת תוצאה ראויה וצודקת, המגלמת בתוכה מכלול שיקולים, וחותרת לנקודת איזון ראויה לא רק בתחום האחריות אלא גם בתחום הנזק והסעדים.

מבחינה זו, לא הרי פיצוי המושת על גוף כלכלי איתן, המסוגל לשאת בו, ואף לתמחר אותו בין סיכוניו, ולבטחו, לפיצוי המושת על אדם פרטי, דל אמצעים, הנדרש לפורעו משארית משאביו, לדודרו לפת לחם ואף להוליכו לעבר הליכי פשיטת רגל." (הדגשה שלי – ג.ה.).

מכאן, יש להביא גם נתון זה בחשבון עת פסיקת הפיצוי.

388. אשר על כן, ולאור כלל השיקולים שנסקרו לעיל, אני פוסק כי הנתבע 6 יפצה את התובע בסך של 18,000 ₪ וכן הנתבעת 7 תפצה את התובע בסך של 18,000 ₪.

סיכום והוצאות

389. לאור האמור והמנומק לעיל אני פוסק, כדלקמן:

א. הנתבע 2 יישלם לתובע סך של 10,000 ₪;

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

- ב. הנתבע 4 יישלם לתובע סך של 65,000 ₪;
- ג. הנתבעת 5 תשלם לתובע סך של 25,000 ₪;
- ד. הנתבע 6 יישלם לתובע סך של 18,000 ₪;
- ה. הנתבעת 7 תשלם לתובע סך של 18,000 ₪.
390. הכלל במשפט הישראלי לעניין פסיקת שכר טרחת עורך דין והוצאות הינו כי שכר הטרחה וההוצאות אמורות להשתלם לצד הזוכה במשפט, כך שעל צד שטענותיו נדחו לשלם לצד שטענותיו התקבלו את ההוצאות שהוצאו על ידו.
391. לגבי שיעור הוצאות המשפט ושכר הטרחה נקבע כי נקודת המוצא לפסיקת ההוצאות לצד הזוכה הינה כיסוי ריאלי של ההוצאות שהוצאו לצורך המשפט, ר' פסק הדין המנחה בעניין ע"א 2617/00 מחצבות כנרת (שותפות מוגבלת) נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה נצרת עילית (פורסם במאגר נבו) [30.6.2005].
392. עוד נקבע בפסיקה כי שכר טרחה ריאלי הינו רק נקודת מוצא, אולם לא נקודת הסיום, כך שיש לבחון בנוסף האם שיעור ההוצאות שהוצא הינו סביר לניהול ההליך, את הסעדים שהתבקשו בתביעה לעומת הסעדים שבית המשפט אישר בפועל, את אופן ניהול ההליך על ידי הצדדים ועוד, ר' ע"א 9648/16 אורהייטק GIS בע"מ נ' חן אביטן משרד עורכי דין [פורסם באתר נבו] (17.1.2018):
- "לפיכך, ייקבע שיעור ההוצאות הראוי בכל מקרה לגופו, תוך התחשבות במספר נתונים נוספים, ובהם אופן ניהול ההליך, היחס בין הסעד שנתבקש והסעד שנתקבל לבין שיעור ההוצאות, מורכבות התיק וחשיבותו"**
393. במקרה שלפני התנהל הליך רווי הוצאות, כאשר זומנו עדים רבים והתנהלו חקירות ראשיות ונגדיות במשך ימים רבים. לכן שיעור שכר הטרחה והוצאות המשפט בתיק זה אמור היה להיות על הצד הגבוה.
- עם זאת, יש להביא בחשבון נתון מרכזי לעניין ההוצאות בתיק זה וזאת ההשוואה בין העילות בגינן הוגשה התביעה לבין העילות אשר אושרו על ידי בפסק הדין. בפרט, ראוי להביא בחשבון את העובדה כי אחת הטענות המרכזיות של התובע, הטענה, כי אין לו אחריות לגידול בהוצאות המעון הרשמי של ראש הממשלה נדחתה על ידי.
- עוד אציין כי איני מקבל את טיעון הנתבעים כי הגורם להתמשכות ההליך היה התובע, וזאת כאשר הסיבה העיקרית להתמשכות ההליכים הייתה עיכוב ההליכים שביקשה מדינת ישראל לאור ההליכים הפליליים כנגד מר סיידוף והגב' שרה נתניהו.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

394. לאור האמור לעיל אפסוק את שכר הטרחה וההוצאות לגבי כל אחד מהצדדים :
395. **הנתבע 2** - לעניין נתבע זה, מצד אחד, דחיתי את התביעה כנגדו ביחס למרבית הפרסומים מטעמו וזאת כמפורט בפסק הדין. אולם, ומצד שני, קבעתי כי קיימת לו אחריות לגבי פרסום אחד ואף פסקתי בגינו פיצוי.
- בנסיבות אלו, לגבי הנתבע 2, אני קובע כי כל צד יישא בהוצאותיו.
396. **הנתבעת 3** - לעניין נתבעת זו, התביעה נדחתה במלואה. אני סבור כי יש לפסוק לטובתה הוצאות על הצד הגבוה, היות ומתחילת ההליך נדמה היה כי לאור הפרסום מטעמה עילת התביעה שכנגדה אינה עילה טובה. למרות זאת, נגררה הנתבעת 3 להליך יקר וארוך אותו ניהלה עד סופו.
- אשר על כן, אני פוסק כי התובע יישא בשכר טרחת עו"ד הנתבעת 3 וכן הוצאות המשפט בסך של 50,000 ₪ (כולל מע"מ).
397. **הנתבע 4** - לעניין נתבע זה קבעתי כי זה פרסם פרסום לשון הרע חמור כנגד התובע ואף נפסק בגינו פיצוי משמעותי. עוד יש להביא בחשבון כי מרבית העדים שזומנו היו עדים מטעם הנתבע 4, דבר שהעלה את רף ההוצאות בתיק. אולם, ומצד שני, יש להביא בחשבון כי עילת תביעה מרכזית של התובע גם כנגד הנתבע 4 עסקה בהוצאות המעון הרשמי, עילה אותה דחיתי.
- אשר על כן, אני פוסק כי הנתבע 4 יישא בשכר טרחת עו"ד התובע וכן הוצאות המשפט בסך של 25,000 ₪ (כולל מע"מ).
398. **הנתבעת 5** - לגבי נתבעת זו פסקתי כי זו פרסמה פרסום לשון הרע כנגד התובע, כאשר טענה כי זה פעל להוצאת כסף שלא כדין מהמדינה, ואף נפסק פיצוי משמעותי. עם זאת, יש להביא בחשבון כי עילת תביעה מרכזית כנגד הנתבעת 5, עילה אשר עסקה בהוצאות המעון הרשמי נדחתה.
- עוד יש להביא בחשבון לזכות הנתבעת 5 את העובדה כי ניהלה את ההליך באופן ענייני ויעיל, לרבות ויתור על תצהיר העד מטעמה, דבר שגרם לחסכון בהוצאות של כלל הצדדים.
- אשר על כן, אני פוסק כי הנתבעת 5 תישא בשכר טרחת עו"ד התובע וכן הוצאות המשפט בסך של 10,000 ₪ (כולל מע"מ).
399. **הנתבעים 6 ו-7** - כמפורט בפסק דין זה, הנתבעים 6 ו-7 פרסמו פרסומי לשון הרע בדרגה חמורה כנגד התובע, ואכן נפסק כנגדם פיצוי. כפי שצינתי לגבי יתר הנתבעים, יש להביא בחשבון גם לגבי נתבעים אלו את העובדה כי דחיתי את עילת התביעה הנוגעת להוצאות המעון הרשמי.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 56442-02-15 מנחם נפתלי נ' דוד שמרון ואח'

אשר על כן, אני פוסק כי הנתבעת 6 והנתבע 7 יישאו בשכר טרחת עו"ד התובע וכן הוצאות המשפט בסך של 10,000 ₪ (כולל מע"מ) כל אחד מהם.
400. כל הסכומים המפורטים לעיל ישולמו בתוך 30 יום מהיום.

ניתנה היום, כ"ב אלול תשפ"א, 30 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.

גלעד הס, שופט